

Na gelu'lg agnutmaqan ta'n Matiw ewi'g'g'p **Gegnugwataqan ugjit ula wi'gatign**

Matiw na nujintutmap g'pnno'lewei suliewei. Naqt'g'p ugtlgowaqan ugjit majulgwanal Se'susal. Ula wi'gatign ewi'g'g'p tlimugsinenu ta'n goqwei Se'sus tela'tegep aq ta'n goqwei teluep.

Nisgam teplumapni ugmimajuinumg petgitmatal Nujiugs'tawi'welitl. Matiw telimugsi'gw na Se'sus ta'n Nisgam teplumugsi'gup petgimatal ugs'tqamug. Ewi'g'g'p ula wi'gatign ugjit tlimugsinenu pugwelgl ta'n goqwe'l sa'qawe'gi'g getlams'tasultipnig na teliaqal ge's Se'sus eig'p ugs'tqamug. Negla mimajuinugi'g ewi'gmi'tipnn na sa'qawei wi'gatignn teluisig "Sa'qawei Teplumtimgewei." Matiw wet wi'g'g'p ula wi'gatign musga'tugsinenu Se'sus na negm ta'n petgimut ugjit ugs'tawian Nisgam ugmimajuinumg.

Matiw ewi'g'g'p ula wi'gatign tlimugsinenu amujpa tla'taqatigw ta'n Nisgam tel puatg. Se'sus apjiw jigs'tuapnn ujjl ge's eigeg ugs'tqamug. Ta'n tujiw sign'tuteg na telimapnn Sa'nal, "Ge' tla'taqatinej ta'n Nisgam tel puatg." Nisgam pewalaji ugmimajuinumg jigs'tuanew aq mu listuanew. Se'sus gis musga'tugsi'gw ta'n gis tla'taqatitesnu glaman majulgwanej Se'sus aq Nisgam ul'ta'sitew.

Matiw telimugsi'gw ta'n Se'sus teluep aq ta'n telgi'g'p ml'gigno'ti gi's tla'tegen paqalaiwaqann. Telimugsi'gw ta'n Se'sus ta'n tel gujjiewto's'p aq ta'n tel apaji mimajit.

Matiw na Lesui'p aq pewalaji Lesui'pa gt-lams'tasultinew Se'suseg. Na nenuapnn Se'susal pgisin ujtit ugs'tawianew Lesui'pa aq elt mima-juinu'tleiaawultiliji ms't tami ugs'tqamug. Na enmi giaspiaq ula wi'gatign (pemapegsig ta'puisgaq jel ugumuljin) Matiw wesgutg ta'n Se'sus po-qjigimapni unaqapemg ta'n telgi'g ugs'tqamug ujtit tlimanew ms't mimajuinu' na gelu'lg agnutmaqan. Gtlams'tasultinej ula gelu'lg agnutmaqan aq Se'sus ugs'tawugsinenu.

Ta'n goqwei ew'gas'g ula wi'gatignigtug

Se'sus wettaqiet aq ta'n teli ugs'tqamuip (1.1-2.23)

Na agnutmaqan Sa'n Nutsign'tuet pestung'p (3.1-12)

Ta'n Se'sus sign'tuteg aq wet nu'gwaluteq Gjimn'tu'l (3.13-4.11)

Ta'n goqwei Se'sus tela'tegep Galiliewa'gig (4.12-18.35)

Ta'n Se'sus wejieteg Galiliewa'gig glapis Selusalemg (19.1-20.34)

Ta'n Se'sus tela'tegep aq etl gina'muep Selusalemg (21.1-25.46)

Se'sus goqqwa'lut'p aq ilsumut'p npmn (26.1-27.66)

Se'sus apaji minunsip (28.1-20)

*Ta'n Se'sus wetapegsit
(Lu'g 3.23-38)*

¹ Na ula wi'gatign telimugsioq ta'n wetapegsij Se'sus Westaulg. Wetapegsit Ta'piteg, aq Ta'pito'q wetapegsip Aplameg.

² Na ula telteg, Aplamo'q na Isaquo'q ujt'pnn. Isaquo'q na Je'gopo'q ujt'pnn. Je'gopo'q na Jutao'q aq Jutao'q wijig'titgi'g ujjuat'pni.

³ Jutao'q na Peleso'q aq Selao'q ujjuat'pni. Na ug-gwijual teluisilipnn Te'mal. Peleso'q na Eslono'q ujt'pnn. Eslono'q na Alamo'q ujt'pnn.

⁴ Alamo'q na Aminatapo'q ujt'pnn. Aminatapo'q na Ne'sono'q ujt'pnn. Ne'sono'q na Salamano'q ujt'pnn.

⁵ Salamano'q na Poaso'q ujt'pnn aq Poaso'q ug-gwitl teluisilipnn Leia'p. Poaso'q na Opeto'q ujt'pnn. Opeto'q ug-gwitl teluisilipnn Lutti. Opeto'q na Jessio'q ujt'pnn.

⁶ Jessio'q na Ta'pito'q ujt'pnn.

Ta'pito'q na elege'witewip aq na Salamano'q ujt'pnn. Salamano'q ug-gwitl gis malie'wipni Ula-aal ge's mu weltesguagweg Ta'pito'q.

⁷ Salamano'q na Leopo'amo'q ujt'pnn. Leopo'amo'q na Apaijao'q ujt'pnn. Apaijao'q na E'sao'q ujt'pnn.

⁸ E'sao'q na Jeiasapato'q ujt'pnn. Jeiasapato'q na Jolamo'q ujt'pnn. Jolamo'q na Usaiao'q ujt'pnn.

⁹ Usaiao'q na Jottamo'q ujt'pnn. Jottamo'q na Eiaso'q ujt'pnn. Eiaso'q na Esegaiiao'q ujt'pnn.

¹⁰ Esegaiiao'q na Manassao'q ujt'pnn. Manassao'q na E'moso'q ujt'pnn. E'moso'q na Josaiao'q ujt'pnn.

¹¹ Josaiao'q na Jeggonaiiao'q aq wijig'titgi'g ujjuat'pni, na tujiw Lesui'paqi'g elo'lutipnig

Papilane'gatig.

¹² Ge's eimu'ti'titeg Papilane'gatig, Jeggonaiao'q na geggunapnn Sialtielal. Sialtielo'q na Selupapelo'q ujt'pnn. Na tujiw Lesui'paqi'g apajita'pnaq Lesui'pewa'gig.

¹³ Selupapelo'q na Apaiuto'q ujt'pnn. Apaiuto'q na Ilaiagimo'q ujt'pnn. Ilaiagimo'q na E'solo'q ujt'pnn.

¹⁴ E'solo'q na Sataqo'q ujt'pnn. Sataqo'q na Aggimo'q ujt'pnn. Aggimo'q na Elioto'q ujt'pnn.

¹⁵ Elioto'q na Elie'salo'q ujt'pnn. Elie'salo'q na Mattano'q ujt'pnn. Mattano'q na Je'gopo'q ujt'pnn.

¹⁶ Je'gopo'q na So'sep ujt'pnn. So'sep na Mali ugji'nmuml aq Mali na Se'sus uggwitl. Se'sus na tel wi'tut Westaulg.

¹⁷ Na glaman newtisgegsijig jel ne'w ji'nmug aq uggwisua angua'lujig wetapegsultijig weja'tegemg Aplameg glapis Ta'piteg ugs'tqamuiteg. Na newtisgegsijig jel ne'w ji'nmug aq uggwisua angua'lujig wetapegsultijig weja'tegemg Ta'piteg glapis na tujiw Lesui'paqi'g elo'lu'titeg Papilane'gatig. Na newtisgegsijig jel ne'w ji'nmug aq uggwisua angua'lujig wetapegsultijig weja'tegemg na tujiw Lesui'paqi'g eimu'titeg Papilane'gati glapis Nujiugs'tawi'wet petgimut ugs'tqamug.

*Ansale'wit telimatl So'sepal,
"Ugsua'l Mali ugjiit gte'pitemin"
(Lu'g 2.1-7)*

¹⁸ Na ula telteg ta'n Se'sus Westaulg teli ugs'tqamuip. Uggwitl Malial getu' malie'wi'titl

So'sepal gatu ge's mu malie'wi'tigweg Mali gi's getu'un'janit. Wejuli Nisgam ignmuapnn tle'lin.

¹⁹ So'sep getu' malie'wijig Malial gatu mo gesatmug ta'n goqwei gis tliaq. Apjiw getu' tetapua'teget glaman gisita'sit ma' nugu malie'winew gatu mo wenn telimagul, muta mo getu' ntaqo'qona'lagul Malial.

²⁰ Ge's elisingeg, etli angite'tg ula. Na nepaj pewiatl Gisiteget ugtansale'witeml telimtl, "So'sep, gi'l ta'n wetapegsit Ta'piteg, mut naqamasiw ugsua'lan Mali ugjit gte'pitemin. Getu' un'janit gatu Wejuli Nisgam ignmuapnn tle'lin.

²¹ Lpa'tujuitew aq tl wi'tates Se'sus muta ugs'tawiata ugtmimajuinumg aq apigsigtmuata ugltue'utiwal."

²² Gi's nige' sa'q Gisiteget telimapnn niganijitegewinu'l ula ta'n goqwei tliatew. Na niganijitegewinuaq wijei ewi'g'g'p.

²³ Tel wi'g'g'p,
"Na e'pite's ta'n menaq wipemagul ji'nmul
na tle'tew aq uggwisitew.
Uggwisl tl wi'taten Imanuel."

(Na ugtli'sutiuow na wisun Imanuel telueg,
"Gjinisgam wijitgweiugsi'gw.")

²⁴ Ta'n tujiw So'sep tugwieteg na tela'teget ta'n Gisiteget ugtansale'witeml gis tlimtl. Na malie'wijig Malial.

²⁵ Gatu mu ne'gaw sama'lagul Malial ta'n teli pgiji tle'lij. Na Mali uggwisl ugs'tqamuiliteg So'sep tel wisungewatl Se'sus.

2*Ji'nmug majulgwala'titl gloqowejl*

¹ Ge's Elot elege'witewij, Se'sus etli ugs'tqamuip utan teluisig Petliem, Jutiaewa'gig. Tel'gne'ge'l ta'sijig ji'nmug ta'n wel nenua'tiji telpulti'tij gloqowejg weita'jig ugjipenug aq peita'jig Selusalemg.

² Pipanigesultijig, "Tami eig na mijua'ji'j gisi usgijinuip ugjit elege'witewin Lesui'paq? Gloqowej neia'sip ta'n tujiw wesgijinuiteg aq nemig'tt'p ta'n tujiw neia'siteg ugjipenug. Majulgwalg'tt tet. Nige' getu' emtoqwalg'tt ula mijua'ji'j."

³ Elege'wit Elot nutmateg no'q welmaita'sit aq maw ms't ta'n telgi'g Selusalemg.

⁴ Na mawa'laji ms't niganpugultiliji patlia'sg aq nujigina'mua'tiliji Mowisewei tplutaqan aq pipanimaji, "Tami tet tli ugs'tqamuitew na mijua'ji'j ta'n tluisitew Nujiugs'tawi'wet?"

⁵ Telima'titl Elotal, "Tli ugs'tqamuitew Petliemg Jutiaewa'gi. Na st'ge' ula ta'n niganigjitegewinuaq ewi'g'g'p:

⁶ Gjinisgam teluep,
 'Gilew tleiawultioq Petliem,
 Jutiaewa'gi,
 mimajuinu'g gepmite'l mugsitoqs'p
 muta na newte'jit ta'n te'sioq
 mgna's ugjit niganpuguin
 aq angweiwata ntmimajuinumg
 na Lesui'paq.' "

⁷ Elot wigumaji emittugwe'winu'g tleiawultiliji ugjipenug ugjit gimi ultesgatultinew. Telimji ta'n giasgiw tele'g'p na gloqowej neia'siteg.

⁸ Telimaji, “Lta'gw aq menaqa gwilug na mijua'ji'j. Ta'n tuiiw we'jioq, apaita'toqs'p ni'neg. Gnua'tuitoqs'p, glaman elg ni'n gis naji emtoqwala's.”

Na tuiiw elgimaji Petliemg.

⁹ Na maita'jig aq na wijke gloqowej ta'n neia'sip ugjipenug niganapti'gmuaji glapis etli naqa'sit musigisg'tug g'p'taq ta'n mijua'ji'j eig.

¹⁰ Emittugwe'winu'g no'q wel'ta'sultijig ta'n tuiiw nemia'titeg gloqowejjl naqa'silitl.

¹¹ Pisgwita'jig na wen'ji'guom aq nemia'titl mijua'ji'jl maw uggywtl Malial. Nutgulpita'jig aq emtoqwala'titl mijua'ji'jl. Neia'tu'titl ta'n goqwe'l pegisitua'tipnn aq ignmua'titl wisaw suliewei, weljema'gewei aq amjaqto'suti.

¹² Na wela'gweg emittugwe'winu'g pewia'titl Nisgaml telimgwi'titl mu apaita'new Eloteg. Ta'n tuiiw tugwia'tijig teli apaita'tij umutgiwaq, na piluei awti wesua'tu'tij.

So'sep aq Mali ela'la'titl mijua'ji'jl Ijipte'gatig

¹³ Ta'n tuiiw emittugwe'winu'g weji maita'tijig, Gisiteget ugtansale'witeml neia'silitl So'sepal ge's etl puitegelitl aq telimatl,

“Mn'ja'si, ugsua'l mijua'ji'j aq gte'pitem aq la'l Ijipte'gatig. Siaw i'mu'tigw na'te'l glapis ap gnua'tulan. Elot apugjig lgimata ta'siliji sma'gnisg gwiluanew mijua'ji'jl ugjit ne'po'qsilin.”

¹⁴ Na tuiiw So'sep menja'sit aq ilajit. Na wijke wela'gw So'sep, Mali aq mijua'ji'j maita'jig. El'ta'jig Ijipte'gatig.

15 Wesgowita'jig na'te'l glapis Elotal neplij. Ta'n goqwei teliaq na st'ge' ta'n goqwei gi's sa'q Gisiteget telimapnn niganigjitegewinu'l, "Natgimg'p ngwis Ijipte'gatig."

Sma'gnisg ne'pa'la'tiji mijua'ji'jg Petliemg

16 Ta'n tujiw Elot geitoq emittugwe'winu' ma' apoqonmagugwi, na ma'muniw uggwaig. Elgimaji sma'gnisg Petliemg aq igtigl utanji'jl ta'n etegl gigjiw Petliemg. Telsuteget ugjit ne'po'qsin ms't te'siliji lpa'tuji'jg ta'puipuno'ltiliji weja'tegemg glapis aq me' maljewe'jultiliji. Ula Elot tela'teget muta emittugwe'winu'g gis tlimgw'i'tipnn na gloqowej amgwes neia'siteg ta'puipunqegeg.

17 Ta'n goqwei Elot teli ilsutegep na gisa'toq tlian st'ge' na niganigjitegewinu Jelamaia gis teluep,

18 "Nutaq nat wen ma'muni atgitemit
na utan teluisig La'ma.

Na Le'jl etlitemit.

Mo wen gisi apgnualgugul
muta un'jangi'g gis ne'po'tupni."

So'sep aq wi'gma maita'jig Ijipte'gatig

19 Ta'n tujiw Elotaq gisi np'geg, na So'sep me' eig Ijipte'gatig. Newtejgeg wela'gw pewiatl Gisiteget ugtansale'witeml ap gelultl.

20 Telimtl, "Mn'ja'si, la'l mijua'ji'j aq gte'pitem Lesui'pe'gatig, muta ta'n getu' ne'pa'tipnn mijua'ji'jl gaqi npmu'titgi'g."

21 Na menja'sit, ilajit aq apaja'laji mijua'ji'jl aq Malial Lesui'pe'gatig.

²² Na'te'l So'sep nutg Elot uggwisl ta'n teluisilitl Algeleias elege'witewilitl Jutiaewa'gig. So'sep jipasit aq mo sapite'tmug na'te'l liwsin. Ap Gjinisgam telimatl ge's etl puitegelij, "Liws Galaliewa'gig." Toqo ela'tijig Galaliewa'gig.

²³ Na'te'l siawqatmu'tijig gjigan teluisig Nasalet. Teliaq ta'n teluepnig niganigjitegewinugi'g muta wesguma'tipnn Se'susal. Teluepnig, "Tl wi'ta'tital Nasaletgewa'j."

3

*Sa'n Nutsign'tuet pestunmuaji mimajuinu'
(Malg 1.1-8; Lu'g 3.1-18; Sa'n 1.19-28)*

¹ Teli pgije'g Sa'n Nutsign'tuet eliet ta'n mu wen wigigw Jutiaewa'gig. Na'te'l pugwelgig mima-juinu'g peita'jig aq Sa'n pestunmuaji.

² Telimaji, "Gawasgita'sultigw aq jигlita'gw elue'utigtug muta ma' pgije'nug tel'gne'g Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu'."

³ Na niganigjitegewinuaq ta'n teluisitaq Aiseia wesgumapnn Sa'nal. Teluep,

"Nat wen gesigawewistoq paqtaqamigtug.

Teluet, 'Gisiteget wejgu'et.

Ms't ta'n te'sioq

gisgajo'ltigw ugjit negm.' "

⁴ Na Sa'n ugtaligaml wejitas'gl melgwlejit usapunn aq nasguatl m'gegne'l ugtispisunn. Malqomaji apsoqongewji aq nipugtugewi amu apu.

⁵ Na mimajuinu'g ta'n el'ta'jig Sa'neg tleiawulti-jig Selusalem, Jutiaewa'gi aq na utann ta'n etegl gigjiw na sipu teluisig Jol'tan.

⁶ Paqapuguatmi'titl ugtlue'utiwal aq Sa'nal sign'taji na Jol'tanewei sipu.

⁷ Sa'n nemiaj pugwenniji Palasiaq aq Satusiaq peita'liji ugjit sign'tasultinew, telimaji, "Gjinisgam wegaig aq getu' ilsumugsioq. Gilew pa na wijei aq mtesgmug. Pewalioq sign'tulinew muta tel'ta'sultioq na Gjinisgam ma' ilsumugsiwoq pa na sign'tasultioqos.

⁸ Tlo'ltilgw aq tla'taqatigw ta'n goqwei musga'tuanew igtigig lpa gawasgita'sultioq aq ejiglita'ioq elue'utigtug.

⁹ Tluetoqs'p wetapegsultioq Aplameg gatu telimuloq, Gjinisgam gis ugsua'toqol wegla gun'tal aq gisa'tuta mimajuinualanew ta'n wetapegsultili Aplameg.

¹⁰ Gilew pa na wijei aq miti's ta'n mo wel minigw aq Gjinisgam gisgaje'g ilsumugsinew nige'. Iga'taqewinu gisgaje'g tmta'n miti'sl ta'n mu wel mininugul gigjiw gjip'sgigtug aq nu'gwa'lan. Gjinisgam ilsumatal te'silitl mimajuinu'l ta'n pata'tegelitl st'ge' na iga'taqewinu getu' tla'laji miti'sg.

¹¹ Sign'tuloq samqwaniktigug ugjit musga'tun gis gawasgita'sultioq aq ejiglita'ioq elue'utigtug. Gatu negm ta'n jugu'etew me' espe'g aq ni'n. Mu tepawti jel we'gaw pma'tuan umugsng. Ta'n tujiw sign'tugsitoqs'p na e'wtew pugtew aq ign-mugsitesnu Wejuli Nisgaml.

¹² Wejgu'et, na ilsumata ms't mimajuinu' aq nigtua'lata ta'n tetapua'taqatiliji aq ta'n pata'taqatiliji. Ta'n gelu'sultiliji la'lata wa'so'q st'ge' iga'taqewinu tepgiso'toqol glumgl aq pisqo'toqol uglaqalansmg. Ta'ni mu gelu'sultligwi

pija'lata na pugtew ta'n mo naqa'suenug st'ge' iga'taqewinu mawo'toqol siguaqs'te'gnn aq nu'gwa'toqol."

*Se'sus sign'tut
(Malg 1.9-11; Lu'g 3.21,22)*

¹³ Na tuijw Se'sus wet majasit Galaliewa'gig aq eliet sipu ta'n teluisig Jol'tan. Pegising Sa'neg ugjit sign'tagun.

¹⁴ Sa'n weje'watl ugjit sa'se'wita'silin. Telimatl, "Ni'n tmg gi'l sign'tuigg. Tal gis pipanimin ugjit sign'tulin?"

¹⁵ Se'sus telimatl, "Ul'te'lmi. Ge' tla'taqatinej ta'n Gjinisgam tel puatg." Na Sa'n wel'te'tg aq sign'tuatl.

¹⁶ Se'sus gis sign'tuteg, weji natqa'sit na samqwanigtug. Na wa'so'q pana'sg aq Wejuli Nisgam nemu't wejgwi nisa'sit Se'sus un'jig. Nisa'sit st'ge' ples nisaqsing.

¹⁷ Na wa'so'q nat wen teluet, "Ula na ngwis ta'n mawi gsalg aq gisa'lit mawi ul'ta'sin."

4

*Se'sus wet nu'gwatl Gjimn'tu'l
(Malg 1.12,13; Lu'g 4.1-13)*

¹ Na tuijw Wejuli Nisgam ela'latl Se'susal paq-taqamigtug. Gjimn'tu pegising aq wet nu'gwatl Se'susal.

² Se'sus eig na'te'l ne'wisgegiguna'q aq mo mijjigw. Na toqo gewising.

³ Na Gjimn'tu eliet Se'suseg aq telimatl, "Pa na gi'l na Gjinisgam uggwisin, gisa'tu ula gun'tal ugjit pipnaqanin."

⁴ Se'sus telimatl, "Moqwa', ma' tela'tegew muta Gjinisgam ugtwi'gatignigtug ewi'gas'g,
 'Mimajuinu ma' iapjiw
 gisi ugji mimajigw mijipjeweigtug, gatu amujpa
 majulgwatg
 ta'n goqwei Gjinisgam teluet.' "

⁵ Na tujiw Gjimn'tu ela'latl Se'susal Selusalemg.
 Na teluisig sape'wig gjigan. Na'te'l pemgopa'latl
 ta'n etl mawi esp'teg gjia'sutuo'guomg.

⁶ Telimatl, "Pa na gi'l na Gjinisgam uggwisin,
 nisaqalsi, muta Gjinisgam ugtwi'gatignigtug
 ewi'gas'g
 'Gjinisgam tlimata
 ugtansale'witemg angweiulinew.
 Msnultaq aq unaqa'lultaq ugpitnuaq
 glaman ma' jile'nugul ggatl
 gun'tewigtug.' "

⁷ Se'sus telimatl, "Moqwa', mu tela'tegew muta
 mo teltenug. Gjinisgam ugtwi'gatignigtug elg
 ewi'gas'g,
 'Mo teltenug ugtnu'gwalan
 Gisiteget na Gjinisgam
 ta'n emtoqwalg'tt.' "

⁸ Na tujiw Gjimn'tu ela'latl Se'susal ta'n esp'pltl
 gm'tn aq musga'tuatl ms't elege'witewa'gi'l
 ugs'tqamug aq ta'n tel mujgajewe'l.

⁹ Telimatl, "Ula ms't na ignmultes pa na nut-
 gul'pa'sin aq emtoqwalin."

¹⁰ Se'sus telimatl, "Gjimn'tu se'g lia. ma'
 tela'tegew muta Gjinisgam ugtwi'gatignigtug
 ewi'gas'g,
 'Emtoqwalates Gisiteget na Gjinisgam
 aq pas'g lugow.' "

11 Na tujiw Gjimn'tu naqalatl Se'susal, aq ansale'wijig peita'jig aq apoqonmua'titl Se'susal.

*Se'sus poqji gina'muet
(Malg 1.14,15; Lu'g 4.14,15)*

12 Ta'n tujiw Se'sus nutg Sa'n pija'lut laplusang, naqt'g aq eliet Galaliewa'gig.

13 Mo eliwsigw Nasaletg, gatu eliet aq eliwsit na utan Gapelniam. Ula utan eteg tajigtug na qospem ta'n teluisig Galali. Gi's sa'q na mimajuinugi'g ta'n wetapegsultipnig Sepulano'q aq Naptalio'q gisi ignmut'pnig na maqamigew gigjiw ta'n Gapel-niam eteg.

14 Ta'n Se'sus wesgowa'sit na'te'l na gisa'toq tlian ta'n goqwei na niganigjitegewinuaq teluisip-naq Aiseia teluepnaq,

15 "Jigs'tuigw na gilew
ta'n tleiauwultioq Sepulane'gati
aq Naptalie'gati,
gilew ta'n wigultioq gigjiw qospemg
aq ta'n wigultioq gigjiw sipu
ta'n teluisig Jol'tan
aq maw na mimajuinu'g
ta'n mu Lesui'peulti'gw Galaliewa'gig.

16 Gilew ta'n pegiji pata'taqatioq
na musga'tugsitoqs'p msnmnew
iapjiwewei mimajuaqan.

Gilew ta'nig mo gejiawoq Gjinisgam,
na na'gwegl wejgu'aqal ta'n gji'jiatoqs'p."

17 Weja'tegemg na tujiw Se'sus poqji pestung aq teluet, "Gawasgita'sultigw aq jiglita'gw elue'utigtug muta Gjinisgam poqji ilgwenaji mimajuinu' nige'."

*Se'sus wigumaji ne'wiliji usgewinu'
(Malg 1.12,13; Lu'g 4.1-13)*

¹⁸ Se'sus pem tajiga'sij na qospem ta'n teluisig Galali, nemiaji ta'pusiliji usgewinu'. Na Simon ta'n tel wi'tut Pie'l aq ugjignaml Antle'. Etli usgejig aq e'wa'titl a'pi'l.

¹⁹ Se'sus telimaji, "Wije'wigw aq gnu'tmultoqs'p aq gisa'lultoqs'p jugwo'lanew mimajuinu'g Nisgamewigtug."

²⁰ Na smtug elege'tiji ugta'pimua aq wije'wa'titl.

²¹ Na Se'sus siawa'sit aq nemiaji igtigi ta'pusiliji wijing'tilihi. Na Sepeti uggwisg ta'n teluisiliji Ji'mej aq Sa'n. Pemgopijig ugtuluaq maw ujjual aq etl gisgaja'la'tiji ugta'pimua. Se'sus wigumaji Ji'mejal aq Sa'nal.

²² Smtug gepta'sijig ugtuluaq, naqala'titl ujjual, aq wije'wa'titl Se'susal.

*Se'sus gegina'muet Galaliewa'gi
(Lu'g 6.17-19)*

²³ Se'sus eliet ms't tami Galaliewa'gi aq etl gina'muet a'sutuo'guoml. Pestung na gelu/lg ag-nutmaqan ta'n Gjinisgam getu' ilgwenaji mimajuinu'g. Nepilaji mimajuinu' ta'n geggunmilij gaqaqaisg milamu'gl gsnugowaqann.

²⁴ Na agnutmaqan ta'n Se'sus gis tela'tegep gneegg el se'sa's'g na ta'n telgi'g Siliae'gati. Etna ugjit mimajuinu'g pegisitua'tiji gsnugowinu' Se'suseg. Ta'sijig geggunmi'tij gaqaqaisg milamu'gl gsnugowaqann, ta'sijig welmajo'ltilijig, ta'sijig etli ugjipulgutijig, ta'sijig mo gis maita'ti'gw aq ta'sijig na mn'tu' pitu'gwi'liji. Se'sus ms't nepilaji.

25 Pugwelgig mimajuinu'g majulgwala'titl Se'susal. Alt tleiawultijig Galaliewa'gig aq na newtisga'qal utann ta'n teluisigl "Newtisga'qal utanji'jl." Alt tleiawultijig Selusalemg aq Jutiaewa'gig. Alt tleiawultijig qame'g na sipu ta'n teluisig Jol'tan.

5

Se'sus egina'muaji mimajuinu'g gm'tnigtug

1 Se'sus nemiaj pugwenniji mimajuinu' ta'n majulgwalgi'titl, na so'qwiet gm'tnigtug aq pemgopa'sit. Na unaqapemg mawita'liji gigjiw ta'n Se'sus eig.

2 Na tujiw Se'sus egina'muaji ms't ta'n eimu'tiliji na'te'l.

Wen welgwijing (Lu'g 6.20-23)

3 Teluet, "Mimajuinu'g ta'nig elita'suala'titl Nisgaml ugjit ms't goqwei, welgwijultijig muta Gjinisgam ilgwenaji aq ignmuaji e'wmanew ta'n goqwei gegzung.

4 Mimajuinu'g ta'nig welmajita'sultijig na welgwijultijig muta Gjinisgam ulgwijimata.

5 Mimajuinu'g ta'nig mu espite'l'sulti'gw welgwijultijig muta msntaq ugs'tqamu aq ta'n goqwei Gjinisgam teplumapni.

6 Mimajuinu'g ta'nig me' getu' tetapua'la'titl Nisgaml jel mu ta'n pas'g goqwei, welgwijultijig muta Gjinisgam tetapua'lata.

7 Mimajuinu'g ta'nig ewlite'lma'tiji igtigi, welgwijultijig muta Gjinisgam ewlite'lmtata.

⁸ Mimajuinu'g ta'nig apjiw getu' tetapu tlgwitmi'tij uggaqlamunual, welgwijultijig muta nmia'tital Gjinisgaml.

⁹ Mimajuinu'g ta'nig gisa'la'tiji igtigi punim-tultinew aq ta'n apoqonmua'tiji witapewultinew, welgwijultijig muta tel wi'tujig Gjinisgam un'jang.

¹⁰ Mimajuinu'g ta'nig emegweiujig muta ma-julgwala'titl Nisgaml aq tetapua'taqatijig, wel-gwijultijig muta Gjinisgam ilgwenaji aq ignmuaji e'wmanew ta'n goqwei gegung.

¹¹ Welgwijultioq gilew ta'n tujiw mimajuinu'g penoqite'l mugsioq, emegweiugsioq aq egsuaqan-imugsioq muta gilew na nnaqapemg.

¹² Gilew wijkei emegweiugsitoqs'p st'ge' mimajuinugi'g ta'n mimajultipnig gi's sa'q emegwei'wa'tipni niganigjitegewinugi'g. Pajiji ulgwijultigw muta Gjinisgam ignmugsitoqs'p pugwelgl ta'n goqwe'l gegungl wa'so'q."

*Se'sus wesgutg salawai aq wasoqweg
(Malg 9.50; Lu'g 14.34,35)*

¹³ "Alt mijipjewe'l wigapu'gl ta'n tujiw salawa'tas'gl aq wius ma' sugul'gaqttnug ta'n tujiw salawa'tug. Pa na salawai mo telimanug st'ge' salawai na tujiw mo gelu'lgtnug ugit gilunaq. Na nugu tewegemg aq etug mimajuinu'g ewjipuguetataq. Ginu pa na wijkei aq salawai. Amujpa tetapu mimajultigw aq ms't goqwe'l tetapua'taqatigw ugit gisa'tunew wantaquo'ti. Na tujiw mimajuinu'g ulgwijultitaq ta'n tujiw eimu'tijig gileweg.

¹⁴ "E'wmu'g wasoqweg ta'n tujiw oqonitpa'q. Na wasoqweg wetatenmugsi'gw. Ginu na wi-

jei aq wasoqweg muta Gjinisgam pewatmugsi'gw
musga'tuanew ms't mimajuinu'g na gelu'lg awti.
Na gjigan ta'n eteg g'p'taq gm'tnigtug ma' gisi-
gatm'g.

¹⁵ Mo wen wasoqwa'tug wasoqonmaqan ugjiti
pija'tun ligpenignigtug, gatu awna tepa'tutew
patawutigntug glaman ms't wen ugtatenmatew.

¹⁶ Amujpa tla'taqatigw ta'n goqwei wel'te'tg
Gjinisgam aq musga'tugg mimajuinu'g wijei.
Ta'n tujiw gis nmitu'tital ta'n goqwe'l gelu'lgl
gis tla'taqati'gw na tujiw miwatmua'tital aq
emtoqwala'tital gujjinal ta'n eimlil wa'so'q."

Se'sus wesgutg Mowisewei tplutaqan

¹⁷ "Etug tel'te'tmoq ta'n pegisinap ugs'tqamug
ugjiti puna'tun Mowisewe'l tplutaqann gisna ta'n
goqwe'l niganigjitegewinugi'g gegina'mua'tipnig.
Mo weji pgisinu ugjiti puna'tun na tplutaqann,
gatu weji pgisin ugjiti tla'tegen ta'n goqwei gis
ewi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatign.

¹⁸ Migwite'tmug ula. Ta'n mawi apje'ji'jg Mo-
wisewei tplutaqan ma' jigla'tug glapis wa'so'q aq
ugs'tqamu gaqiatew. Ms't ta'n ewi'gas'g'p amujpa
tliatew.

¹⁹ Na ta'n getu wen elist'g na mawi apje'ji'jg
Mowisewei tplutaqan aq ptigisei gegnu'tmuaji
igtigi wijei tla'taqatinew, na mo me'gite'l mam'g
ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu'. Gatu ta'n
getu wen tela'teget ula tplutaqan, aq gegina'muaji
igtigi wijei tla'taqatinew, negm na me'gite'l maten
ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu'.

²⁰ Amujpa me' gtlamia'tigw jel mu na mima-
juinu'g ta'n nujigina'mua'tijig Mowisewei tpu-

taqan gisna Palasiaq. Na telimuloq, pa na mo tla'taqatiwoqos na Gjinisgam ma' gisi ilgwenugsiwoq."

Se'sus wesgutg uggwaiuti

21 "Nutmaioqop na mimajuinugi'g telimut'pnig, 'Mut ne'pa'tegew. Ta'n wen ne'pa'teget ugsua'latten aq ilsumaten.'

22 Gatu telimuloq, ta'n getu wen wegaiugtuatl igtigl ta'n wijkei getlams'tasilitl, na ilsumaten. Ta'n getu wen pepsite'lmatl igtigl ta'n wijkei getlams'tasilitl, na la'latten nigantug nutsutaqatijig. Ta'n getu wen pisuite'lmatl igtigl ta'n wijkei getlams'tasilitl, na lgimugsin ulmaje'n Mn'tua'gig ta'n pugtew ma' nqa'suenug.

23 Getu' ignmuaj Gjinisgam nat goqwei a'sutuo'guomg gatu migwite'tmn igtig wegaiugtas'g.

24 Ge's mu ignmuawj ignmatimgewei, smtug lia ta'n wen wegaiugtas'g aq tla'tega ta'n goqwei gisa'lugsioq apaji witapewinew. Na tujiw apsgwa'si a'sutuo'guomg aq ignmuates Gjinisgam nat goqwei getu' ignmuaj.

25 "Pa na nat wen getu' elsutmasg's nat goqwei nigantug tplutaqanigtug, lia negmeg aq ul'te'lting ge's mu ela'lulug nutsutaqatijig. Pa na mu tla'tegews'p, na la'lultew nigantug nuji ilsuteget. Na nuji ilsuteget ilsumultew ugsua'lugsin nujiugsua'taqatijig aq negmow pijalultaq laplusang.

26 Laplusang siawqattes, glapis gaqi apangitmn ta'n telgi'g gisi ilsumul."

*Se'sus wesgumaji mimajuinu' ta'n
sespo'taqatiliji*

²⁷ “Nutmaioqop mimajuinugi'g telimut'pnig,
'Mut sespo'tegew.'

²⁸ Gatu telimuloq, ta'n getu wen angamatl
e'pilitl aq pewatalt wipeman na gis sespe'watl
angita'suaqanigtug aq gis pata'teget.

²⁹ Pa na jigla'sin Nisgamewigtug ta'n tuiw
angaptmn nat goqwei gisna nat wen, na pun
pata'tega gisna amuj mna'tutes gpugugul. Me'
gelu/lg nepapigwa'n aq pun pata'tegen je mu elgi-
multen Mn'tua'gig ge's me' nemitegen.

³⁰ Pa na e'wmu's'p gpitnn pata'tegen, pun
pata'tega gisna amuj temte'mnn gpitnn. Me'
gelu/lg mo geggunmunn gpitnn aq pun pata'tegen
je mu elgimulten Mn'tua'gig muta siaw e'wmnn
gpitnn ugjit gis pata'tegen.”

*Se'sus wesgumaji mimajuinu' ta'n tuiw
puna'ltilijiji*

(Matiw 19.9; Malg 10.11,12; Lu'g 16.18)

³¹ “Mimajuinu'g teluepnig, 'Ta'n getu wen
nigtua'latl ugte'piteml amuj ewi'g'g ula ta'n tel
puna'laj.'

³² Gatu telimuloq, pa na ji'nm
puna'lass ugte'piteml, gatu ugte'piteml
mo sespo'tegeligupnn, na gisa'latl e'pilitl
sespo'tegelin ta'n tuiw ap malie'wijig igtigl
ji'nmul. Na ji'nm ta'n malie'wi'titl ula e'pilitl
elg sespo'teget.”

Se'sus wesgumatl mimajuinu'l ta'n elui'tmasilitl

³³ “Nutmaioqop na mimajuinugi'g telimut'pnig,
'Ta'n tuiw teplumsin, mut suisga'tu ta'n tel

wi'tmasi't'p. Amuj tla'tega ta'n goqwei teplumt'p Gisiteget.'

³⁴ *Gatu pipanimuloq mu lui'tmasultinew ta'n pa tujiw. Mu gisi lui'tmatmuoq wa'so'q, muta Gjinisgam ugt'pun eteg wa'so'q aq assutg ms't goqwei na'te'l.*

³⁵ *Mu gisi lui'tmatmuoq ugs'tqamu, muta Gjinisgam assutg aq nemitoq ms't goqwe'l na'te'l. Mu gisi lui'tmatmuoq Selusalem, muta Gjinisgam na Gjielege'wit assutg na gjigan.*

³⁶ *Mu gisi lui'tmatmuoq gun'jiwal muta Gjinisgam ignmugsioq gtmimajuaqanmual aq ma' gisa'tuoq jel newte' sapun wapa's'gtn gisna mqatawa's'gtn.*

³⁷ *Ta'n tujiw teplumsin pas'g thua, 'E'e, tla'tega's.' gis na, 'Moqwa', mo gis tela'tegew.' Mn'tu pewalul tl'te'tmn nat goqwei lui'tmatmn apoqonmuan gi'l tela'tegen ta'n goqwei teplumatmn."*

*Se'sus wesgumaji mimajuinu' ta'n getu'
asita'taqatiliji
(Lu'g 6.29,30)*

³⁸ *"Nutmaioqop mimajuinugi'g telimut'pnig, 'Pa na gi'l gisa'lin ngutaqigwan na ni'n gis gisa'lultes ngutaqigwates. Pa na gi'l gisi mn'te'muin nипit na ni'n gisi mn'te'multes gipit.'*

³⁹ *Gatu telimuloq, mut asita'law wen tlia wina'l'sg. Pa na wen paqtne'ite'sg inaqanei gijinuan, mut asita'law jel tlia paqtne'ite'sg elg patatujei gijinuan.*

⁴⁰ *Pa na wen la'l'sg tplutaqanigtug ugjut ug-sua'tulin gtatla'impl, mut asita'law gatu ignmu ug-sua'lulin maw ggots.*

41 Pa na sma'gnisg gisa'l'sg pma'latmuān utapsun na'tami se'g, na pma'latmuān ta'n tel puatg aq jel me'.

42 Pa na wen pipanimasg's ignmuan nat goqwei, ignmu ta'n goqwei nuta'mat. Pa na wen gtu' mqata'sg's nat goqwei, mqatu."

Se'sus telimugsi'gw gsalug ta'n wen getanugsi'gw

(Lu'g 6.27,28,32-36)

43 "Nutmaioqop mimajuinugi'g telimut'pnig, 'Gsal gitapaq, gatu masgelm ta'nig getan'sgig.'

44 Gatu telimuloq, Gsal ta'n getan'sgig, aq a'sutmessew ta'nig emegweiasgig.

45 Ta'n tujiw gesaloq mimajuinu'g aq a'sutmessewoq na telo'ltioq st'ge' gujjuow ta'n eig wa'so'q aq tel wi'tugsitoqs'p unl'jang. Gjinisgam gisa'latl na'gu'selitl lasenin ta'n eimu'tijig gitg gelu'sultijig aq wininultijig. Ignmuetoq gigpesan ta'n eimu'tijig gitg tetapua'taqatijig aq mo tetapua'taqati'gw.

46 Geituoq Gjinisgam ma' ignmugsiwoq gelu'lgl nat goqwe'l muta gesaloq ta'nig gesalugsioqig. Na ta'nig nujintutma'tijig suliewei gesala'tiji ta'ni gesalgwi'tiji.

47 Pa na pas'g geluloqos gitapuaq, mo piltu tla'taqatiwoq jel mu igtigig ta'n mu Lesui'peulti'gw muta gelula'tiji witapua.

48 Amuj tetapua'taqatioq aq telo'ltijig st'ge' Gujjuinu ta'n eig wa'so'q muta iapjiw tel tetapua'teget."

6*Se'sus wesgutg ta'n goqwei gelu'lg*

¹ “Tla'taqatigw ta'n goqwei wel'tg Gjinisgam aq mut me'gita'new. Pa na tla'taqatioqos ta'n goqwe'l gelu'lgl ugjit gtu' uli ewistutmu'tinew, na gujjinu ta'n eig wa'so'q ma' ul'te'l mugsiwoq aq ma' ignmugsiwoq goqwei.

² Ta'n tujiw ignmuoq ewle'juinu'g nat goqwe'l, mut me'gita'new muta pewalugsioq ms't wen nmugsine. Mut tla'taqatinew st'ge' wesgijiangamgusit muta pipanimatl nat wenn pipugwen ta'n tujiw apoqonmuaj ewle'juinu'l a'sutuo'guomg gisna awtigtug. Na pewalaji mimajuinu'g me'gite'lman. Migwite'tmuq ula. Etug mimajuinu'g gepmite'lma'tital gatu Gjinisgam ma' goqwei ignmuagul.

³ Ta'n tujiw nat goqwei ignmuoq ewle'juinu'g, tli apoqonmug jel we'gaw gitapuaq ma' gji'tu'ti'gw ta'n goqwei gis tela'taqatioqop.

⁴ Pa na tela'taqatioq st'ge' na, lpa mo wen geitug. Gatu gujjinu ta'n eig wa'so'q nemitoq ta'n goqwei tela'taqatioq aq nat goqwei gelu'lg ignmugsi-toqs'p.”

*A'sutmaqan ta'n Se'sus egin'a'muapni
unaqapemg
(Lu'g 11.2-4)*

⁵ “Ta'n a'sutma'tioq mut tla'taqatinew st'ge' wesgijiangamgusultijig. Wegla gesatmi'tij alpugultijig aq a'sutma'tijig a'sutuo'guomg gisna tajigawtig-tug muta pewala'tiji igtigi nmianew ta'n tujiw

a'sutma'tijig. Migwite'tmug ula. Etug mima-juinu'g gepmite'lma'tita gatu Gjinisgam mo go-qwei ignmuagwi.

⁶ Ta'n tujiw getu' a'sutma'tioq, lta'gw giguowal, g'p'soqwa'tug ga'qann aq a'sutma'tigw ta'n mu wen gis nmu'luoq. Gujjinu eig wa'so'q gatu te'sioq nmu'ltew ta'n teli a'sutman aq ignmultew nat go-qwei ta'n tel nuta'man.

⁷ "Ta'n tujiw a'sutma'tioq, mut e'wmu'tinew pugwelgl glusuaqann ta'n mo wen nestmugl, st'ge' na mimajuinu'g ta'n mo Lesui'peulti'gw. Na tel'ta'sultijig Nisgam ul nutuata ta'n tujiw pegiji a'sutma'ti'tij.

⁸ Mut a'sutma'tinew st'ge' negmow. Gujjinu ta'n eig wa'so'q gi's geitoq ta'n goqwei nuta'ma'tioq gesgmnaq pipanimawoq.

⁹ Na tli a'sutma'titoqs'p, 'Nujinen ta'n wa'so'q eimn, gepmite'tmuleg sape'wig gtwisum.

¹⁰ Pipanimuleg ilgwenan mimajuinu'g glaman majulgwalultaq. Ta'n te's'g goqwei tel'te'tmn na tliaj ugs'tqamug st'ge' ta'n tel tliaj wa'so'q.

¹¹ Etamuleg ignmuinen gisgug ta'n goqwei nuta'maieg.

¹² Apigsigtuinen ntlue'utinal st'ge' ta'n teli apigsigtaqatjig ta'nig opla'lugsieg.

¹³ Mut ignmuin lta'n'en winjigigtug, awna jigla'lin elue'utigtug. (Pewatmeg gtelege'wa'gim ms't tami aq iapjiw mawignan. Apjiw getu' gepmite'luleg. Na tliaj.)'

¹⁴ "Pa na apigsigtuoqos igtigig ta'n opla'lugsioq, Gujjinu ta'n eig wa'so'q elg apigsigtugsitoqs'p.

¹⁵ Pa na ma' apigsigtuawoqos igtigig ta'n

opla'lugsioq, Gujjinu ta'n eig wa'so'q ma'
apigsigtugsiwoq ta'n pata'taqatioqop."

Se'sus wesgutg sune'wi

¹⁶ “Ta'n tujiw sune'wultioq, mut ali
ewlapewultinew st'ge' wesgijiangamgusultijig. Al
tlapewultijig st'ge' pestmo'ltijig muta pewala'titl
ms't wen gji'tu'tinew sune'wultiliji. Migwite'tmuq
ula. Etug mimajuinu'g gepmite'lma'tita wegla
mimajuinu' gatu Gjinisgam ma' ignmuagwi
goqwei.

¹⁷ Ta'n sune'wultioq, gasigwa'sultigw aq nug-
waltugo'sultigw.

¹⁸ Na mo wen nenugsioq sune'wultinew gatu
Gujjinu wa'so'q geitoq ta'n tela'taqatoqop, aq nat
goqwei gelu/lg ignmugsitew.”

Milesuaqan ta'n eteg wa'so'q

(Lu'g 12.33,34)

¹⁹ “Mut mawo'tasultinew milesuaqan
ugs'tqamug aq nat goqwe'l mego'tigl ugjit pas'g
gilew. Etug juji'jg malqotmi'titl ta'n goqwe'l
mego'tigl aq alt jijua'qiatew. Etug gmutnesg
ugsua'tultaq gmilesuaqanmual.

²⁰ Awna tetapu mimajultigw muta Gjinisgam
getu' ignmugsitoqs'p milesuaqann wa'so'q. Na'te'l
juji'jg ma' malqotmi'ti'gw ta'n goqwe'l mego'tigl.
Milesuaqan ma' jijua'qianug wa'so'q aq gmutnesg
ma' gisi ugsua'tu'ti'gw gtmilesuaqanmual wa'so'q.

²¹ Tli angita'sultitoqs'p ta'n etegl gtmilesuaqan-
mual.”

Gpugugul pa na wijei aq wasoqweg ugjit gi'l

(Lu'g 11.34-36)

22 “Gis nmitaqatioqs'p muta ugปugugultioq. Ta'n gpugugual tajigo'ltingl na wel nmitaqatioq aq weli ns'tasultioq.

23 Gatu pa na gpugugual mo tajigo'ltingl na mo welapultiwoq tla'taqatinew ta'n pas'g goqwei. Pa na npapigwo'ltingl na mo goqwei nmitutoqs'p. Pa na elt mo ns'tasultiwoq na mawi mtue'g ugjít gilew.”

Se'sus wesgutg suliewei

(Lu'g 16.13; 12.22-31)

24 “Ma gis lugowawjig tapusijig assusijig newtsiniw. Na me' tetapua'lates newte'jit jel mu igtig. Na me' gsalates newte'jit jel mu igtig. Amujpa ignmat Gjinisgam assumulin aq mu ignmuawt milesuaqan assumulin.”

Se'sus wesgumaji ta'ni sespeto'ltiliji

25 “Na ula telimuloq, mut sespetal'sultinew ugjít mijipjewei gisna aligew ta'n wetmite'tmoq muta gmimajuaqanmual me' gesite'lma'tas'gl jel mu ta'n pas'g goqwei pewatmoq. Gjinisgam me' pi-amite'tgl gtmimajuaqanmual jel mu mijipjewei gisna aligal.

26 Ge' angamug sisipg. Mo iga'taqu'ti'gw, mo mena'taqu'ti'gw aq mo menuege'tigul laqlansigtug. Gujjinu ta'n eig wa'so'q esmaji. Me' pi'amite'l'mugsi'gw je mu sisipg.

27 Ma' aji piами pgitawsultiwoq je tlia tel sespetal'sultioq.

28 “Amujpa mo sespete'tmuoq ugjít gugunmnew tepiaq aligew. Angite'tmuq ta'n teligwegl wasuegl nipugtug. Mo elugutinugul aq mo elita'sultinugul aligal.

29 Telimuloq, na milesipnaq elege'witaq ta'n teluisitaq Salaman mo gegungupnn tetuji glu'lgl aligal ta'n weliantgamgug'pnn st'ge' wegla wasuegl ta'n nigwegl nipugtug.

30 Gjinisgam na gisa'toqopnn msigu'l ulignew, gatu sapo'nug etugjel nu'gwa'tuten uigkeit epsmn nat goqwei. Pa na sespet'a'sultioq na mo piами gtlams'tmu'twoq Gjinisgam ignmugsitoqs'p aligal ta'n menuegetuoqol.

31 "Mut sespete'tmnew je tlia na na'gweg iga'qt'tew ta'n ma' geggunmuoq mijipjewei gisna nat goqwei samqwanew. Mut sespete'tmnew jel tlia na'gweg iga'qt'tew ta'n menuegeioqol aligal.

32 (Na mimajuinu'g ta'n mo Lesui'peulti'gw iapji sespete'tmi'tij uigkeit mijipjewei aq aligal. Na Gujjinu ta'n wa'so'q eig gejugsioq ta'n goqwe'l menuegetuoqol.)

33 Tmg ignmug Gjinisgam ilgwenugsinew glapis gisa'lugsioq tetapua'taqatinew st'ge' negm. Na tuiiw ignmugsitoqs'p ms't ta'n goqwe'l menuegetuoqol.

34 Mut sespete'tmnew uigkeit goqwei menuegetoqs'p sapo'nug. Sapo'nug ignmultoqs'p ta'n goqwe'l menuegetoqs'pnn na tuiiw. Tepiaq tla'taqatigw ta'n goqwei getu' tla'taqatitoqs'p gisgug."

7

*Se'sus mu pewalugsiggw ilsuman igtig
(Lu'g 6.37,38,41,42)*

1 "Mut ilsuman new igtigig, glaman ma' Gjinisgam ilsumugsiwoq.

² Gjinisgam wijkei tli ilsumugsitoqs'p gilew ta'n teli ilsumoq igtigig. Ignmugsitoqs'p st'ge' ta'n go-qwe'l tel ignmuoq igtigig.

³ Ta'n wen ilsumatl igtigl na negm pa na wijkei aq ji'nm getu' tualqa'laj siguaqs'te'gn'ji'j ta'n piteg witapal ugpugugw ge's gmu'j piteg ugpugugw. Wigue'g sespete'tg na siguaqs'te'gn'ji'j ta'n piteg witapal ugpugugw gatu mu wesgutmug na gmu'j ta'n piteg ugpugugw.

⁴ Ge's na gmu'j me' piteg ugpugugw, mu tetapu tlimatl witapal, 'Nitap ge' apoqnultes na siguaqs'te'gn'ji'j ta'n piteg gpugug.'

⁵ Na mimajuinu ta'n ula tela'teget na wesgi-jiangamugsit. Tmg amujpa tualqa'toq na gmu'j ta'n piteg ugpugugw glaman ulapitew aq gis tu-alqa'tutew na siguaqs'te'gn'ji'j ta'n piteg witapal ugpugugw.

⁶ Mut ignmuaw 'nmu'jig ta'n goqwei gepme'g muta gawasgita'taq aq matnultaq. Mut ign-muaw tm'tmuel waiopsgul gulgw'i'sg muta al-pastesg'taq."

*Se'sus telimugi'gw pipaniman Gjinisgam
ugjit ta'n goqwe'l nuta'ma'ti'gul
(Lu'g 11.9-13)*

⁷ "Pipanigesultigw aq ignmugsitoqs'p, gwilmug aq we'jittoqs'p, mtete'gatigw aq Gjinisgam pana'tutew na ga'qan ugjit gilew.

⁸ Ta'n getu wen pipanigesit na msntew, Ta'n getu wen gwiluasit na we'jittew, aq na ga'qan pana'tuaten ugjit negm ta'n metete'get.

⁹ Gilew ta'n te'sioq geggunatl uggywisl ta'n tuijw pipanigesilij pipnaqan ma' ignmuawt gun'tew.

10 Ta'n tujiw pipanigesij nme'jl ma' ignmuawt mtesgmul.

11 Na geituoq ta'n tli ula'latoqs'p gn'januaq aq ignmatoqs'p gelu'lgl goqwe'l je tlia tel lue'ultioq. Ta'n tujiw pipanigesultioq gujjinu ta'n eig wa'so'q me' ignmugsitoqs'p ta's'gl gelu'lgl je mu ta'n go-qwei ignmuoq gn'januaq.

12 Tla'taqatigw ugjit igtigig st'ge' ta'n tel puat-moq tla'taqatinew ugjit gilew. Ula Mowiso'q aq niganigjitegewinugi'g gegina'mua'tipnig."

*Se'sus wesgutg apsisqe'g ga'qana'tas'g
aq maqisqe'g ga'qana'tas'g
(Lu'g 13.24)*

13 "Ugji pisgwita'gw apsisqe'g ga'qana'tas'g ta'n pisgwa'mg wa'so'q, muta na ga'qana'tas'g ta'n pisgwa'mg Mn'tua'gig no'q gesge'g aq na awti ta'n eliaq na'te'l naqamase'g. Pugwelgig mimajuinu'g pemita'jig na awti.

14 Ga'qana'tas'g apsisqe'g ta'n pisgwita'toqs'p ugjit msnmnew iapjiw mimajuqan. Na metue'g Ita'new awti ta'n pisgwa'mg wa'so'q. Tegle'ji'jg mimajuinu ta'n we'jitoq na awti."

*Se'sus wesgumaji egsu gina'mua'tiliji
(Lu'g 6.43,44)*

15 "Angweiasultigw muta alt ni-ganigjitegewinu'g na nujiegsugina'mua'tijig. Wesgijiangamgusultijig muta pewala'tiji igtigi teli angita'sultinew na wantaqamigsultijig st'ge' jijgluewjig gatu awna pisoqqowiegulsultijig st'ge' paqtesmug.

16 Tl nenuatoqs'p ta'n telqamigsultijig. Aloqomann mo nigwenugl goqominaqqsigtug. Mo meg-nawjig jijiawignejg na ginigwejijuqaqqsigtug.

17 Gelu'sit miti's na gelu'lgl minijgl wel minigl gatu ewligwet miti's ewliminit aq minijgl mo gelu'lgtnug.

18 Gelu'sit miti's ma' gisi ewliminigw aq na miti's ta'n mo gelu'sigw ma' gisi ul minigw.

19 Ta'n tegen miti's mo wel minigw na temto't aq elegemg pugtewigtug.

20 Na glaman tl nenuatoqs'p na egsuga'mua'tijig ta'n tela'taqati'tij."

*Se'sus wesgutg ta'n Gjinisgam ilsumata ms't wenn
(Lu'g 13.25-27)*

21 "Mimajuinu'g tel wi'tijig, 'Gjisaqamaw' aq jigs'tuitaq gatu mu tla'taqati'gw ta'n goqwei nujj tel puatg. Telimuloq, ma' ignmuam'tjig pisgwita'new ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu'. Ta'n getu wen tela'teget ta'n nujj tel puatg, na ignmut pisgwa'n wa'so'q.

22 Ta'n na na'gweg iga'qt'tew ugjit Gjinisgam ilsumata ms't mimajuinu', pugwelgig tlinitaq, 'Gjisaqamaw, telimg'tt'pnig mimajuinu'g ta'n goqwei Gjinisgam teluet, ejigltesgaqatt'pnig pugwelgig mn'tu'g aq tela'taqatiieg'pnn pugwelgl paqalaiuti'l muta ignmuieg'p ml'gigno'ti tla'taqatinew wegla goqwe'l.'

23 Na tujiw tlimultes, 'Mo ne'gaw nenu'luoq. Gilew mo tela'taqatiwoq ta'n nujj tel puatg, jiglita'gw ni'neg.'

*Se'sus wesgumaji tapusiliji ta'n ewi'ga'tiliji
(Lu'g 6.47-49)*

²⁴ “Ta'n wen jigs'tgl ntglusuqaqanml aq mu elist-mugl na tetapua'teget. Negm pa wijei aq na ji'nm ta'n epitoq wiguow gun'tewigtug.

²⁵ Ula ji'nm gis tetapua'teget muta ta'n teto'qolaq, sipu'l mespo'qwegl aq ugju'sn melgignewa's'g na wiguow ma' gis maja's'gtnug muta epitas'g gun'tewigtug.

²⁶ Ta'n wen jigs'tgl ntglusuqaqanml gatu elist'gl na mo tetapua'tegegw. Ula mimajuinu na elue'winu aq pa wijei aq ji'nm ta'n epitoq wiguow t'pgwanigtug.

²⁷ Ula ji'nm mo gis tetapua'tegegw muta ta'n teto'qolaq, sipu'l mespo'qegl aq ugju'sn melgignewa's'g na wiguow nisiaqt'tew. Ma'muni nisiaqap.”

*Mimajuinu'g paqalaiultijig ta'n tel gina'muelij
Se'susal*

²⁸ Ta'n Se'sus gaqewistoq ula agnutmaqan na mimajuinu'g paqalaiultijig ta'n tel gina'muelij.

²⁹ Gaqi gji'toq ta'n goqwei Gisitegelitl tel puatmitl. Mu tel gina'muegw st'ge' nujigina'muelitl tplutaqan muta gegung ml'gigno'ti ugjit tl gina'muen.

8

*Se'sus nepilatlj'i'nmul ta'n geggunmilitl leplsi
(Malg 1.40-45; Lu'g 5.12-16)*

¹ Ta'n tujiw Se'sus metoqiet gm'tnigtug na pug-wenniji mimajuinu' majulgwalgwitiji.

² Na ji'nm ta'n gegung gsnugowaqan teluisig leplsi eliet Se'suseg. Nutgul'pa'sit aq etawaqtmuatl, "Gjisaqamaw, gisi npilites pa na tli ul'te'tmn."

³ Se'sus elisga'sit aq sama'latl. Telimatl, "Getu tla'tegei. Nige' gisi npilul." Na smtug gisi npiluj na ji'nm.

⁴ Na tujiw Se'sus telimatl, "Mut wen tlimaw, gatu nat nmiates patlia's aq angamulij. Ta'n tujiw geitoq gisi npisin, na ignmuates ta'n goqwei Mowiso'q teluepnaq nat wen ta'n gisi npisit amujpa ignmuatl patlia'sl. Na tujiw mimajuinu'g gji'tutaq ta'n teli ila'sin."

Se'sus nepilatlj'i'nmulta'n elugowtl na Lo'mewei sma'gnis

(Lu'g 7.1-10)

⁵ Se'sus pisgwa'j na gjigan ta'n teluisig Gapel-niam, na weltesguatl Lo'mewei sma'gnis. Na sma'gnis etawaqtmuatl,

⁶ "Saqamaw, ntlugowinum elising nignaq. Me' gatu gesnugwat, mo gis maja'sigw aq ma'muni ulmaje'g."

⁷ Se'sus telimatl, "Wije'ultes aq npila's."

⁸ Sma'gnis teluet, "Saqamaw, mu tetujiw glu'siw ugjit gi'l mittugwen nignaq. Gi'l na assusin. Pas'g tlua ugjit ntlugowinum npilan aq na tujiw gisi npilut.

⁹ Na ta'sijig sma'gnisg assumijig, aq ta'sijig sma'gnisg assumgig. Ta'n tujiw newte'jit telimg, 'Lia.' na lietew. Igtig telimg, 'Jugu'a.' na jugu'etew. Telimg lugowinu, 'Ula tla'tega.' na tla'tegetew."

¹⁰ Se'sus paqlalaig ta'n ula nutg muta na sma'gnisl melgi gtlams'tasilitl. Telimaji ta'ni

wije'waji, "Telimuloq, lpa Lesui'pe'gatig menaq wen mo gejiaq ta'n tel ml'gi gtlams'tasit st'ge' ula sma'gnis.

¹¹ Teplumuloq, pugwelgig mimajuinu'g ta'n mu Lesui'peulti'gw weita'taq ugjipenug aq tg'snug aq mawi pmgopita'taq ugjit ulatalultinew wa'so'qewei pestie'umg. Mijjultitaq maw Aplamal, Isaqal aq Je'gopal ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu' wa'so'q.

¹² Gatu pugwelgig ta'n Lesui'peultijig tualqa'laten gujmug wa'so'q ta'n etl oqonitpa'q. Na'te'l tltemultitaq aq seggapitasultitaq wipitual muta ma'muni ulmajo'ltitaq."

¹³ Na tujiw Se'sus telimatł sma'gnisl, "Nige' gisi nmiates giguaq muta ta'n goqwei getlams'tasin na gis tliaq."

Ge's Se'sus gelulatl sma'gnisl na sma'gnis ugthugowinuml gisi npilutaq.

*Se'sus nepilaji pugwenniji mimajuinu'
(Malg 1.29-34; Lu'g 4.38-41)*

¹⁴ Se'sus eliet Pie'l wiguaq aq nemituatl Pie'l ugjugwiji'tl. Elisinnitl un'po'qoneg aq epsimgewea'silitl muta gesnugwalitl.

¹⁵ Se'sus wesua'tuatl ugpitn aq nepilatł. Epsimgewei gaq jigla's'geg. Smtug e'pit esmatł Se'susal.

¹⁶ Wiei wela'gw, mimajuinu'g Se'suseg pejo'la'tiji pugwenniji ta'n mn'tu'g wesgweiagwi'tiji. Se'sus gelulaji mn'tu'g aq getaqqatesguaji. Na elg nepilaji pugwenniji gsnugowinu'.

17 Na ula Se'sus tela'tegej gisa'toq tlian ta'n ni-ganigjitegewinuaq teluisitaq Aiseia teluepnaq, “Ejigla'tugsieg gsnugowaqanminal aq gisi npilugsieg ta'n tel milipna'tieg.”

*Tapusijig teluejig gtu' majulgwalanew Se'susal
(Lu'g 9.57-62)*

18 Ge's Se'sus eig tajigtug qospemg nemiaji pug-wenniji mimajuinu' gigjiw gigto'qopugutugwi'titl. Na tujiw telimaji unaqapemg, “Asoqomita'nej qospemg.”

19 Na nujigina'muet Mowisewei tplutaqan eliet Se'suseg. Na telimatl, “Nujigina'muet, gisgaje'i wije'ulin ta'n getu tami elien.”

20 Se'sus telimatl, “Wowgwisg geggunmi'titl el-malqe'l ta'n loqosma'sultitaq aq sisipji'jg geggunmi'titl ugtwisse'mual ta'n tli atlasmultitaq, gatu mo geggunmu ta'n tli atlasmites je tlia ni'n na mimajuinualsiap.”

21 Na igtig Se'sus unaqapeml tlimal, “Saqamaw, Getu' naji utqutalg nujjaq ta'n tujiw gisi np'g'pnaq. Na tujiw gisgaje'tes wije'ulin.”

22 Se'sus telimatl, “Majulgwali aq ignmu ta'n wen mu majulgwaligw utqutalan ta'n nepmlitl.”

*Se'sus mtugunotg naqa'toq
(Malg 4.35-41; Lu'g 8.22-25)*

23 Se'sus tepa'sit ugtuluuaq aq unaqapemg wi-jeiagwi'til. Na poqji taqamoqosugultijig qospemg.

24 Na jiniw mesgi'g mtugunotg iga'q na qospemg aq ugtuluow suel getapaqtoqweg. Gatu Se'sus nepat.

25 Na unaqapemg tugwa'lgwi'titl aq telimgwi'titl. “Gjisaqaugs'tawinen ge's mu samqwanigtug nepu'tiweg.”

26 Se'sus telimaji, “Goqwei ta jipatmoq? Gesi apje'ji'j na getlams'tasultioq.” Na tuijw menja'sit aq ilsutg ugjit nqa's'g ugju'sn aq tgu'g. Smtug ms't goqwei wantaqa's'g.

27 Unaqapemg paqalaiultiliji aq telueliji, “Gwastalei, wen ta ula ji'n'm jel we'gaw ugju'sn aq tgu'g tela'taqatijig ta'n goqwei teluelitl.”

*Se'sus nepilaji tapusilij ji'nmu
ta'n pitu'gwi'tiji mn'tu'g
(Malg 5.1-20; Lu'g 8.26-39)*

28 Se'sus aq unaqapemg peita'jig qame'g qospemg ta'n teluisig Gatalenewa'gi. Na'te'l weltesgua'tiji tapusiliji ji'nmu ta'n wesgowa'sili utqutaqane'gatig. Wet tua'tijig elmalqe'g utqutaqane'gatig. Wegla ji'nmu pitu'gwi'tiji mn'tu'g. Na nsano'qonijig, lpa mo wen pemiegw na awti ta'n pemiaq gigjiw na utqutaqane'gatig muta jipala'tiji wegla ji'n mug.

29 Smtug na poqji sesgwala'titl Se'susal, “Gi'l na Gjinisgam uggwisl, goqwei getu' tla'lieg nige'? Peji ugtapulieg ge's mu na na'gweg iga'qt'tew ta'n ugtap'titesnen?”

30 Na mu gnegtnug pugwelgig gulgwi'sg etl jig-niga'tijig.

31 Na mn'tu'g etama'titl Se'susal, “Pa na gtu' tuaqtesguieg, lgiminien pitu'gwinew na ala gul-gwi'suigtug.”

32 Se'sus telimaji, “Lta'gw na'te'l.” Na glaman tewalqita'jig ji'n mug aq el'ta'jig gulgwi'suigtug.

Na ms't gulgwi'sg jaqal nisitugwi'tij paqse'g aq paqasui naqia'tijig samqwanigtug aq etli npu'tijig na'te'l.

³³ Na ji'nmug ta'n angweiwa'tiji gulgwi'sgi'g wesmultijig aq el'ta'jig gjigan ta'n gigjiw na'te'l. Agnutmi'tij ta'n gis tliaq aq wesguma'tiji na ji'nmu pitu'gwipni mn'tu'g.

³⁴ Na glaman, ms't wen ta'n eimu'tijig na gjigan naji ultesgua'titl Se'susal. Ta'n tujiw nemia'tij etama'titl jigla'sin umutgiwal.

9

*Se'sus nepilatlj i'nmul ta'n mu maja'siligul
(Malg 2.1-12; Lu'g 5.17-26)*

¹ Se'sus aq unaqapemg tepita'jig ugtuluaq aq asoqomita'jig qospemg. Peita'jig na gjigan ta'n Se'sus wigit.

² Ta'sijig ji'nmug ela'la'titl witapual Se'suseg ge's elsma'silitl pismuti'gtug muta mu maja'siligul. Getlams'tua'titl Se'susal npilan. Na Se'sus geitoq ta'n teli gtlams'tmlij aq telimatli ji'nmul, "Gwi's, ul'ta'si. Gtlue'uti'l apigsigtmulan."

³ Ta'sijig nujigina'mua'tijig Mowisewei tplutaqan telimtultijig, "Ula ji'nm tel'te'tg negm na Gjinisgam muta pas'g Gjinisgam gisi apigsigtmatal ji'nmul ugtlue'uti'l."

⁴ Se'sus gejiaji ta'n teli angita'sultiliji aq telimaji, "Goqwei weji angite'tmoq na ta'n goqwei mo gelu'lgtnug?

⁵ Tegen me' nqamase'tew ni'n tla'tegen na apigsigtmaqal ula ji'nm ugtlue'uti'l gisna gisa'l'g mn'ja'sin aq pmien?

6 Ni'n na mimajuinualsiap aq nige' musga'tultoqs'p geggunm ml'gigno'ti ugs'tqamug ujgit apigsigtman lue'uti'l." Na tuiw telimatl na ji'nmul ta'n mu maja'siligul, "Mn'ja'si aq mgne'n pismuti. Nige' gisi nmiates."

7 Na ji'nm wenaqa'sit aq enmiet.

8 Ta'n tuiw mimajuinu'g nemia'tij ta'n go-qwei Se'sus gis tla'tegep, jipaqita'jig, gatu gep-mite'lma'titl Gjinisgaml ta'n tel ignmuaj mimajuinu ula paqlalaiwaqan.

*Se'sus pipanimatl Matiwal majulgwanan
(Malg 2.13-17; Lu'g 5.27-32)*

9 Se'sus ejigla'sit na'te'l aq ge's pemiej nemiatl nujintutmalitl suliewei teluisilitl Matiw. Ula ji'nm pemgopit ta'n etl lugwet. Se'sus telimatl, "Majulgwali." Na gaqama'sit aq majulgwalatl Se'susal.

10 Ge's Se'sus etlatalg Matiwal wiguaq, pugwelgig nujintutma'tijig suliewei aq igtigig lue'winu'g peita'jig. Mawgopita'jig patawutigtug maw Se'susal aq unaqapemg aq mawatalultijig.

11 Ta'sijig Palasiaq nemia'tiji Se'susal aq unaqapemg. Pipanima'tiji Se'sus unaqapemg, "Go-qwei ujgit na nujigina'muet etl mawatalultijig nujintutma'tijig aq lue'winu'g?"

12 Se'sus nutuaji ta'n goqwei Palasiaq gis telueliji aq telimaji, "Mimajuinu'g ta'n tajigo'ltijig mo menuege'tigul mal'pale'wilitl, gatu pas'g wegla ta'n gesnugu'tijig.

13 Tali ns'tmoq ta'n goqwei Gjinisgam teluet ugtwi'gatigng,

'Me' pewal gig mimajuinu'g ulm'tu'tinew
je mu ms't goqwei gtu' ignmuitaq.'

“Mu weji pgisinu ugjit pipaniman mimajuinu'g ta'n getlamia'tijig majulgwaline. Awna weji pgisin ugjit pipaniman lue'winu'g majulgwaline.”

*Wen sune'wit
(Malg 2.18-22; Lu'g 5.33-39)*

¹⁴ Sa'n Nutsign'tuet unaqapemg peita'jig Se'suseg aq pipanima'titl, “Ninen aq Palasiaq jijuqa sune'wultieg gatu tal gis gnaqapemg lpa mo sune'wulti'gw?”

¹⁵ Se'sus telimaji, “Na mimajuinu'g wigumujig ta'n wesgowa'sg malie'wimg mu ewlita'sulti'gw ta'n tujiw qase'g wijitgweiwa'titl witapual ta'n getu' malie'wilitl. Ge's eimu'tijig maw witapual ma' sune'wulti'gw gatu ta'n tujiw jigla'lut na tujiw sune'wultitaq.

¹⁶ “Ta'n sa'qawei utapsun pasgine'g, mo wen e'wmug pilei atla'wegen ugjit pgwi'sign muta ta'n tujiw na utapsun gesistaqanut na pgwi'sign ap-siaq aq utapsun ap pasgina'sitew.

¹⁷ Mu wen guta'tug pilei moqopa'q na sa'qawei m'gegnei moqopa'qo'q muta ta'n tujiw moqopa'q pemignaq na pasgina'sitew m'gegnei moqopa'qo'q aq na moqopa'q tli alijuitew. Awna amujpa guta'tu pilei moqopa'q na pilei m'gegnei moqopa'qo'q muta na m'gegnei moqopa'qo'q siptaqa's'gt'tew ta'n tujiw na moqopa'q pemignaq.”

*Se'sus nepilatl e'pilitl aq minua'latl e'pite'sl
(Malg 5.21-43; Lu'g 8.40-56)*

¹⁸ Ge's Se'sus etlewo'gwej, na Lesui'pewei nigan-puguit pegising aq nutgulpit nigantug Se'susal.

Telimatl, “Ntusaq pas'g gisi np'gaq. Wije'wi nignaq aq iga'tunn gpitnn un'jigtug glaman mima-jitew.”

¹⁹ Na Se'sus wenaqa'sit aq wije'watl. Un-aqapemg majulgwala'tiji.

²⁰ Pemita'tij na e'pit ta'n gis mal'tewiet met-lasipunqeg je ta'pu, ugtejg pemiet. Etepnatl Se'susal aq sama'tuatl wesg'plij ugpitu'gunml.

²¹ Telimsit, “Pas'g gis sama'taq utapsun, na ila'sites.”

²² Se'sus naqa'sit aq gigto'qopugua'sit. Nemiaj e'pilitl telimatl, “Tu's, mut jipaqa'siw muta teli glams'tasin na weji npisin.” Na tujiw na e'pit gisi npisitaq.

²³ Na to'q Se'sus siawa'sit aq pisgwa't na Lesui'pewei niganpuguilil tiguaq. Nemiaj nujintutiliji ta'n gis peita'liji ugjit na utqutamg aq igtigi ta'n sespo'ltiliji,

²⁴ telimaji, “Gis tuita'toqs'p ta'n te'sioq. Ula e'pite'ji'j mo nepmug, pas'g nepat.”

Na mimajuinu'g ta'n eimu'tijig wesgewe'wa'titl Se'susal.

²⁵ Ta'n qase'g ms't mimajuinu'g gaq tuita'tij, Se'sus eliet ta'n e'pite'ji'tl elisinnitl aq wesua'tuatl ugpitn. Smtug na e'pite'ji'j menja'sit.

²⁶ Na mimajuinu'g ta'n esgma'tijig gujmug nutmi'tij ta'n goqwei gis tliaq na naqtmi'tij na'te'l aq telima'tiji igtigi. Tel'gne'ge'l pugwelg mimajuinu'g gis geitu'tij ta'n goqwei gis tliaq.

Se'sus nepilaji tapusiliji ji'nmu ta'n nepapigwa'liji

²⁷ Se'sus majasit na'te'l. Ge's pemiej tapusili ji'nmu ta'n nepapigwa'liji majulgwalgw'i'titl. Na sesgwala'titl Se'susal, "Geitueg gi'l na teplutasin ta'n wetapegsin Ta'pitieg. Ewelite'lminen."

²⁸ Se'sus pisgwa't na wen'ji'guom. Na tapusijig nepapigwa'jig pegisingig. Se'sus pipanimaji, "Getlamite'tmoqos ni'n geggunm ml'gigno'ti ugjit gisi npilulinew?" Telimgwi'titl, "E'e, saqamaw."

²⁹ Na tujiw Se'sus sama'tuaji ugpubugual aq teluet, "Na to'q tliaj ta'n teli gtlams'tmoq."

³⁰ Smtug gis nemitegejig. Se'sus melgimaji, "Mut tlimanew wen."

³¹ Gatu na majatijig aq ms't tami na'te'l telima'tiji pugwenniji mimajuinu' ta'n wen gisa'lujig apaji ulapinew.

Se'sus nepilatlji'nmul ta'n mu gis glusiligul

³² Ge's maita'tij, ta'sijig mimajuinu'g pegisitua'titl Se'suseg na ji'nmul ta'n mo gis glusiligul. Na mn'tu'l pitu'gwitl.

³³ Ta'n Se'sus gis ejiglesguatl mn'tu'l, smtug na ji'nm poqtewo'gwet. Ms't wen ta'n eimu'tijig paqlalaiultijig. Teluejig, "Menaq nemitueg paqlalaiwaqan st'ge' ula Lesui'pe'gatig."

³⁴ Gatu na Palasiaq teluejig, "Tel'te'lmeg Gjimn'tu ignmuatl Se'susal ml'gigno'ti ugjit gtaqqatesguanew mn'tu'g."

Se'sus ewlite'lmajimimajuinu' ms't tami (Malg 2.1-12; Lu'g 5.17-26)

³⁵ Se'sus al mittugwatgl gjigann aq utann. Etl gina'muet te's a'sutuo'guuml aq pestung na gelu/lg agnutmaqan. Telimaji mimajuinu', "Na Gjinisgam

gis ilgwenaji mimajuinu'." Nepilaji mimajuinu ta'n geggunmi'tij milamu'gl gsnugowaqann.

³⁶ Ta'n nemiaj pugwenniji mimajuinu', ewlite'l'maji, muta sespeta'sultijig aq mu tami mo wen apoqonmuagwi. Wegla mimajuinu'g pa wijkei aq jijgluewjig ta'n mu gegguna'tigul ta'n wenn nuje'wa'gwi'tital.

³⁷ Na glaman Se'sus telimaji unaqapemg, "Pugwel gig mimajuinu'g ta'n getu' majulgwala'titl Nisgaml, gatu mu piam pugwelu'g mimajuinu'g ugjit tlimanew ta'n tel majulgwala'tital Nisgaml.

³⁸ A'sutma'tigw aq pipanimug Gisiteget lgimanew pugwenniji ugjit tlimanew igtigi na gelu'lg agnutmaqan glapis majulgwalanew Nisgaml."

10

Se'sus wigumaji apostale'wiliji

(Malg 3.13-19; Lu'g 6.12-16)

¹ Se'sus wigumaji unaqapemg ta'n newtisgegsiliji jel ta'pu. Te'siliji ignmuaji ml'gigno'ti ugjit jigltesguaten mn'tu'g aq npitmuaten ta'n te'siliji gesnugu'tili.

² Se'sus ugapostale'witemg na Simonal ta'n teluisilitl Pie'l aq Antle'al na Pie'l ugiignaml. Igtigig na Sepeti uggwisg ta'n teluisiliji Ji'mej aq Sa'n.

³ Igtigig na Pilip, Paltolomiw, Tuma aq Matiw ta'n nujintutmat suliewei. Igtigig na Tatias aq Alpius uggwisl ta'n teluisilitl Ji'mej.

⁴ Esgwia'tijig na Simon na Genanewa'j, aq Suta Isgaliot ta'n ntuisgalatal Se'susal.

*Ta'n goqwei Se'sus ugtapostale'witemg
tela'taqatilita*
(Malg 6.7-13; Lu'g 9.1-6)

5 Se'sus elgimaji newtisgegsiliji je ta'pu ugtapostale'witemg aq telimaji, “Mut emitugwalanew mimajuinu'g ta'n mu Lesui'peulti'gw aq mut lta'new Samaliae'gati.

6 Pas'g lta'gw na mimajuinu'g tleiauwultijig Lesui'pewa'gi muta wegla mimajuinu'g menuega'tijig nat wen musga'tunew ta'n majulgwala'tital Nisgaml st'ge' jijgluewjig menuega'tijig nat wenn musga'tuanew ta'n eteg gelu/lg msigu.

7 Lta'gw aq pestunmu'tigw. Telimug, ‘Nige' Gjin-isgam getu' ilgwenaji mimajuinu’.

8 Npilug mimajuinu'g ta'n gesnugu'tijig aq ta'n geggunmi'tij na gsnugowaqan teluisig leplsi. Minua'lug npuinu'g. Jiglesgmug mn'tu'g. Ignmuloq ml'gigno'ti ugjut tla'taqatinew mesgi'gl goqwe'l aq mo pipanimuloq apangituin. Nige' pewaluloq ignmuuanew igtigig ta'n goqwei nuta'ma'tijig aq ma' pipanimuloq apangitugsinew.

9 Mut nespnmmnew suliewei gisna wisaw suliewei.

10 Mut nespnmmnew salitewimgewei mun'ti, igtig atla'i, igtigig mg'sng gisna aptun. Pas'g lta'gw ta'n teloqsultioq. Ta'n tujiw ignmuatoqs'p igtigig ta'n goqwei nuta'ma'tijig na tujiw ignmugsitoqs'p ta'n goqwei menuega'tioq.”

11 “Ta'n peita'ioq utan gisna utanji'j, pisgwita'gw aq gwilug ugjut ta'n wen ul'ta'sitew ultesgugsi-

toqs'p. Pipanimug 'Gt'gunitesnen wiguaq?' Us-gowita'toqs'p wiguaq glapis maita'ioq.

¹² Ta'n pisgwa'tioq na wiguaq, tlimug mimajuinu'g ta'n wigultijig na'te'l, 'Etaweieg Gjinisgam gepmite'l mugsinew.'

¹³ Pa na mimajuinu'g ta'n wigultijig na'te'l wel'ta'sultisnig ultesgugsinew, tlimug, 'Pipanimatesnen Gjinisgam ignmugsinew wantaquo'ti ggamlamunuaq.' Pa na mimajuinu'g mu weltesgugsiwoq, mut pipanimaw Gjinisgam ignmugsinew wantaquo'ti uggamlamunuaq.

¹⁴ Pa na ta'sijig mimajuinu'g gisna ms't wen ta'n wigit na utanji'j mo pewalugsiwoq gisna mo jigs'tugsiwoq, na naqtmug na'te'l aq puaqtestug ggatual. Ta'n tujiw pewaqtestuoq ggatual na musga'tutoqs'p Gjinisgam mu wel'te'l magwi.

¹⁵ Migwite'tmug ula. Na na'gweg iga'qt'tew ta'n Gjinisgam ilsumata ms't mimajuinu', na me' ewlite'l mata lue'winu' tleiaawtiliji na gjigann ta'n teluisigl Satm aq Gamola je mu na mimajuinu'g ta'n mu weltesgugsiwoq wiguaq gisna utan."

*Se'sus telimaji ugtapostale'witemg
ta'n ta'sijig mimajuinu'g getangwi'tiji
(Malg 13.9-13; Lu'g 21.12-17)*

¹⁶ "Jigs'tumug. Elgimuloq ta'n mimajuinu'g mat-nugsitoqs'p st'ge' paqtesmug matna'tiji jijgluewji. Tli angweiasultigw st'ge' na mtesgm angwei-asit muta ms't wen getangwi'titl. Mut mat-naqqa'tinew, awna ms't goqwei sangewa'tug st'ge' plesg sangewo'l tijig.

17 Ango'tmug, muta mimajuinu'g ilsumugsitoqs'p aq wisqapaqto'ltaq ugta'sutuo'guomuaq.

18 Wegla mimajuinu'g la'lugsitoqs'p ugjat ilsumugsinew g'pnno'laq gisna elege'wiliji muta elugowioq ni'n. Na gelu/lg agnutmaqan tlimatoqs'p weglia mimajuinu'g ta'n ilsumugsioqig aq igtigig ta'n mu Lesui'peulti'gw.

19 Ta'n tujiw ela'lugsioq ilsumugsinew, mut sespete'tmnew ta'n goqwei tluetoqs'p gisna ta'n tlewistutoqs'p. Ta'n tujiw ula tliatew, Gjinisgam tlimugsitoqs'p ta'n goqwei tluetoqs'p.

20 Na glusuaqann ta'n tluetoqs'p ma' gilewewe'l. Gujuow ta'n eig wa'so'q ignmugsitoqs'p na Wejuli Nisgam ugjat tlimugsinew na glusuaqann tluetoqs'p.

21 "Ta'sijig mimajuinu'g la'la'tital wijig'tultiliji tplutaqanigtug ugjat ne'po'qsinew. Ta'sijig mimajuinu'g wijei tla'la'tita un'janua. Ta'sijig mimajuinu'g gtana'tita ungi'gua aq gisa'la'tita ne'po'qsinew.

22 Pugwelgig mimajuinu'g masgelmugsitoqs'p muta gilew na nnaqapemg. Gatu na ta'n wen siawi gtlams'tmuitew ta'n teli pgitawsit, na ugs'tawiaten.

23 Ta'n tujiw amasgipnnugsioq newte' utan, ugsmultigw igtig. ma' gaqa'tuoq gtlugowaqanmuow aq ma' gisi emittugwatmoq ms't gjigan, utann aq utanji'jl Lesui'pe'gatig ge's mu apaja'sia's. Telimuloq, ni'n na mimajuinualsiap.

24 "Ta'n wen gegina'masit ma' gepmite'l mamug je mu na nujigina'muet. Na lugowinu ma' gepmite'l mamug je mu na assusit.

25 Tepiaq ta'n tuijw ta'n wen gegina'masit gji'tutew st'ge' na nujigina'muet ta'n egina'matl. Tepiaq ta'n tuijw lugowinu tel assutg st'ge' assusit. Pa na niganpuguit tl wi'tuj Gjimn'tu, na wi'gma me' aji mil wi'taten."

*Ta'n wen me' amuj jipalugg
(Lu'g 12.2-7)*

26 "Mut jipalanew mimajuinu'g ta'n getanugsioq. Ta'n getu goqwei mimajuinu'g gim tla'taqatijig na musga's'gt'tew. Ta'n getu goqwei mimajuinu'g mimugwa'tu'tip na neia's'gt'tew.

27 Ta'n goqwei gina'muloqop oqonitpa'qigtug pewaluloq agnutmuane new ms't wen miaw na'gweg. Ta'n goqwei gim agnutmultoqs'p amuj gesigaw agnutmug ms't wen.

28 Mut jipalanew mimajuinu'g ta'n getu' ne'po'qsiq. Etug ne'po'qsiteqs'p gatu gjijaqamijual me' siaw mimajultijig. Awna jipalug Gjinisgam muta gis gisa'lata mimajuinu'g Ita'new Mn'tua'gig.

29 Gisi ugja'lates tapusijig sisipji'jg ugjit newte' maqtawe'g suliewei gatu Gujjinu ta'n eig wa'so'q gisi gji'tutew ta'n newte'jilitl nplij.

30 Me' Gjinisgam gaqi gji'tutoqs'p. Geitoq ta'n te's'gl sapunn gun'jiwaq.

31 Glaman mut jipasultine new muta Gjinisgam me' me'gite'l mugsioq je mu pugwelgig sisipji'jg."

*Se'sus unaqapemg amujpa telimaji igtigi,
"Ninen na Se'sus unaqapemg"
(Lu'g 12.8,9)*

32 “Ta'n getu wen majulgwalit ni'n aq mu ji-pasigw tliman igtigi na getlams'tuit aq majulgwalit, na tlimates nujj ta'n eig wa'so'q, ‘Ni'n na nnaqapem.’

33 Gatu ta'n getu wen alua'lit aq telimaji igtigi ta'n negm mu na nnaqapemg, na tujiw tlimates nujj ta'n eig wa'so'q, ‘Ni'n na mu nnaqapemuigw.’”

Mimajuinu'g mu wel'te'lma'tigul ta'n wenn Se'susal

(Lu'g 12.51-53; 14.26,27)

34 “Pa na tel'ta'sultioqs'p weji pgisin ugjit neia'tun wantaqo'ti ugs'tqamug. Mo gisa'laqig mimajuinu'g ul'te'lminew, gatu awna gisa'lates mimajuinu'g gi'gajita'new aq matntultinew muta mu wel'te'lmi'gw ta'n weni ni'n.

35 Ta'n weji pgisinap na gisa'lanew ji'nmug aq uggwisua mo wel'te'tmi'ti'gw ta'n weni ni'n. Ta'n tela'tegep na gisa'lan ji'nm mu wel'te'lmagul ujjl, Ta'n weji pgisinap na gisa'lan e'pit mu wel'te'lmagwi uggwitl aq ugtlu'suesgmual.

36 Na gigmaq me' masgelm'sgig je mu igtigig mimajuinu'g muta majulgwalioq.

37 “Ta'n getu wen me' gesalatl ujjl gisna uggwitl je mu ni'n, na mu gisgaje'ug majulgwalin. Ta'n getu wen me' gesalatl uggwisl gisna ugtusl je mu ni'n, na mu gisgaje'ug majulgwalin.

38 Ta'n getu wen mo majulgwaligw je tlia ul-maje'tew st'ge' ta'n tli ulmaje'tes na mu gisgaje'ug majulgwalin.

39 Ta'n getu wen tela'teget pas'g ta'n tel puatg lpa ma' gugunmug iapjiwewi mimajuaqan wa'so'q. Gatu ta'n getu wen tela'teget ta'n goqwei pewatm

jel tlia ne'po't muta majulgwalit na guguntew iapjiwewei mimajuaqan wa'so'q."

*Ta'n getu wen wel'ta'sit ultesguan igtigl
(Malg 9.41)*

⁴⁰ "Ta'n getu wen wel'ta'sit ultesguggsinew, na wijkei ul'ta'sitew ultesguin ni'n. Ta'n getu wen wel'ta'sit, ultesguin na wijkei ul'ta'sitew ultesguan ta'n wen gis petgimip ugs'tqamug.

⁴¹ Na mimajuinu ta'n gepmite'lmatl niganijitegewinu'l muta napewo'qwelitl ta'n goqwei Gjinisgam gis tlimal, na msntew wijkei aq ta'n goqwei Gjinisgam ignmuatal niganijitegewinu'l. Ta'n getu wen wel'ta'sit ultesgulan igtigl gelu'silitl muta eta gelu'silitl, na msntew wijkei aq ta'n goqwei Gjinisgam ignmuatal ta'n wenn gelu'silitl.

⁴² Migwite'tmug ula. Ta'n getu wen tegpa'q samqwan ignmuaj ta'n mawi ewle'jilitl nnaqapeml muta eta nnaqapem, na getlewei msntew ta'n goqwei Gjinisgam teplumatl mimajuinu'l ta'n wel'te'lmatl."

11

*Sa'n Nutsign'tuet unaqapemg
(Lu'g 7.18-35)*

¹ Ta'n Se'sus gaqi gina'muaji unaqapemg ta'n tla'taqatilita, na ejigla'sit na'te'l aq siawa'sit igtigl utann tepaw na'te'l. Getu' gina'muaji mimajuinu' tleiauwutiliji wegla gjigann.

² Sa'n Nutsign'tuet pisit laplusang. Ta'n tuijw nutg ta'n goqwei Nujiugs'tawi'welitl tel lugwelij, na elgimaji unaqapemg mittugwalan.

3 Telima'titl Se'susal, "Gi'l na negm ta'n Sa'n telimugsi'gup wejiep wa'so'q? Pa na gi'l mu na negm, na esgmalatesnen ap igtig."

4 Se'sus telimaji, "Apajita'gw aq tlimug Sa'n ta'n te's'g goqwei nutmoq aq ta'n goqwei nemituoq.

5 Tlimug na nepapigwo'l tipnig gis nmitaqatijig, na asgajo'l tipnig gis ul pmita'jig, wegla ta'n geg-gunmi'tip gsnugowaqan teluisig leplsi gisi npilujig, gepistaqana'tipnig wel nutmu'tijig, npuinu'g minua'lujig aq na ewle'juinu'g nutmi'tij na gelu/lg agnutmaqan.

6 Tetuji ulgwijintew ta'n wen mo megtuigw."

7 Ge's Sa'n unaqapemg peminmita'lj, Se'sus wesgumatl Sa'nal. Telimaji na mimajuinu' ta'n eimu'tiliji na'te'l, "Ta'n tujiw el'ta'ioq Sa'neg paq-taqamigtug, goqwei getu' nmituoqos na'te'l? Mo getu' nmiwoqop menaqaнат ji'nm st'ge' msigu'l asua's'g'pnn ugu'snigtug.

8 Mu el'ta'woq na'te'l ugjit nmianew na ji'nm gegnesit mego'tig aligew. Mimajuinu'g ta'n gegnesultijig mego'tigl aligal wigultijig elege'wituo'guoml.

9 Geji't ta'n wen nat nmianew paqtaqamigtug. Negm na niganigjitegewinu. Telimuloq, nemioqop negm ta'n me' espe'g jel mu niganigjitegewinu.

10 Gjinisgam wesgumapnn aq teluep,
'Ge' jigs'tui. Nigangima's ntagnutmewinum ugjit
gisgaja'tun ta'n gi'l lietes.'

Ula tel wi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatignigtug.

11 Telimuloq, Sa'n Nutsign'tuet me' gepme'g aq ms't mimajuinugi'g ta'n gis mimajultipnig. Gatu

wen me' ewle'jit ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu'g na me' gepme'g aq Sa'n gepmite'lmut ugs'tqamug.

¹² Weja'tegem geg Sa'n poqji pestungeg glapis nige' mimajuinu'g ta'n getantaqatijig gisapsgnmi'tij pis-gwa'new ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu'.

¹³ Mowiso'q aq ms't niganigjitegewinugi'g ta'n mimajultipnig ge's mu Sa'n pegising geg, wesgutmi'tip ula wijei agnutmaqan.

¹⁴ Pa na getlams'tmoqs'p ta'n goqwei wegla mimajuinugi'g gis teluepnig, gejioq Sa'n na Ilaija. Negm na ji'nm ta'n niganigjitegewinugi'g teluepnig pgis-intew.

¹⁵ Ango'tmuq ta'n goqwei gis telimuloq.

¹⁶ "Na mimajuinu'g ta'n wigultijig gisgug mu tetapuite'tmi'ti'gw muta pa wijei aq mijua'ji'jg ta'n gaqamultijig gujmug magasan. Mu wel'te'tmulti'gw aq newte'jit telimaji esgwia'tili,

¹⁷ 'Etl'te'muleg'pnn malie'wimgewe'l gtapegiaqann, gatu mo amalgaltiwoqop. Etlintutieg'pnn utqutamgewe'l gtapegiaqann, gatu mo atgitemultiwoqop.'

¹⁸ Ta'n tuiiw Sa'n pegising geg, na sune'wip aq mo newtmgwanegup moqopa'q. Ta'sijig mimajuinu'g mu wel'te'lma'tigul Sa'nal aq teluejig, 'Mn'tu pitu'gwitl na ji'nmul.'

¹⁹ Ni'n na mimajuinualsiap. Ta'n tuiiw pegisineg, na mijjiap aq esamqwap. Na wijei mimajuinu'g mu wel'te'lmi'gw aq teluejig, 'Ge' angamug ala ji'nm. Na pusgi ugsamatalg aq negm na gtigiewinu. Witapa na nujintutma'tili suliewei aq lue'winu.' Gjinisgam ugtns'tuo'qonm musga'tas'g ta'n goqwei Gjinisgam gis tla'tegep na

teliaqewei."

*Se'sus gelulaji mimajuinu' ta'n mu
getlams'tmagwi'tigul
(Lu'g 10.13-15)*

20 Se'sus mu wel'te'lmagwi mimajuinu' tleiaawultiliji na gjigann aq utann ta'n gis tla'tegepn̄n pugwelgl paqalaiuti'l. Nemitu'tipnn wegla paqalaiuti'l gatu mo gawasgita'sulti'gw aq mu ejiglita'gw elue'utigtug. Majiaq'a'laji,

21 "Na pajiji mtue'tew ugj̄it gilew tleiaawultioq na gjigann ta'n teluisigl Golasin aq Petse'ta. Gis nmituoq pugwelgl paqalaiuti'l ta'n gi's tela'tegeiap gatu me' siaw pata'taqatioq. Na mimajuinugi'g tleiaawultipnig na gjigann ta'n teluisigl Tail aq Saiton lue'ultipnig. Pa na nemitu'tisnn wije'l paqalaiuti'l, na smtug sa'se'wita'sulti'tisoq aq pun pata'taqati'tisoq. Gi's nige' sa'q nasgmi'tisoq maqtawamu'gl aligal aq amalsulti'tisoq wisgipg ugj̄it musga'tunew mesgo'ltipnig ta'n teli pata'taqatipnig.

22 Migwite'tmug ula. Ta'n tujiw na na'gweg iga'qt'tew ta'n Gjinisgam ilsumata ms't mimajuinu', na me' ewlite'l mata mimajuinu' tleiaawultiliji Tail aq Saiton je mu gilew tleiaawultioq Golasin aq Petse'ta.

23 Gilew tleiaawultioq Gapelniam, pewatmi'tij me' espite'l'sultijig st'ge' ansale'wiliji, gatu awna lta'toqs'p ta'n npuinu'g eimu'tijig. Pa na mimajuinugi'g tleiaawultipnig na gjigan ta'n teluisig Satm nemitu'tisnn wije'l paqalaiuti'l ta'n etl tla'tas'g'pnn gm'tgiwow, na wegla

mimajuinugi'g mesgo'l tipnig aq Gjinisgam mo
gisi nu'gwa'toqop na gjiganeg. Me' i'ttesoq gisgug.

²⁴ Migwite'tmug ula, ta'n tujiw na na'gweg
iga'qt'tew ta'n Gjinisgam ilsumata ms't mama-
juinu', Gjinisgam me' ewlite'l mata na mimajuinu'
tleiawultilipni Satm je mu gilew tleiawultioq
Gapelniam."

Se'sus gelulatl ujl ta'n eimlitl wa'so'q
(Lu'g 10.21,22)

²⁵ Na tujiw Se'sus a'sutmat, "Gisiteget, gi'l na
nujj aq assutmn wa'so'q aq ugs'tqamu. Miwa'lul
muta ula teliaqewei musga'tajig na mimajuinu'g
ta'nig mo geggunmi'ti'gw gina'masuti. Gatu wijei
mu musga'tuawjig mimajuinu'g ta'nig nestmi'tij
pugwelgl goqwe'l.

²⁶ E'e, Nujj, welm'tun ta'n tujiw tela'tegen ta'n tel
puatmn."

²⁷ Na tujiw Se'sus telimaji mimajuinu', "Nujj
ta'n eig wa'so'q gis ignmuj ms't goqwei. Ni'n na
Gjinisgam uggywisl aq mo wen nenuigw st'ge' Nujj
ta'n eig wa'so'q gis nenuit aq mo wen nenuagul
Nujjl st'ge' ni'n ta'n tel nenaq. Na mimajuinu'g
ta'nig musga'tuaqig na gis nenua'titl ta'n wenit
Gjinisgam.

²⁸ "Jugwita'gw ta'n te'sioq gispna'tioq aq ta'n
sespete'tmoq muta pugwelgl ta'n goqwe'l am-
sala's'gl aq ignmultoqs'p atlasmultinew.

²⁹ Gina'masultigw ta'n goqwei egina'muloq aq
mut listuinew. Welm'tu aq mu emegweiuluoq.
Majulgwali aq we'jittoqs'p atlasmim.

30 Ta'n goqwei gis gina'muloq mu metue'gtnug ns'tmnew aq ta'n goqwei pipanimuloq tla'taqatinew mu metue'gtnug gis tla'taqatinew."

12

Ta'n goqwei gelu'lg ugjit tla'taqatinenu atlas-mutigisg'g

(Malg 2.23-28; Lu'g 6.1-5)

1 Newte' atlasmutigisg'g, Se'sus aq unaqapemg saputita'jig iga'taqann ta'n glumgl etl nigwegl. Unaqapemg gewisutiliji na glaman tematpo'tu'tilitl na glumgl aq malqotmi'tilitl.

2 Na ta'sijig Palasiaq migwama'tiji. Tel'e'tmi'tij opla'taqatnew tematpo'tuten glumgl atlasmutigisg'g. Smtug telima'titl Se'susal, "Gis nemitu's'p ta'n goqwei gnaqapemg tela'taqatij. Na suisga'tu'tij tplutaqan muta mo teltenug ugjit ta'n goqwei tla'taqatinew atlasmutigisg'g."

3 Se'sus telimaji, "Geju'loq gis gitmoq ta'n goqwei Ta'pito'q tela'tegepnaq ta'n tujiw gewisinteg maw unaqapemg.

4 Pisgwa'pnaq a'sutuo'guomg aq patlia'saq ign-mugwi'tipnn na pipnaqan ta'n gisi ignmut'p Gjin-isgam. Na telgitas'g ginuewei tplutaqanigtug pas'g patlia'sg gisi malqotmi'tij ala pipnaqan gatu Ta'pito'q aq unaqapemg malqotmi'tip.

5 Geju'loq gis gitmuoq na patlia'sg we'gaw sewisga'tu'tij Mowisewei tplutaqan te's atlasmutigisg'g ta'n elugowa'titl Nisgaml gjia'sutuo'guomg gatu mo goqwei opla'tu'ti'gup.

6 Telimuloq na wesgutm ta'n me' gepmite'tas'g je mu na gjia'sutuo'guom.

- ⁷ Ta'n goqwei Gjinisgam teluet ewi'gas'g ugtwi'gatigng. Ula na Gjinisgam teluep, 'Na me' pewal gig mimajuinu'g ule'wanew igtigi je mu ignmuigw wi'sisg ta'n gis ne'pa'la'tipni.' Pa na ula gjii'tuoqs'pnn na mu ilsumawoq mimajuinu'g ta'n mo goqwei opla'tu'ti'gw.
- ⁸ Ni'n na mimajuinualsiap aq gis tlama's mimajuinu'g ta'n gis tla'taqatitaq atlasmutigisg'g muta assutm."

Se'sus nepilatl na ji'nmul ta'n geggunmiliq malig ugpitn

(Malg 3.1-6; Lu'g 6.6-11)

- ⁹ Se'sus naqt'g na'te'l aq eliet a'sutuo'guomg.
- ¹⁰ Eig na'te'l na ji'nm ta'n gegung malig ugpitn. Na Palasiaq getu' pilsuiw ilsutmu'a'titl Se'susal glaman pipanima'titl, "Mowisewei tplutaqan gis ignmugsi'guss npitegen atlasmutigisg'g?"
- ¹¹ Se'sus telimaji, "Pa na wen gilew te'sioq ta'n geggunasnn jijgluewj aq piji elisinnitl espulqeg elmalqe'g atlasmutigisg'g. Na lietes aq gisi tu-alqa'lates.

¹² Telimuloq te's mimajuinu me' gepme'g aq na jijgluewj. Na glaman tplutaqan telimugsi'gw gisi apoqonmuan nat wen atlasmutigisg'g."

¹³ Na tuijw telimatl ji'nmul ta'n geggunmlitl malig ugpitn, "Ge' sipisga'tu gpitn."

Na ji'nm elasqa'tuaj ugpitn aq smtug etli ila's'geq, tel gelu'lg pa wijei aq igtig.

¹⁴ Na Palasiaq ejiglita'jig aq pogji maw ag-nutma'tijig ta'n tl ne'pa'ten Se'susal.

Nisgaml gisi mgnatl Se'susal

15 Na ta'n tuiiw Se'sus nutuateg ta'n goqwei Palasiaq pewatmi'tij na ejigla'sit na'te'l. Pugwel-gig mimajuinu'g wije'wa'titl aq Se'sus nepilaji ta'n te'siliji gsnugowinu'.

16 Telimaji mimajuinu', "Mut tlimanew igtigi ta'n goqwei gis tla'tegei."

17 Ta'n goqwei Se'sus gis tla'teget na gisa'toq tlian ta'n goqwei na niganigjitegewinuaq ta'n teluisipnaq Aiseia gis ewi'g'g'p,

18 Gjinisgam teluep,
"Ula na ntlugowinum
ta'n gisi mgng'p.
Mawi gsalg aq gesite'lm'g.

Ignmua's Wejuli Nisgam
aq tlimate ms't mimajuinu'g
ta'n goqwei ni'n teluei tetapua'sn
ugjit mimajuinu'g
ta'n mo Lesui'peulti'gw.

19 Gatu ma' gi'gaja'sigw
aq ma' al sesgwegw.
Ma' al pestunmug awtigtug.

20 Ul'm'tutew ta'n tuiiw ultesguatal
ta'n wenn aq ewlite'lmatal.

Ma' emegwei'wagul
ta'n wenn menaqana'litr.
Siaw lugwetew glapis ms't tami
nenas'g ta'n goqwei Gjinisgam teluet
na tetapua's'g ugjit ms't mimajuinu'g.
21 Ta'n te'sit milapegsultijig
mimajuinu'g ta'n mu Lesui'peulti'gw
lita'sualatal."

*Se'sus aq Gjimn'tu
(Malg 3.20-30; Lu'g 11.14-23)*

22 Nige' ta'sijig mimajuinu'g pegisitua'titl Se'suseg na ji'nmul ta'n mn'tu pitu'gwitl. Na mn'tu gisa'latl ji'nmul mo gis glusiligul aq npapigwa'lin. Se'sus nepilatl ji'nmul. Lpa gisa'latl nmitegelin aq gisewo'gwelin.

23 Na mimajuinu'g ta'n eimu'tijig na'te'l paqlalaiultijig aq teluejig, "Tel'te'tmeg ula ji'nm wetapegsit Ta'piteg."

24 Palasiaq nutma'tiji ta'n goqwei mimajuinu' gis tlueliji aq teluejig, "Ula ji'nm ejiglesguatl mn'tu'l ta'n pitu'gwitl mimajuinu' muta na Gjimn'tu ignmuatl ml'gigno'ti ugjit gis tla'tegelin."

25 Se'sus gejiaji ta'n goqwei Palasiaq teli angita'sultiliji aq telimaji, "Ta'n tegenig mimajuinu'g tleiaiwultijig newte' umutgi nasgwiejig aq matntultijig, na ma' gisi pgijo'lti'gw. Ta'n tegenig mimajuinu'g tleiaiwultijig newte' gjigan nasgwiejig aq matntultijig, na ma' pgijo'lti'gw. Na wijei tliatew ugjit newte' wi'gmaq ta'n tujiw nasgwiejig aq matntultijig, na ma' saputawsulti'gw.

26 Pa na Gjimn'tu matnaji mn'tu'g, na gis nasgwiejig aq apugjig sioqwia'titaq.

27 Telueioq ni'n ejiglgimgig mn'tu'g muta Gjimn'tu gisi ignmuij ml'gigno'ti ugjit jigtlesguanew mn'tu'g. Tami weja'toq na ml'gigno'ti gnaqapemuaq e'wm'i'tij ugjit jigtlesguanew mn'tu'g. Ta'n goqwei gnaqapemuaq gis tla'taqatijig musga's'g opelite'lmiq.

28 Telimuloq, na Wejuli Nisgam gis ignmuij ula ml'gigno'ti aq e'wm ugjit jigtlesguanew mn'tu'g. Ula musga'tugsioq Gjinisgam ilgwenugsioq.

29 “Ma' gis gim pisgwa'wn ta'n wigit melgignat ji'nm aq ma' gisi jigla'tuawj ta'n goqwe'l negmewe'l glapis tmg goqqwa'l't aq gelpilt. Na tuiw gisi ugsua'tuates.

30 “Ta'n wen mo wel'te'tmug ta'n goqwei tela'tegei na lpa giasgiwewei getanit. Ta'n wen mo apoqonmuigw ugjit lugwen na ejiglgimaji mimajuinu' Nisgameg.

31 Etna ugjit ula telimuloq na mimajuinu gisi apigsigtuaten ugjit ta'n gis pata'teget gisna ta'n tegen winjig teluet, gatu ma' apigsigtuam'g ta'n penoqite'lmatl Wejuli Nisgaml.

32 Ni'n na mimajuinualsiap aq ta'n wen mo gegnuimigw na gisi apigsigtuaten, gatu ta'n wen mo gegnuimagul Wejuli Nisgaml ma' apigsigtuam'g, mu nige' gisna iapjiw.”

*Se'sus gelulaji wesgijiangamgusultiliji
(Lu'g 6.43-45)*

33 “Iga'taqug gelu'lg miti's aq guguntoqs'p gelu'lgl minijgl muta ewle'jgl minijgl wejiaqal ewle'jit miti's. Ta'n tuiw angamoq na minijgl ta'n gisigwegl miti'sigtug na tuiw gis geituoq ta'n tegenit na miti's.

34 Gilew pa na wijei aq mtesgmug. Pewatmoq mimajuinu'g tl'te'tmnew gelu'sultioq gatu lpa elue'wa'loq mimajuinu'g. Ta'n goqwei telueioq musga's'g ta'n goqwei giwnaqa angite'tmoq aq gesite'tmoq.

35 Gelu'sit mimajuinu tel'te'tg nat goqwei gelu'lg, na teluet wijei. Gatu na winjig mimajuinu tel'te'tg nat goqwei winjig na glaman teluet wijei ta'n tel'te'tg.

36 “Telimuloq, na na'gweg iga'qt'tew ta'n Gjinisgam ilsumata ms't wen. Na tuijw mimajuinu'g amujpa tlama'tital Nisgaml tal gis gis thuep te's'g glusuaqan ta'n mo gelu'lgttnug.

37 Gglusuaqanmual na e'wmulten ilsumulg gi-asgiwowe na getlamia'tijig mimajuinu'g gisna winita'jig mimajuinu'g.”

*Se'sus ilsumaji wesgijiangamgusultiliji
(Malg 8.11,12; Lu'g 11.29-32)*

38 Na tuijw ta'sijig Palasiaq aq nujingina'mua'tijig Mowisewei ttplutaqan telima'titl Se'susal, “Nujingina'muet, getu' nmu'leg lugwatmn paqalaiwaqan.”

39 Telimaji, “Me' gatu na mimajuinu'g ta'n wigultijig gisgug winsultijig aq awan'ta'suala'titl Nisgaml gatu me' pewatmi'titl paqalaiwaqann. Pipanimioq ugjut tla'tegen paqalaiwaqan gatu mu tela'tegew. Awna Gjinisgam ignmugsitoqs'p na wijei paqalaiwaqan ta'n gisa'toqop ugjut Jonao'q.

40 Na ta'n Jonao'q telqatg'p mesginntl nme'jl ugtlaminug nesuguna'q, na wijei ni'n ta'n mimajuinuualsiap na igtigig utqatalitaq aq i'ttes na'te'l nesuguna'q.

41 Ta'n tuijw na na'gweg iga'qt'tew ta'n Gjinisgam ilsumata ms't wenn, na mimajuinugi'g tleiauwltipnig na gjigan teluisig Ninapa qamultitaq aq ilsutmugsitoqs'p gilew ta'n wigultioq gisgug, muta gawasgita'sultipnig aq pun pata'taqatipnig ta'n nutua'titeg Jonaal pestunmliteg. Telimuloq, gis nutmoqop na agnutmaqan ta'n me' espe'gje mu na agnutmaqan ta'n Jonao'q pestung'p.

42 Na tuijw elege'wi'sgw tleiawit T'p'te'snug na qama'sitew aq ilsutmugsitoqs'p gilew ta'n wigultioq gisgug, muta wejiep me' gnegg ugjit jigs'tuan Salamano'q ta'n elege'witewip Isle'lewa'gig. Salamano'q ma'muni ntawe'g'p gatu telimuloq gis nutmoqop na gina'masuti ta'n me' espe'g je mu nat goqwei Salamanewei ns'tuo'qon."

*Se'sus telimugi'gw ta'nig gitnm'tijig gisgug
(Lu'g 11.24-26)*

43 “Mn'tu tewatqa'sij mimajuinu'l ugtinneg, na saputa'sit glapis pegising ta'n mo goqwei nigenug. Na'te'l al gwilg ta'n usgowa'sitew. Pa na mu we'jitug,

44 na tlimsitew, ‘Etug apaja'si ta'n wejieiap’. Na apsgwa'sit ta'n wigip aq nemitoq sigue'g na'te'l. Ms't waqame'g aq gaqi ilugwa'tas'g.

45 Na tuijw maja'sit aq nemisguaji lluigneg te'siliji mn'tu'g ta'n me' winjultiliji aq negm. Ms't pisgwita'jig aq wigultijig na'te'l. Na mimajuinu ta'n pitu'gwiji wegla mn'tu'g me' gitnme'wit aq amg weseweieg ta'n tuijw pas'g newte'jilitl mn'tu'l pitu'gwiteg. Na wijei tliatew ugjit na winjultijig mimajuinu'g ta'n wigultijig gisgug.”

*Ta'n wenn na Se'sus wi'gmatl
(Malg 3.31-35; Lu'g 8.19-21)*

46 Se'sus me' etl glulaji mimajuinu' ta'n tuijw ugwti aq ugjignama peita'liji. Gujmug pe' gaqa multijig aq telima'titl nat wenn gtu' glulanew Se'susal.

47 Ula mimajuinu eliet Se'suseg aq telimatl, “Ggij aq gjignamg gujmug eimu'tijig aq getu' glul'sgig.”

48 Se'sus telimatl, “Teliaq nigmaq eimu'tijig gu-jmug. Gatu musga'tuloq ta'n wen pa na wijei aq nigmaq ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu'g.”

49 Na tujiw elu'gwalaji unaqapemg aq teluet, “Angamug nnaqapemg. Wegla na st'ge' ngij aq njignamg.

50 Muta ta'n getu wen tla'tegej ta'n nujj eig wa'so'q tel puatg, na negm wijei aq njignam, ngwe'ji'j gisna ngij.”

13

A'tugwaqanji'j ta'n iga'taqewinu eljo'toqol sginninn

(Malg 4.1-9; Lu'g 8.4-8)

1 Na wijei na'gweg Se'sus naqt'g na wen'ji'guom aq eliet qospemg. Na'te'l pemgopa'sit ugjit gina'muen.

2 Na pugwelgig mimajuinu'g peita'jig Se'suseg. Na Se'sus tepa'sit unaqapemg ugtuluaq gatu mimajuinu'g me' eimu'tijig sitmug.

3 Pugwelgl ta'n goqwe'l egina'muaji aq telimaji gina'masutiewei a'tugwaqan. Teluet,

“Newtej geg na'gweg niji iga'taqug naji se'sijo'toqol sginninn.

4 Ge's etl se'sijo'toqol sginninn, ta's'gl eljo'ltigl tajigawti'jigtug aq sisipg peita'jig aq malqotmi'titl.

5 Ta's'gl eljo'ltigl maqamigew ta'n wesgijigweg mtasoqigtug. Mo temigtnug maqamigew na'te'l aq sginninn jaqal poqjigwegl.

6 Jijuqa na'gu'set neia'sit, lpa ma'muni p'teg gun'tewaqamigtug aq nat goqwei nigwegl na'te'l nistaqaluas'gl aq toqo nepgl.

⁷ Ta's'gl sginminn eljo'ltilg ta'n ginigwejijuaqsig-tug. Na ginigwejijuaqsi'g wel nigwejig aq wis-suignemgwi'tiji wegla glumgl. Na gisa'tu'titl glumgl ewligwegl.

⁸ Gatu ta's'gl sginminn eljo'ltilg gelu/lg maqamigeg. Na sginminn weligwegl aq wel minigl. Alt ta'n wel lastegl na mesngl gasgiptnnaqan te's'gl pile'gl sginminn, alt asugom te'sisga'qal pile'gl sginminn wel lastegl aq alt nesisga'qal sginminn wel lastegl."

⁹ Na glaman Se'sus telimaji, "Angite'tmug ta'n goqwei gis tlimuloq."

*Se'sus telimaji unaqapemg
tal gi's e'w'gl gina'masutiewei a'tugwaqann
(Malg 4.10-12; Lu'g 8.9,10)*

¹⁰ Na tujiw unaqapemg pipanimji, "Goqwei ugjit e'wmnn gina'masutiewei a'tugwaqann ta'n tujiw pestunmaj mimajuinu'g?"

¹¹ Se'sus telimaji, "Gjinisgam gisi ignmugsioq ns'tmu'tinew ta'n goqwei mo nestmi'ti'gw ta'n teli ilgwenaji mimajuinu'. Mo ignmuagwi igtigi ns'tmu'tinew ula.

¹² Ta'n getu wen tetapua'toq ta'n goqwei gis gina'muei na ignmuaten ns'tmn me'. Gatu ta'n getu wen mu getu' ns'tmug ta'n goqwei egina'muei na ugsua'tuaten ta'n goqwei nest'g nige'.

¹³ Etna ugjit na weji e'wmann gina'masutiewei a'tugwaqann ta'n tujiw mimajuinu'g pestunmaqig. Angamijig gatu mo getu' nmitu'ti'gw ta'n goqwei gis tla'tegeiap. Jigs'tuijig gatu mo getu' ns'tmu'ti'gw ta'n goqwei gis tlueiap.

14 Aiseiao'q wesgumapni webla mimajuinu' aq ta'n goqwei teluepnaq teliaq ugjut negmow. Ula teluepnaq,

'Gjinisgam teluet,
Wegla mimajuinu'g jigs'tmu'titaq
aq ap jigs'tmu'titaq
gatu ma' ns'tmu'ti'gw.

Angaptmi'titaq aq ap angaptmi'titaq
gatu ma' nenmi'ti'gw.

15 Wegla mimajuinu'g
mo getu' angite'tmi'ti'gw ta'n telimuj.
Awna ta'n goqwei telimgig
mo getu' nutmi'ti'gw
aq ta'n goqwei tela'tegei
mo getu' nmitu'ti'gw.
Pa na nmitu'tiss aq jigs'tmi'tiss,
na ns'tmu'tita
aq etugjel lita'sulti'tiss ni'neg
aq ni'n npila's.'

16 "Na me' gatu Gjinisgam wela'lugsioq muta wel nenmu'tioq ta'n goqwei gis nemituoqop aq weli ns'tmu'tioq ta'n goqwei gi's telueiap.

17 Telimuloq, pugwelg'pnig niganigjitegewin-ugi'g aq pugwelg'pnig mimajuinugi'g ta'n tetapu mimajultpnig ma'muni gsatmi'tipnig gis nmitunew ta'n goqwei gis nemitu'tioq nige' gatu mo nemitu'tigupnig. Ma'muni gsatmi'tipnig gis nutm-new ta'n goqwei gis nutmu'tioq nige' gatu mu nutmi'tigupnig."

Se'sus telimaji unaqapemg ta'n telueg na a'tugwaqan

(Malg 4.13-20; Lu'g 8.11-15)

18 “Na nige' jigs'tmug aq tlimultoqs'p ta'n telueg a'tugwaqan na ji'nm ta'n iga'taqug.

19 Ta'sijig mimajuinu'g nutmi'tij na gelu/lg ag-nutmaqan ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu' mo nestasulti'ti'gw. Wegla mimajuinu'g pa wijkei aq sginminn ta'n eljio'tas'gl tajigawtigtug. Na Mn'tu pegising aq gisa'laji awan'ta'suanew na gelu/lg agnutmaqan st'ge' sisipg peita'tipnig aq malqotmi'tipnn sginminn ta'n etegl tajigawtigtug.

20 Ta'sijig mimajuinu'g wel jigs'tua'ti'tij na gelu/lg agnutmaqan aq wel'ta'suatmi'tij ta'n gase'g nutmi'tij. Wegla mimajuinu'g pa na wijkei aq na sginminn ta'n eljio'tas'gl gun'tewaqamigtug.

21 Mo tetapu majulgwatmi'ti'gw ta'n goqwei gis nutmi'tip. Gatu ta'n gase'g goqwei amsala's'g gisna emegweuijig muta pogji majulgwatmi'tij ula agnutmaqan smtug ejigla'tu'tij na gelu/lg ag-nutmaqan.

22 Ta'sijig mimajuinu'g ta'n nutmi'tij na gelu/lg agnutmaqan, me' piamite'tmi'tij ula mimajuaqan aq suliewei. Na awan'ta'suatmi'tij na gelu/lg ag-nutmaqan aq mo tela'taqati'gw ta'n goqwei Gjinisgam tel puatg. Wegla mimajuinu'g pa na wijkei aq na sginminn ta'n eljo'ltig'pnn ta'n ginigweiji-juaqsi'g nigwejig.

23 Ta'sijig mimajuinu'g wel nutmi'tij na gelu/lg agnutmaqan na nestmi'tij aq wel'te'tmi'tij. Wegla mimajuinu'g pa na wijkei aq na sginminn ta'n ji'nm al se'so'toqol gelu/lg maqamigeg. Na mimajuinu'g tela'taqatijig pugwelgl ta'n goqwe'l Gjinisgam wel'te'tgl. Alt tela'taqatijig gasgiptnnaqann nat goqwe'l Gjinisgam wel'te'tgl wijkei aq sginminn ta'n gisigwegl aq lastegl gasgiptnnaqann pile'gl

sginminn. Alt mimajuinu'g tela'taqatijig asugom te'sisga'qal ta'n goqwe'l Gjinisgam wel'te'tgl aq alt mimajuinu'g tela'taqatijig nesisga'qal ta'n goqwe'l Gjinisgam wel'te'tgl."

A'tugwaqan na nat wen al se'so'toqol sginminn ta'n mo gelu'lgtぬgl

²⁴ Se'sus ap telimaji a'tugwaqan. Teluet, "Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu'. Na tuijw pa wi-jei aq ji'nm ta'n iga'taqug'p gelu'lgl sginminn ugtiga'taqang.

²⁵ Newtej geg wela'gweg ge's ms't wen nepaj, nat wen piluitelget eliet aq al se'so'toqol sginminn ta'n mo gelu'lgtぬgl na wijei iga'taqang. Na tuijw wesmugwat.

²⁶ Na glumgl nigwegl aq poqji lastegl, Na sginminn ta'n mo gelu'lgtぬgl nigwegl aq poqji lastegl elt.

²⁷ Lugowinu'g pipanima'titl assusilitl, 'Gelu'lg'pnn sginminn iga'tugupnn iga'taqang, tami ta u't jigajewe'l wejiaqal?'

²⁸ Telimaji, 'Na ta'n wen getanugsi'gw gis tla'teget.' Lugowinu'g pipanima'titl, 'Pewalieq mno'tunen jigajewe'l?'

²⁹ Telimaji, 'Moqwa', mu pe'l, tel'te'tm peji mno'tunew na glumgl ge's meno'tuoqol jigajewe'l.

³⁰ Pe' tli alte'j. Ignmatmug toqjigwegl glumgl aq jigajewe'l glapis gisigwegl. Tmg jigajewe'l mno'tutoqs'p, mawpiltoqs'p aq nu'gwa'tutoqs'p. Toqo tuijw glumgl tms'tesnu aq la'tutoqs'pnn laqlansigtug.'

*A'tugwaqan na ji'nm iga'taqug apje'jg sginmin
(Malg 4.30-32; Lu'g 13.18,19)*

31 Se'sus a'tugwaqan ap telimaji mimajuinu'. Telimaji, "Ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu' na wijei aq na ji'nm ta'n apje'jg sginmin ta'n teluisig mustate' iga'taqug ugtiga'taqang.

32 Apje'jg sginmin pa na wijei aq wen'ju'sugapunei sginmin. Ta'n tujiw gisigweg na me' mesgi'g je esgwiaqal ta'n nigwegl iga'taqang. Siawigweg glapis miti'suig. Na sisipji'jg peita'jig aq ewi'ga'tijig ugtwisse'mual na miti'sigtug."

*A'tugwaqan na e'pit e'w'g apita'taqan
(Lu'g 13.20,21)*

33 Se'sus ap telimaji a'tugwaqan. Teluet, "Ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu' na wijei aq apita'taqan. Na e'pit wesua'toq ms't wapejgl ta'n etegl mun'tigtug aq mawa'toqol maw apita'taqan. Na tujiw mawlusng ms't. Toqo tujiw ms't gaqi apitaq."

*Se'sus apjiw telimaji mimajuinu' a'tugwaqann
ta'n tujiw getu' gina'muej
(Malg 4.33,34)*

34 Se'sus telimaji pugwenniji mimajuinu' a'tugwaqann ta'n tujiw nat goqwei getu' gina'muej. Apjiw telimaji mimajuinu' a'tugwaqann ta'n tujiw egina'muaji.

35 Ula tela'teget ugjit gisa'tun tlian ta'n goqwei niganigjitegewinuaq teluepnaq,
"Tlimultes a'tugwaqann
ta'n tujiw gelululoloq.
Agnutmua's ta'n goqwei
mo geitas'gtnugup weja'tegemg
ugs'tqamu gisita's'geg."

*Se'sus telimaji unaqapemg ta'n telueg
a'tugwaqan
na wen eljio'toqol jigajewei sginminn*

³⁶ Na tuiiw Se'sus naqalaji mimajuinu' aq pis-gwa't wen'ji'guomg. Unaqapemg pisgwita'jig na'te'l aq pipanima'titl, "Tal gis telimjig igtigig a'tugwaqan na wen eljio'toqol jigajewei sginminn?"

³⁷ Se'sus telimaji, "Na ji'nm ta'n iga'toqopnn gelu'lgl sginminn pa na wijkei aq ni'n na mimajuinualsiap.

³⁸ Iga'taqan pa na wijkei aq ugs'tqamu. Na gelu'lgl sginminn pa na wijkei aq mimajuinu'g ta'n Nisgaml ilgwenji. Jigajewei sginminn pa na wijkei aq mimajuinu'g ta'n majulgwala'titl Gjimn'tu'l.

³⁹ Na piluitelget ta'n iga'toqopnn jigajewei sginminn na Gjimn'tu. Ta'n tuiiw meniga'tas'gt'tal na tuiiw ugs'tqamu gaqiaq, aq meniga'taqu'tijig na ansale'wijig.

⁴⁰ Ta'n tuiiw ugs'tqamu gaqiaq na wije'tew tliatew ugjit mimajuinu'g ta'n majulgwala'titl Gjimn'tu'l st'ge' jigajewe'l meno'tmgl aq nu'gwa'tmgl.

⁴¹ Ni'n na mimajuinualsiap. Ta'n tuiiw i'ma's wa'so'q lgimates ansale'wijig ugs'tqamug. Na mawa'la'tita ms't ta'n winsultiliji aq negla ta'n gisa'la'tipni igtigi patataqatinew.

⁴² Ansale'wijig pijjio'la'tita pugtewigtug ta'n tl-temultitaq aq seggapitasultitaq wipitual muta ul-majo'ltitaq na'te'l.

⁴³ Gatu getlamia'tijig mimajuinu'g i'mu'titaq wa'so'q ta'n ujjual eig. Neia'sultitaq st'ge'

na'gu'selitl neia'silitl musigisg'tug. Pewaluloq angite'tmnnew ta'n goqwei gis telimuloq."

A'tugwaqan na ji'nm we'jitoq nat goqwei mawi mgo'tig

44 "Ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu' na wijei aq nat goqwei ta'n mawi mgo'tig etliga'tas'g iga'taqang. Na ji'nm ge's tel gesgmsing we'jitoq na milesuaqan, gatu apaji angune'g. Teli ul'ta'sit. Na enmiet aq netuisgetoq ms't goqwei ta'n assutg. Toqo apsgwa'sit aq pegwatelg na iga'taqan."

A'tugwaqan na ji'nm ali pgwatelg mego'tigewei waiopsgw

45 "Elg ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu' wijei aq na ji'nm ali pgwatelg tm'tmue'l waiopsgul.

46 Ta'n tujiw we'jitoq mujgajewei waiopsgw, ms't goqwei netuisgetoq ugjit pgwatelmn mego'tigewei waiopsgw."

A'tugwaqan na usgewinu'g

47 "Ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu' pa na wijei aq ji'nmug ta'n a'pia'tijig aq mesna'tiji gaqaisg milamugsiliji nme'ji.

48 Ta'n tujiw ugta'pimual waju'elij, na usgewinu'g wetna'titl aq nigtuo'la'tiji nme'ji. Ta'n gelu'sit menuegemg gatu ta'n mu gelu'sigw el jiglo'la'tiji.

49 Na wijei tliatetw ta'n tujiw ugs'tqamu gaqiaq. Ansale'wijig peita'taq ugs'tqamug aq nigtuo'la'tita mimajuinu'. Tepgiso'lujig pata'tegewinu'g aq tepgiso'lujig gelu'sultijig mimajuinu'g.

50 Ansale'wijig elgio'la'tita pata'tegewinu'g pugtewigtug. Tltemultitaq aq seggapitasultitaq wipitual muta welmajo'litaq na'te'l."

*Ta'n goqwei pilei aq ta'n goqwei sa'qawei
(Malg 4.1-9; Lu'g 8.4-8)*

51 Se'sus pipanimaji unaqapemg, "Nestmoqol ula ta'n goqwe'l gis telimuloq?"

Telimgwi'titl, "E'e."

52 Na glaman Se'sus telimaji, "Na nujigina'mua'tijig Mowisewei tplutaqan gegnu'tmuojig tl gina'muanew igtigi ta'n Gjinisgam ilgwenajimimajuinu'. Na negmow pa na wijei aq assusit ta'n tewo'toqol pile'l aq sa'qawe'l ugtaligaml ta'n masgo'toqopnn."

*Mimajuinu'g tleiawultijig Nasaletg alua'la'titl
Se'susal
(Malg 6.1-6; Lu'g 4.16-30)*

53 Ta'n tujiw Se'sus gaq agnutgl a'tugwaqann naqt'g na'te'l.

54 Apaja'sit umutgig. Etl gina'muet a'sutuo'guom na'te'l. Ta'nig nutua'titl paqalaiultijig. Telimultijig, "Tami weja'toq telgi'g gina'masuti? Tal gisa'toqol negla mesgi'gl paqalaiuti'l?

55 Negm na aluse'wit uggwisl. Negm na Malial uggwisl, aq wijig'tultijig na Ji'mejal, So'sepal, Simonal aq Sutaal?

56 Na ms't uggwe'ji'jg wigultiliji tet. Tami wej gina'masit ula ms't?"

57 A' na glapis alua'la'titl.

Se'sus telimaji, "Lpa ms't wen gepmite'lmatl niganigjitegewinu'l gatu na wigma aq ta'ni tleiawultiliji ta'n negm wigit ma' gepmite'l'm'gwi'tigul."

⁵⁸ Mo tela'tegegw pugwelgtnug paqlalaiuti'l na'te'l muta mimajuinu'g mo getlams'tasulti'gw.

14

*Sa'n Nutsign'tuet ne'po't
(Malg 6.14-29; Lu'g 9.7-9)*

¹ Na tujiw Elot, ta'n niganpuguit Galaliewa'gi, nutmat ta'n goqwei Se'susal gi's tela'tegelipnn.

² Telimaji uglugowinumg, "Ula na Sa'n Nutsign'tuepnaq aq apajipet. Etna na ugjit gegung ml'gigno'ti tla'tegepnn paqlalaiwaqann."

³ Elot migwite'tg ta'n gisa'toqop ne'po'qsin Sa'n Nutsign'tuepnaq. Na gisa'lapni ugsma'gnismg ugsua'lan Sa'no'q, laqpa'lan aq piya'lan laplusang muta Sa'nal telimtl gisi pata'tegen. Elot gis pata'tegep ta'n tujiw malie'wipnig na e'pilitl ta'n teluisilitl Elotias. Na Elotias gis malie'wip. Ugji'nmumt'p na Elot uggjignaml ta'n teluisilitl Pilip.

⁴ Sa'no'q munsa tlimapnn Elotal, "Mo na teltenug gi'l malie'winew uggjignaml ugte'piteml."

⁵ Elot migwite'tg ta'n getu' ne'pa'pna Sa'nal gatu jipalapni Lesui'pa muta Lesui'paq tel'te'lma'tipnn Sa'nal na niganigjitegewinu.

⁶ Elot ajipuna'teg, maw witapa pestie'ultipnig. Na tujiw Elotias ugtusl amalgalipnn ugjit ta'n te'si'tij eimu'tipnig na'te'l. Na Elot teli ul'ta'sualapnn na e'pite'sl.

⁷ Teplumapnn e'pite'sl, “Elui'tmasi na ni'n ignmultes ta'n getu goqwei pewatmn.”

⁸ Na Elotias telimapnn ugtusl ta'n goqwei tluen. Glaman na e'pite'sl telimatl Elotal, “Ignmui Sa'n Nutsign'tuet un'ji tepteg eptaqanigtug.”

⁹ Elot mesge'g'p muta geitoqop ta'n goqwei Elotias ugtusl pewatmlipnn. Gatu gisi tplumapnn nigantug weglia witapua aq na amuj tla'tegep ta'n goqwei na e'pite's tel puatg'p.

¹⁰ Na glaman elgimapni sma'gnisg aq temgweta'tipnn Sa'nal.

¹¹ Na un'ji pegisitua'tipnn tepteg eptaqanigtug aq ignmua'tipnn na e'pite'sl aq na e'pite's ignmuapnn ugkwitl.

¹² Na Sa'no'q unaqapemg peita'lipni laplusang. Wesua'la'tipnn Sa'nal aq utqutala'tipnn. Na tujiw el'ta'pnig Se'suseg aq agnutmua'tipnn ta'n gisliaq.

*Se'sus esmaji pugwenniji mimajuinu'
(Malg 6.30-44; Lu'g 9.10-17; Sa'n 6.1-14)*

¹³ Ta'n tujiw Se'sus nutmaj Sa'no'q nepg'pnaq na maw unaqapemg elisugultijig ta'n mu wen wigigw Galaliewa'gig. Na mimajuinu'g tel nutma'tij ta'n Se'susal lielita, naqtmi'titl wiguowal aq el'ta'jig ta'n Se'sus eliet.

¹⁴ Ta'n tujiw Se'sus pem na'taqama'sij na nemiaji weglia mimajuinu' etli esgmalgwi'titl. Ewlite'lmaji, gepta'sit ugtulg aq nepilaji ta'n gesnugu'tiliji.

¹⁵ Ge's mu oqonitpaqiaq, unaqapemg telima'titl Se'susal, “Eimuti'gw paqtaqamigtug. Apugjig

oqonitpaqiaq. Amase'ji'jg ta'n utann etegl. Lgi-maq na mimajuinu'g utang ugjit nattelmanew mijipjewei ge's mu oqonitpaqianug."

¹⁶ Se'sus telimaji, "Mut wen tami lgimanew. Ign-mug nat goqwei malqotmnew."

¹⁷ Gatu telimgwi'titl, "Geggunmeg pas'g na'ngl pipnaqann aq tapusijig nme'ji'jg."

¹⁸ Se'sus telimaji. "Ge' jugwa'tuigw."

¹⁹ Na tujiw mimajuinu'telimaji, "Pewaluloq pm-gopita'new ta'n etli msiguig."

Na wesua'toqol pipnaqann aq nme'ji'jg. Elapa'sit wa'so'q aq a'sutmat. Miwatmuatl Gjinisgaml ugjit na mijipjewei. Nigtua'toqol pipnaqann aq nme'ji'jg aq ignmuaji unaqapemg ugjit smanew mimajuinu'g.

²⁰ Ms't g'satalulti'tij, Se'sus unaqapemg gis mawo'tu'tij ta'n goqwei piamiaq aq wajua'tu'titl newtisga'qal je ta'pu ligpenignn.

²¹ Panaemg na'n pituiptnnaqanijig ji'nmug gis smujig aq pugwelgig e'pijig aq mijua'ji'jg.

*Se'sus wesgit pmiet samqwanigtug
(Malg 6.45-52; Sa'n 6.15-21)*

²² Ta'n tujiw Se'sus gis smaj mimajuinu', na telimaji unaqapemg tepita'new ugtuluaq aq aso-qomgita'new qospemg. Esgwia'tilij mimajuinu'enmigimaji.

²³ Newtugwa'lugwej na gm'tnigtug so'qwiet, naji a'sutmat. Siawqatg na'te'l ta'n gi's oqonitpa'q.

²⁴ Ge's Se'sus eig gm'tnigtug, na unaqapemg siaw elisugultiliji qospemg. Gitnm'tijig muta asugwetnma'tijig aq maqatgwig.

²⁵ Na wejgwapniaq, na'tami ne'w ajiej, Se'sus eliet ta'n unaqapemg eimu'tijig. Wesgit pmiet samqwanigtug.

²⁶ Ta'n tujiw unaqapemg nemia'titl Se'susal wesgit pmielitl samqwanigtug, na tujiw jipaqtajig aq poqji sesgu'tijig. Telimtultijig, "Emlsigtma'ti'gw."

²⁷ Se'sus smtug gelulaji, "Pun jipasultigw, ni'n na. Ml'gito'ltingw."

²⁸ Na Pie'l telimatl, "Gjisaqamaw, pa na gi'l na Se'susewin, ge' wigumi aq gisa'li usgit pmien samqwanigtug."

²⁹ Se'sus telimatl, "Na to'q jugu'a." Na Pie'l gepta-pugua'sit ugtuluow aq wesgit pmiet samqwanigtug. Natguatl Se'susal.

³⁰ Gatu ta'n tujiw mi'gusit ta'n teli ugju's'g aq ta'n teli maqatgwig smtug poqji gtapa't. Sesgwet, "Gjisaqamaw, ugs'tawi."

³¹ Smtug Se'sus elisga'sit aq goqqwa'latl. Telimatl, "Me' ewlighlams'tasin. Goqwei weji megtuin?"

³² Ela'latl Pie'lal aq tepe'tijig ugtuluaq. Na tujiw ugju'sn jena's'g.

³³ Ge's eimu'tijig ugtuluaq na unaqapemg emto-qwalgi'titl aq telimgwi'titl, "Getloqo gi'l na Gjin-isgam uggwisl."

*Se'sus nepilaji ta'n tleiauwultiliji Gene-saletewa'gig
(Malg 6.53-56)*

³⁴ Na siawi asoqomita'jig na qospem aq oqwa'jig Genesaletewa'gig.

³⁵ Na'te'l mimajuinu'g nenua'titl Se'susal aq nat gima'tiji ta'n te'siliji gsnugowinu' umutgiwaq aq pegisitua'tiji Se'suseg.

³⁶ Etama'titl Se'susal je we'gaw gsnugowinu'g sama'tuanew ugpi'tgunml. Ta'n te'sijig sama'tua'titl Se'susal ugpi'tgunml na gisi npilujig.

15

*Tplutaqann ta'n mimajuinugi'g
gegina'matmi'tipnn
(Malg 7.1-13)*

¹ Ta'sijig Palasiaq aq nujingina'mua'tijig Mo-wisewei tplutaqan weita'jig Selusalemg. Peita'jig Se'suseg aq pipanima'titl,

² “Tal gi's gnaqapemg elistmi'tij tplutaqann ta'n wejjaqal wetapegsultieg. Mo tetapu gsispa'tu'tigul ugpi'tnual ge's mu mijjulti'gw?”

³ Se'sus pipanimaji, “Tal gi's elistmu'tioq ta'n goqwei Gjinisgam telimugsi'gw gatu awna tela'taqatioq ta'n telueg gilewewei tplutaqann?

⁴ Gjinisgam teluet,

“‘Gepmite'lm gujj aq ggij.’
Elg teluet, ‘Ta'n wen penoqite'lmaji ungi'gu, amuj ne'po'qsin.’

⁵ “Mo tetapu gina'muawoq ta'n getu wen geg-gungl goqwe'l ta'n e'wmi'titaq apoqonmuanew ujjl gisna uggwitl. Muta gegina'muoq tluen, ‘Nat goqwei e'wtes ugjit apoqonmulinew na gisi ign-muap Gjinisgam.’ Na tujiw ma' amuj apoqonmata ungi'gu.

⁶ Telueioq ula mimajuinu mo amuj gepmite'lmagwi ujjl aq uggitwl. Etna ugjit gisa'loq mimajuinu elistmn Gjinisgam ugtwi'gatign muta pewaloq tla'tegen ta'n goqwei telueg gilewewei tplutaqan.

⁷ Me' gatu wesgijiangamgusultioq. Aiseiao'q ewi'g'g'p ta'n goqwei Gjinisgam wesgumugsioqop.

⁸ Na tujiw Gjinisgam teluep,
'Wegla mimajuinu'g telimijig
gtu' gepmite'lmin.

Gatu lpa mo nugu angite'tmi'ti'gw
aq mo tela'taqati'gw ta'n goqwei
gis telimg'pnig.

⁹ Ta'n tujiw emtoqwalijig
na mu tepawtinug,
muta telimaji igtigi
me' tla'taqatinew mimajuinue'l tplutaqann
jel mu ni'newe'l tplutaqann.' "

*Ta'n goqwei gisa'lujig mimajuinu'g
pata'taqatinew*
(Malg 7.14-23)

¹⁰ Se'sus wigumaji mimajuinu' aq telimaji,
"Jigs'tmu'tigw aq ns'tmu'tigw ta'n goqwei
tlimultoqs'p.

¹¹ Na mijipjewei nat wen malqotg, na ma'
gisa'lugug ula mimajuinu mo glu'sin. Galu ta's'gl
glusuaqann ta'n teluet gisa'lugutal mo glu'sin."

¹² Na unaqapemg peita'jig Se'suseg aq
telimgwi'titl, "Geitu's'p na Palasiaq mo piami
gsatmi'tigup ta'n gis tluen?"

¹³ Se'sus telimaji, "Nujj ta'n eig wa'so'q na
mno'tutal ta'n te's'gl goqwe'l mo wel'te'tmug st'ge'

na iga'taqewinu mniugtnas'gt'tal ta'n te's'gl goqwe'l mo iga'taqug'p.

14 Mut sespete'tmug na ta'n goqwe'l wegla mimajuinu'g egina'mua'tijig muta negmow pa na wijei aq nepapigwo'ltiliji. Ta'n tuijw ji'nm ta'n nepapigwa't ilgwenatl igtigl nepapigwa'litr, gitg pitja'taq elmalqe'g".

15 Pie'l telimatl, "Mo nestmulueg a'tugwaqan. Tlimigw ta'n goqwei gis telue't'p."

16 Se'sus telimaji unaqapemg, "Mu piами ns'tmu'twoq st'ge' igtigig mo nestmu'ti'gw.

17 Geitu gilew ns'tmu'tinew ta'n getu goqwei mimajuinu malqotg na eliaq ugtlaminug aq toqo wet siaw tuiaq.

18 Gatu mimajuinu telgwitg ugammalamun aq teluet na goqwei tel'te'tg. Na ta's'gl glusuaqann ta'n teluet na gisa'lugutal mo glu'sin.

19 Ta's'gl goqwe'l ta'n mimajuinu tel'te'tgl gisa'lugutal mo gelu'silin. Alt ta'n goqwe'l telgwitg ugammalamun etug gisa'lan ne'pa'tegen. Alt ta'n goqwei tel'te'tg etug gisa'lan sespe'wan igtigl aq sespo'tegelitl. Alt angita'suaqann etug gisa'lugutal gmutnen. Alt angita'suaqann etug gisa'lugutal pisui agnutman igtigi gisna pisuiman.

20 Ta's'gl goqwe'l mimajuinu tel'te'tgl gisa'lugutal mo gelu'sin. Gatu pa na mimajuinu malqotg'ss nat goqwei aq mu gis gesispategegw na ma' gisa'lnug mo gelu'sin."

*E'pit ta'n melgi gtlams'tg
(Malg 7.24-30)*

21 Se'sus maja'sit na'te'l aq eliet tepaw gjigann teluisigl Tail aq Saiton.

22 Na e'pit ta'n tleiawit Genanewa'gig toqo nige' wigit gigjiw Tail aq Saiton eliet Se'suseg. Gesigaw tlimatl, "Gjisaqamaw, geitu gi'l na teplutasin ta'n wetapegsin Ta'piteg. Ewlite'lmi. Ntus ma'muni gitnmat muta mn'tu pitu'gwitl."

23 Gatu Se'sus mo nimjimuagul. Se'sus un-aqapemg telimji, "Jiglgim muta, wesam sespe'g aq alulgwalugsieg."

24 Se'sus telimaji, "Petgimimg ugjit pas'g na Lesui'paq muta mo gegguna'tigul nat wenn ugjit ilgwenagun st'ge' jijgluewjig ta'n gesgo'ltijig."

25 Na jiniw e'pit nutgul'pa'sit Se'suseg aq etamatl, "Gjisaqamaw apoqonmui."

26 Se'sus telimatl, "Mo teltenug sman 'nmu'jig na mijua'ji'jg wiluowal."

27 Na e'pit telimatl Se'susal, "Gjisaqamaw, teliaq ta'n teluen, gatu we'gaw 'nmu'jig malqotmi'tij nat goqwe'l weji nisiaqal patawutigtug ta'n eteg assusit wiguaq."

28 Na glaman Se'sus telimatl, "Tu's melgi gt-lams'tmn. Ta'n goqwei pewatmn msntes." Na smtug ugtusl nepilmutl.

Se'sus nepilaji pugwenniji mimajuinu'

29 Se'sus maja'sit na'te'l aq tajiga'sit qospem teluisig Galali. Na toqjua't wenaqqamigeg aq pemgopa'sit.

30 Pugwelgig mimajuinu'g el'ta'jig Se'suseg. Pegisula'tiji mimajuinu' ta'n gesnugu'tiliji gigjiw Se'suseg. Alt asgajo'ltijig aq alt sawiptna'tijig. Alt nepapigwo'ltijig, alt mo gis glusulti'gw aq alt milipna'tijig. Se'sus nepilaji te'silihi.

³¹ Mimajuinu'g paqalaiultijig ta'n tujiw nutua'tij ta'n mo gis glusultiligupni na gelusultiliji aq nemia'tij asgajo'ltiliji aq sawiptna'tiliji na ja-jigo'ltilij aq nepapigwo'ltilipni nemitaqatiliji. Na miwatmua'titl Gjinisgaml ta'n Lesui'paq tel miwatmuala'titl.

*Se'sus esmaji ne'w pituiptnnaqaniliji ji'nmug
(Malg 8.1-10)*

³² Se'sus wigumaji unaqapemg aq telimaji, "Ewlite'l'm'gig wegla mimajuinu'g muta ne'gaw nesuguna'q wijitgweiwijig. Nige' mo piamianug goqwei malqottaq. Mo getu' pipanimaqig 'nmita'new muta jijuqa nat wen oqonitpaqietew awtigtug. Getu' smgig ula tet."

³³ Unaqapemg pipanimji, "Tami tet ula paqtaqamigtug ugji we'jittesnen tepiaq mijipjeweijigit te'sit mimajuinu? Pugwelgig mimajuinu'g eimu'tijig tet."

³⁴ Se'sus pipanimaji, "Ta's'gl pipnaqann geggunmoqol?"

Telimgwi'titl, "Lluigneg te's'gl pipnaqann aq ta'sijig nme'ji'jg."

³⁵ Se'sus telimaji mimajuinu' pmgopita'new.

³⁶ Na tujiw wesua'toqol na pipnaqann aq nme'ji'jg aq miwatmuatl Nisgaml. Nigtua'toqol aq ignmuaji unaqapemg ugjit smanew mimajuinu'.

³⁷ Ta'n tujiw ms't wel g'satalulti'tij, Se'sus unaqapemg megnmi'tij piwiaqal mijipjewe'l aq wa-jua'tu'titl lluigneg ligpenignn.

³⁸ Ne'w pituiptnnaqan te'sijig ji'nmug esmujig aq pugwelgig e'pijig aq mijua'ji'jg.

³⁹ Na Se'sus pipanimaji mimajuinu' ugjit 'nmita'new. Na tuiiw poqjinmita'ti'tij Se'sus aq unaqapemg. Pisultijig ugtuluuaq aq elaqtaqatjig ta'n teluisig Maqatan.

16

Palasiaq pipanima'titl Se'susal tla'tegelin paqalaiwaqan

(Malg 8.11-13; Lu'g 12.54-56)

¹ Ta'sijig Palasiaq aq Satusiaq el'ta'jig Se'suseg. Getu' gistesgua'titl, muta mo getlams'tua'tigul. Na glaman pipanima'titl tla'tegelin paqalaiwaqan ugjit neia'tuanew ugml'gigno'tim wejiaq wa'so'q.

² Gatu Se'sus telimaji, "Ta'n tuiiw na'gu;set pem galqwasiej, gilew tluetoqs'p, 'Sapo'nug ul gisgnma'titesnu muta musigisg'tug megwe'g.'

³ Gatu igtig na'gwieg ta'n tuiiw wejgu segewa't tluetoqs'p, 'Gigpesatew muta ugjipenug megwe'g aq poqji alugwiaq nige'. Ta'n angaptmoq musigisg'tug geituoqop pa na gigpesaq's gisna weligisg'g's. Gis nmituoq aq gis nutmoq ta'n goqwe'l ni'n gis tla'tegeiapnn gatu mo nestmu'tiwoq ta'n goqwei apugjig Gjinisgam tla'tegetew.

⁴ Me' gatu mimajuinu'g gisgug winjultijig aq mo piami angite'lma'tigul Nisgaml. Gilew telo'Itioq st'ge' negmow muta pipanimioq ugjit tla'tegen paqalaiwaqan. Moqwa' mu tela'tegew paqalaiwaqan. Mu musga'tuluoq ta'n goqwei pewatmoq gatu Gjinisgam musga'tuluoqsp na wijei paqalaiwaqan st'ge' ta'n apoqonmuapnn Jonaal. Ala na pas'g paqalaiwaqan nmitu'titoqs'p."

Na glaman maja'sit aq eliet na'tami se'g.

*Mut jigs'tmuane new ta'n goqwe'l
Palasiaq aq Satusiaq gina'mua'ti'tij
(Malg 8.14-21)*

5 Ta'n Se'sus aq unaqapemg gis asoqomita'jig qospem, na unaqapemg awan'ta'sultili j jugwa'tunew pipnaqann.

6 Se'sus telimaji, "Angweiasultigw aq mut e'wmu'tinew na apita'taqan ta'n Palasiaq aq Satusiaq e'wmi'tij."

7 Unaqapemg wesgutmi'tilij ta'n goqwei Se'sus gi's teluet telimtultijig, "Na ula wet tluet muta mo pegisitugg pipnaqann."

8 Se'sus gejiaji ta'n goqwei wesgutmi'tij aq telimaji, "Me' gatu mo piами gtlams'tmu'tioq ign-muinew ta'n goqwei nuta'ma'tioq. Goqwei weji usgutmoq ta'n mo pipnaqann geggunmuoqol?

9 Mnaq nestasultiwoq. Mo migwite'tmuoq na tuijw nasgwa'tuapnn na'ngl pipnaqann aq esmg'pnig na'n pituiptnnaqanijig ji'nmug. Awan'ta'sultioq ta's'gl ligpenignn waju'pega'tuoqopnn.

10 Mo migwite'tmuoq na tuijw nasgwa'tuapnn lluigneg te's'gl pipnaqann aq esmg'pnig ne'w pituiptnnaqanijig ji'nmug. Awan'ta'sultioq ta's'gl ligpenignn waju'pega'tuoqopnn na tuijw.

11 Tal gi's mo nestmu'twoq mu na pipnaqan wesgutmuap ta'n tuijw telimuloqop ugjut angweiatultinew aq mo e'wmu'tinew na apita'taqan ta'n Palasiaq aq Satusiaq e'wmi'tij."

¹² Na tujiw unaqapemg nestmi'tij Se'sus mu telimagwi mo e'wmanew apita'taqan gatu lpa telimaji ugjut angweiasultinew aq mu jigs'tuanew ta'n tel gina'mua'ti'tij Palasiaq aq Satusiaq.

*Pie'l teluet Se'sus na Nujiugs'tawi'wet
(Malg 8.27-30; Lu'g 9.18-21)*

¹³ Se'sus aq unaqapemg peita'jig gigjiw na gjigan teluisig Sesalia Pilippai. Na pipanimaji unaqapemg, "Ni'n na mimajuinualsiap gatu tal'tasultijig mimajuinu'g weni ta ni'n?"

¹⁴ Unaqapemg telimgwi'titl, "Alt tel wi't'sgig Sa'n Nutsign'tuet. Alt tel wi't'sgig na Ilaija, aq igtigig tel wi't'sgig Jelamaia gisna igtig niganigjitegewinu."

¹⁵ Na Se'sus pipanimaji, "Gatu gilew, tal'ta'sultioq weni ta ni'n?"

¹⁶ Simon Pie'l telimatl, "Gi'l na Nujiugs'tawi'wet. Gi'l na Gjinisgam uggwisl."

¹⁷ Se'sus telimatl, "Simon, gi'l na Jona uggwisl aq wel'te'lmulg. Mu wen ugs'tqamug telimulgupnig ta'n goqwei gis tl wi'tin gatu nujj ta'n eig wa'so'q gis tlim'sg'p.

¹⁸ Simon nige' tel wisunalul Pie'l. (Na wisun Pie'l telueg gun'tew ugqli'sutiuow.) Mawa'l'gig ntmimajuinumg gi'leg aq maw nnaqapemg. Mawa'latesnu mimajuinu'g st'ge' aluse'wit mawa'toqol gun'tal ugjut el'tun a'sutuo'guom. Ta'n goqwei tla'tega's ma' nugu wissuignetmug aq npuaqan ma' nugu wissuignemagwi na mimajuinu'g ta'n mawa'latesnu.

¹⁹ Ignmultes na apt'sqi'gnn ta'n e'wmnn ugjut apt'sqa'mn gisna pansaqamn ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu'. Ta'n goqwei wetqo'loqig

mimajuinu'g tla'taqatinew ugs'tqamug na
 ugt'qoltas'gt'tew wa'so'q aq ta'n goqwei
 wel'te'lmuoqig mimajuinu'g tla'taqatinew
 ugs'tqamug ul'te'tas'gt'tew wa'so'q."

²⁰ Na tujiw Se'sus telimaji unaqapemg mut
 wenn tlimanew negm na Nujiugs'tawi'wet.

Se'sus wesgutg ta'n ulmaje'tew aq ta'n tli np'tew
(Malg 8.31–9.1; Lu'g 9.22-27)

²¹ Na weja'tegem geg tujiw Se'sus menaqa
 telimaji unaqapemg, "Amuj eliei Selusalemg
 aq na'te'l na Lesui'paq ta'n niganpugultijig,
 niganpugultijig patlia'sg aq nujigina'mua'tijig
 Mowisewei tplutaqan gisa'litaq ma'muniw
 ulmaje'n. Ne'pa'iten, aq gisi nesuguna'q
 minunsia's."

²² Pie'l ela'latl ta'n esgwia'tiliji unaqapemg mu
 eimu'tiligwi. Wetqo'latl aq telimatl, "Gjisaqamaw,
 na Gjinisgam ma' ignmatmug tlian. Ula amujpa
 ma' gis tlianug ugjit gi'l."

²³ Se'sus gigto'qopugua'sit aq telimatl Pie'lal,
 "Gi'l tel glusin st'ge' Gjimn'tu. Jigla'si ni'neg. Gi'l
 etegjenin, muta tel'ta'sin st'ge' mimajuinu'g, mu
 st'ge' ta'n Gjinisgam tel'ta'sit."

²⁴ Na tujiw Se'sus telimaji unaqapemg, "Ta'n
 getu wen getu' wije'wij, amuj awan'ta'sualsit aq
 tla'tegetew ta'n Gjinisgam tel puatmlitl. Amuj
 wel'te'tg majulgwalin ni'n je tlia npuaqan ugjiaq.
 Na tujiw gisi majulgwalitew.

²⁵ Muta ta'n getu wen getu' ugs'tawi'sij na awna
 np'tew. Gatu na mimajuinu ta'n awan'ta'sualsit
 muta getu' majulgwalit ni'n je tlia ne'po'qsin na
 negm msntew iapjiwewei mimajuaqan.

26 Etug na mimajuinu gis assutg ugs'tqamu gatu mo geggunmug iapjiwewei mimajuaqan. Na gi-asgiw mo goqwei ganie'wigw. Mo eigtnug ta'n goqwei ganie'wit pegwatelmn ugjit iapjiwewei mimajuaqan wa'so'q.

27 Ni'n na mimajuinualsiap. Na apaja'sia's maw ansale'wijig. Guguntes mesgi'g ml'gigno'ti. Nujj ta'n eig wa'so'q ma'muni gepmite'lmitew. Ignmutal te's mimajuinu'l ms't goqwei ugjit ge's giasgiw ta'n gis tla'tegelipnn ugs'tqamug.

28 Migwite'tmuq ula. Eimu'tioq ta'sioq ula tet ta'n ma' npu'tiwoq glapis gisi nmia's wa'so'q aq apaja'sia's. Ni'n na mimajuinualsiap aq ta'n tujiw apaja'sia's na tujiw ni'n elege'witewites."

17

*Se'sus sa'se'wamugwa'sit
(Malg 9.2-13; Lu'g 9.28-36)*

1 Ta'n tujiw gaqiaql asugom te'suguna'q Se'sus so'qwiet ta'n etli esp'teg gm'tnigtug. Na'te'l ela'laji pas'g Pie'lal aq Ji'mejal aq Ji'mej ugjignaml ta'n teluisilitl Sa'n.

2 Na'te'l Se'sus sa'se'wamugwa'sit. Na ugsisgw pitata's'g st'ge' na'gu'set, aq utapsunn tli gsi wape'gl st'ge' waseteg.

3 Na unaqapemg nemia'tiji Mowisal aq Ilaijaal pegisingig aq poqji glula'titl Se'susal.

4 Pie'l telimatl Se'susal, "Gjisaqamaw, na maw glu'lg tet eimu'tieg, pa na pewatmn ltua's nesisgl anapjetegewe'l, newte' ugjit gi'l, aq te's newte' ugjit Mowis aq Ilaija."

5 Ge's Pie'l etlewo'gwej, jiniw na gesateg alug naqa's'g tetpaqiw ta'n gaqamultijig. Nat wen ta'n

eig alugwigktug teluet, “Ula na ngwis ta'n mawi gsalg. Jigs'tug negm.”

⁶ Ta'n tuijw unaqapemg nutmi'tij ula jipaqita'jig aq getgugjesmita'jig maqamigeg.

⁷ Se'sus eliet aq sama'tuaji un'jiwaq aq telimaji, “Qamultigw. Mut jipasultinew.”

⁸ Ta'n tuijw toqjuapita'jig mo wenn nemia'tigul, pas'g Se'susal.

⁹ Ge's pem nisita'tij gm'tnigtug, Se'sus telimaji unaqapemg, “Ni'n na mimajuinualsiap. Mut wen tlimanew ta'n goqwei gis nmituoq glapis minunsian.”

¹⁰ Na unaqapemg pipanima'titl, “Tal gi's nujigina'mua'tijig Mowisewei tplutaqan teluejig Ilaija amujpa tmg pgisintew?”

¹¹ Se'sus telimaji, “Ilaija amuj nigani pgising ugjit gisgaja'tun ms't goqwei.

¹² Gatu telimuloq, Ilaija gis pegising aq mimajuinu'g mo nenua'tigul. Ta'n pas'g goqwei getu'tla'l'a'tipnn na gi's tela'taqatipnig. Ni'n na mimajuinualsiap aq wijei emegweiwitaq st'ge' ta'n pas'g getu'tle'wijig.”

¹³ Na tuijw unaqapemg nestmi'tij Se'sus wesgumatl Sa'n Nutsign'tuelitl ta'n tuijw ewi'tapnn Ilaijaal.

*Se'sus nepilatl lpa'tujl ta'n mn'tu pitu'gwitl
(Malg 9.14-29; Lu'g 9.37-43a)*

¹⁴ Ta'n tuijw apaita'jig ta'n mimajuinu'g eimu'tijig na ji'nm eliet Se'suseg aq nutgul'pa'sit.

¹⁵ Telimatl, “Saqamaw, ewlite'lm ngwis. Wejipulgwt aq tel gitnmat gaqaisg nisiet pugtewigtug gisna paqasiet samqwanigtug.

16 Ela'l'g'p gnaqapemg aq pipanimg'pnig npilan
gatu mo gisi npila'tigupnn."

17 Se'sus teluet, "Me' gatu gilew ta'n wigultijg
gisgug mo getlams'tasultiwoq aq ewnasa'tuoqop
ta'n goqwei gis gina'muloq. Me' gatu tali
pgitgalultoqs'p? Tali pgiji gina'multoqs'p glapis
getlams'tmu'tioq." Na tujiw telimatl ji'nmul,
"Jugwa'li na lpa'tuj."

18 Se'sus telimatl mn'tu'l tualqa'sin lpa'tuj ugtin-
neg aq tewalqa'silitl. Smtug gisi npilut.

19 Se'sus unaqapemg peita'jig Se'suseg ta'n tujiw
newtugwa'lugwelitl aq pipanima'titl, "Tal gi's mo
gis tualqa'luaqatt na mn'tu?"

20 Se'sus telimaji, "Mo gis tla'taqatiwoq muta mu
piami gtlams'tmu'twoq. Migwite'tmug ula. Ta'n
tujiw gtlams'tuaqanmuow na telgi'g st'ge' mus-
tate' sginmin, na gis tlimateq'sp gm'tn, 'Tet ugji
maja'si aq ala tet lia.' aq lietew. Mo goqwei etenug
ta'n mu gis tala'taqatiwoq."

21 Gis tualqatesguoqs'p mn'tu ta'n tujiw gis uli
a'sutma'tioq aq ta'n tujiw gis sune'wultioq."

*Se'sus wesgutg ta'n mimajuinu'g tel ne'po'taq
(Malg 9.30-32; Lu'g 9.43b-45)*

22 Ta'n tujiw Se'sus unaqapemg gis mawita'tij
Galaliewa'gi, Se'sus telimaji, "Ni'n na mimajuinu-
alsiapi gatu mimajuinu'g ugsua'litaq aq ignmuitaq
igtigig assumin.

23 Ne'pa'itaq gatu nesuguna'q iga'qt'tew na mi-
nunsia's." Ta'n tujiw unaqapemg nutmi'tij ta'n
goqwei Se'sus gi's teluet na me' gatu mo welgwi-
julti'gw.

Pie'l we'jitoq suliewei nme'j ugtung

24 Na Se'sus aq unaqapemg peita'jig na gjigan teluisig Gapelniamg. Ge's eimu'tijig na'te'l, mimajuinu'g ta'n nujintutmi'tij suliewei ujit a'sutuo'guom, el'ta'jig Pie'leg aq pipanima'titl, "Na gilewewei nujigina'muet ignmuatg na suliewei ta'n Mowisewei tplutaqan telueg te's mimajuinu ela'toq a'sutuo'guomg te's newtipunqeg?"

25 Pie'l telimaji, "Tal ma."

Pie'l pisgwa'j ta'n Se'sus wesgowa'sit. Se'sus pipanimatl, "Simon, tal'te'tmn? Na elege'wit elgimaji nujintutma'tilihi suliewei ujit mawo'tu'tilita na suliewei. Wen apangitmualt suliewei ta'n elege'wit pewatg, na elege'wit un'jang gisna igtigig?"

26 Pie'l telimatl, "Igtigig."

Se'sus teluet, "Na teliaq, Mo teltenug ujit elege'wit un'jang apangitmnew na suliewei ta'n elege'wit pewatg.

27 Gatu ginu mo getu' gisa'luggw nujintutma'tijig suliewei oplite'lmugsinew. Na glaman qospemg lia, naji usga. Amgweseweinme'j pe'tult, na ugtung we'jituates tepiaq suliewei ujit ni'n aq gi'l. Na ugsua'tu aq ignmuaten mimajuinu'g ta'n nujintutma'tij suliewei."

18

*Wen me' gepme'g ta'n getu tami
Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu'
(Malg 9.33-37; Lu'g 9.46-48)*

1 Na tuijw unaqapemg el'ta'jig Se'suseg aq pipanimgwi'titl, "Ta'n getu tami Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu' wen me' gepme'g na'te'l?"

² Se'sus wigumatl mijua'ji'jl aq gaqama'latl nigantagunaqapemg.

³ Na telimaji, "Migwite'tmug ula. Amujpa sa'se'wita'sultioq aq getlams'tmu'tioq st'ge' mijua'ji'jg. Pa na mo tla'taqatiwoq ma' pisgwita'woq ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu'.

⁴ Ta'n wen mu espite'l sigw aq elita'sualatl Nisgaml st'ge' ula mijua'ji'j elita'sualaji ungi'gu, na negm mawi gepme'g ta'n getu tami Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu'.

⁵ Ta'n getu wen ulasua'latal mijua'ji'jl st'ge' ula mijua'ji'j muta tel puatm, na ulasua'litew ni'n."

*Mo gelu'lgtnug ta'n tujiw nat wen
gisa'latl igtigl pata'tegelitl
(Malg 9.42-48; Lu'g 17.1,2)*

⁶ "Mo gelu'lgtnug ta'n tujiw nat wen gisa'latl pata'tegen newte'jilitl mijua'ji'jl ta'n getlams'tuilitl. Me' glu'lgtesoq na ugjitaqaneg gelpilaj mulinewe gi'taqane'l aq ejiglpega'lut gta'nug je mu gisa'latl mijua'ji'jl pata'tegen.

⁷ Ma'muni mtue'g muta na pugwelgl ta'n goqwe'l gisa'lugwi'tiji mimajuinu'g pata'taqatinew. Wegla amuj tliatal gatu me' pajiji mtue'tew ugjit na mimajuinu'g ta'n pegwatu'titl.

⁸ "Pa na e'wmnn gpitnn gisna ggatl ugjit pata'tegen amujpa pun tla'tegen je tlia temte'mn gpitn gisna ggat. Muta me' gelu'lgt'ss siaw mimajin aq mu gisi pata'tegen ta'n mo geggunmun gpitn gisna ggat je mu elaqalulten ta'n pugtew iapjiw eteg.

⁹ Pa na angaptmn nat goqwei aq ula gisa'l'sg pata'tegen, na me' gelu'lg ugjit mna'tutes

gpugugul aq jiglegetes je mu siaw pata'tegen. Me' gelu'lg gis lien wa'so'q ta'n tujiw nepapigwa'n je mu ta'n tujiw me' nemitegen na elgimimg pugtewigtug Mn'tua'gig ta'n pugtew iapjiw eteg."

*A'tugwaqan ta'n jijgluewj gesga'taq
(Lu'g 15.3-7)*

¹⁰ "Ango'tmug mu gtanan na mimajuinu ta'n elita'sualin ni'n st'ge' ula mijua'ji'j elita'sualin. Telimuloq na ansale'wit ta'n angweiwatl na apjiw i'mlidl ta'n Nujj eig wa'so'q.

¹¹ Ni'n na mimajuinualsiap aq pegisinap ugjit ugs'tawian ta'n gesgo'ltilij.

¹² "Tal'ta'sultioq? Tala'teges na ji'nm geggunaji gasgiptnnaqaniliji jijgluewji toqo newte'jilitl gesga'liltl? Na naqalaji pesgunateg te'sisgegsiliji je pesgunateg ta'n etl pesgwatalultiliji wenaqqamigeg aq naji gwiliatal ta'n gesga'liltl.

¹³ Telimuloq ta'n tujiw we'jiaj, na me' wel'ta'sit ugjit ula newte'jilitl je mu esgwia'tiliji ta'n mo gesgo'ltiligupni.

¹⁴ Na nujj ta'n eig wa'so'q wijkei mo pewalagwi gs'go'ltniew wegla mimajuinu' ta'n majulgwalin ni'n."

Ta'n tujiw gitap opla'l'sg

¹⁵ "Pa na nat wen ta'n getlams'tuatl Nisgaml st'ge' gi'l, na opla'l'sg, lia negmeg aq tlim ta'n tela'tegen. Gatu pas'g tlim, mu wen piluei. Pa na wel'te'tg ta'n goqwei gis tlimt, na gilew apaji ul'te'ltilitoqs'p.

¹⁶ Pa na mu wel'te'lmulug, lia aq pipanim gitap gisna gitapaq wijke'ulin. Na gji'tu'titaq ta'n te's'gl goqwe'l elsutmasgl aq ta'n goqwei tlimultew.

17 Pa na mu jigs'tmagwi gitapg, na tujiw tlim mimajuinu'g ta'nig getlams'tmi'ttitl Nisgaml. Pa na me' mu jigs'tmugsiwoq gilew ta'n tego'tmoq, na tujiw geituoq negm pa wijei aq nat wen ta'n mu getlams'tmug gisna ta'nig nujintutma'tijig suliewei."

Ta'n goqwei eliamoq mimajuinu'g tla'taqatinew

18 “Telimuloq, ta'n goqwei wetqo'loq mimajuinu tla'tegen ugs'tqamug na ugtogoluted wa'so'q. Ta'n goqwei wel'te'tmoq ugs'tqamug ul'te'tas'gt'tew wa'so'q.

19 “Me' telimuloq nat goqwei. Ta'n getu tujiw tapusioq wel'te'tmoq aq wijei etamoq Gjinisgam, na Nujj ta'n eig wa'so'q na tla'lugsitoqs'p.

20 Muta ta'n getu tami mawita'tij tapusijig gisna je me' ta'nig getlams'tmu'tijig, na ni'n eim mi-awe'g.”

Amujpa apigsigtaqatjig igtigig

21 Na tujiw Pie'l eliet Se'suseg aq telimatl, “Gjisqaqamaw, etug nitap tela'lit nat goqwei wins'g. Na opla'lit aq lluignegl wije'l siaw tla'lited. Ta'sisga'q siaw apigsigtaq, na lluigneg te's'gl?”

22 Se'sus telimatl, “Moqwa', mu na lluigneg te's'gl, gatu amujpa apigsigu me' pugwelgl glapis apigsigtaq ne'w gasgiptnnaqan te'sisga'q jel pes-gunateg te'sisga'q.

23 Muta ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu'g na negm pa na wijei aq na elege'wit ta'n getu' mawa'toq ta'n tel tettuj uglugowinumg.

24 Ge's angapt'g na wi'gatign, nemitoq tel wi'gas'g ugjit te's lugowinu tettugwi'titl. Na tujiw

pisgwa'lut lugowinu ta'n tettuatl newtisga'qal pitu' pituiptnnaqana'igl.

²⁵ Ula lugowinu mo geggunmug tepiaq suliewei ugjit gisi apangituan na elege'wilitl tettuo'qon. Na glaman tujiw assusit pipanimatl igtigi pg-watelgw'iiji na lugowinu'l maw ugte'pitempl aq un'janua. Na elege'wit guguntew alt suliewei ugjit na tettuo'qon.

²⁶ Na lugowinu nutgul'pa'sit aq etamatl elege'wilitl, 'Saqamaw, etamul mu ugg-waiugtu'liw. Pe'l gjgaa esgmali glaman gisi apat apangitultes ta'n telgi'g tettul.'

²⁷ Na tujiw elege'wit ewlite'lmatl uglugow-inuml. Apigsigtuatl aq telimatl, 'Mo goqwei tettuin.'

²⁸ "Na ula lugowinu maja'sit aq weltesguatl igtigl toqo lugwepnig ta'n tettal gasgiptnnaqana'igl. Goqqwa'latl aq poqji gestuna'latl. Telimatl, 'Apangitui smtug ta'n telgi'g tettuin.'

²⁹ Na igtig lugowinu nutgul'pa'sit aq etamatl, 'Pe'l esgmali aq apat apangitultes ta'n telgi'g tettul.'

³⁰ Gatu mo esgmalahul, awna gisa'latl pija'lugsilin laplusang glapis gisi apangitmluj.

³¹ Ta'n tujiw igtigig maw lugutijig nemitu'ti'tij ta'n gis tliaq, mo welgwijulti'gw aq naji tlima'titl assusilitl ta'n goqwei gis tliaq.

³² Na assusit natgimatl na lugowinu'l aq telimatl, 'Gi'l gis winsin, mo tali ugtapsuniwn. Apigsigtulap aq telimulap, mo goqwei tettuin muta pipanimi't'p ewlite'lulin.

³³ Amujpa ewlite'lmat na gitap st'ge' ni'n ta'n teli

ewlite'lmulap.'

³⁴ Assusit ma'muni uggwaig aq lugowinu'l il-sumatl laplusang glapis gis apangitmlij ta'n te's'g tettuelij."

³⁵ Se'sus telimaji unaqapemg, "Pa na mu wel'te'lmuoq apigsigtuan igtigig ta'n tuijw opla'l'sg'pnig, nujj ta'n eig wa'so'q ma' apigsigtuluoq. Nujj tle'wultew st'ge' gilew tele'woq igtigig."

19

*Se'sus egina'muet na Gjinisgam
mu pewalagwi mimajuinu' puna'lultinew
(Malg 10.1-12)*

¹ Ta'n tuijw Se'sus gaqewistoq ula agnutmaqan, na maja'sit Galaliewa'gig aq eliet qame'g sipu ta'n teluisig Jol'tan Jutiaeewa'gig.

² Pugwelgig mimajuinu'g majulgwala'titl na'te'l. Se'sus nepilaji ms't wen ta'n gesnugu'tili.

³ Ta'sijig Palasiaq el'ta'jig Se'suseg. Wejo'tmi'tij gistesguanew. Na pipanima'titl, "Gt'tplutaqanminu telteg na ji'nm gis nigtua'latl ugte'piteml ugjit ta'n pas'g goqwei pewatg?"

⁴ Se'sus telimaji, "Geituoq ta'n goqwei gis ewi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatign. Geituoq ta'n goqwei Gisiteget tela'tegep ta'n tuijw gisitoqop ugs'tqamug. Gisiapni ji'nmul aq e'pilitl.

⁵ Gjinisgam telimapnn ji'nmul amuj nqalatal ujjl aq uggwitl aq toqwa'jig ugte'piteml. Na tuijw na tapusijig toqwa'lujig st'ge' newte'jit mimajuinu.

6 Glaman mo nugu tapusi'gw, gatu st'ge' pas'g newte'jit mimajuinu. Ma' wen nigtua'lagwi wegla tapusiliji ta'n Gjinisgam nisi tgwa'laji."

7 Palasiaq pipanima'titl, "Goqwei ugjit Mowiso'q e'w'g'p tplutaqan ta'n telueg na ji'nm ta'n getu' nigtua'latl ugte'piteml amujpa ewi'g'g ta'n goqwei getu' tla'teget aq ignmuatal ugte'piteml, na tujiw jigla'latal ugte'piteml?"

8 Se'sus telimaji, "Mowiso'q eliamugsioqop gis nigtua'latoqs'p gte'pitemuaq muta wesam ml'gatpa'tiqoq. Ta'n tujiw Gisiteget el'toqop ugs'tqamu mo ignmuagupni mimajuinu' punaltultinew.

9 Telimuloq, na ji'nm sespo'teget ta'n tujiw na puna'latl ugte'piteml ta'n mu sespo'tegeligul aq malie'wijig igtigl e'pilitl."

10 Se'sus unaqapemg telimgwi'titl, "Pa na ula telteg ugjit e'pit aq ji'nm, me' glu'lgtesoq mu malie'wigusnn."

11 Se'sus telimaji, "Eimu'tijig mimajuinu'g mu wel'te'tmi'ti'gw ula gina'muaqan gatu Gjinisgam ignmuaji igtigi ul'te'tmu'tinew.

12 Teliaq na eimu'tijig ji'nmug ta'n ma' nisi malie'ulti'gw. Alt ta'n tujiw ugs'tqamultigusnig na nat goqwei teliaqap aq ma' nisi malie'ulti'gw. Alt gis mensasultipnig aq nige' mu nisi malie'ulti'gw. Alt mu malie'ulti'gw muta tel'te'tmi'tij ta'n tujiw mnaq malie'wulti'gw na me' gelu'lg pisgwita'new ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu' je mu igtigi ta'n gis malie'wiliiji. Ta'n getu wen ul'te't'tew ula gina'muaqan gis tla'tegetew st'ge' ta'n tel'te'tg."

*Se'sus a'sutmessewaji mijua'ji'jg
(Malg 10.13-16; Lu'g 18.15-17)*

¹³ Te'sijig mimajuinu'g pegositua'tiji mijua'ji'jg Se'suseg ugjit gegupa'tun ugpitnn un'jiwa aq a'sutmessewan. Gatu Se'sus unaqapemg majiaq'a'lajiji mimajuinu'.

¹⁴ Se'sus teluet, "Ignmug mijua'ji'jg jugwita'new ni'neg. Mut wetqo'lanew, muta Gjinisgam ilgwennaji mimajuinu' ta'n getlams'tasultiliji st'ge' wegla mijua'ji'jg."

¹⁵ Se'sus iga'toqol ugpitnn un'jiwaq aq a'sutmessewaji. Na tujiw naqt'g na'te'l aq siawa'sit.

*Na milesit ji'nm ta'n emittugwalatl Se'susal
(Malg 10.17-31; Lu'g 18.18-30)*

¹⁶ Newtej geg na'gweg na milesit ji'nm eliet Se'suseg aq pipanimatl, "Nujigina'muet, goqwei gelu'lg gis tla'tega's ugjit msnmn iapjiwewei mimajuaqan?"

¹⁷ Se'sus telimatl, "Goqwei weji pipanimin ugjit ta'n goqwei gelu'lg? Pas'g Gjinisgam na mawi glu'sit. Majulguate'n Nisgamewe'l tplutaqann aq guguntes iapjiwewei mimajuaqan."

¹⁸ Milesit ji'nm pipanimatl, "Tegenn tplutaqann amujpa majulgwattes?"

Se'sus telimatl, "Mut ne'pa'tegew, mut sespo'tegew, mut gmutnew aq mut pisui agnimani igtigig.

¹⁹ Gepmite'lm gujj aq ggij, aq tli gsal igtigig st'ge' ta'n teli gsalsin."

20 Ula ji'nm na me' maljewe'juit. Telimatl Se'susal, "Weja'tegemgeg maljewe'juianeg na majulgwatman ta'n te's'gl tplutaqann. Ap goqwei eteg ta'n tla'tega's?"

21 Se'sus telimatl, "Pa na ma'muni glu'sin, maja'sites aq ntuisgetutes ta'n te's'g goqwei geggunmn aq gsulieweim ignmuates ewle'jultijig. Na guguntes milesuaqan wa'so'q. Na tujiw jugu'etes aq majulgwalites."

22 Ta'n tujiw ji'nm nutg ula, ejigla'sit. Ewlgwijing muta me' pugwelgl milesuaqann geggungl.

23 Se'sus telimaji unaqapemg, "Telimuloq mtue'tew ugjit milesuinu pisgwa'n ta'n Gjinisgaml ilgwenji mimajuinu'g.

24 Ap telimuloq, me' metue'g ugjit milesuinu pisgwa'n ta'n Gjinisgaml ilgwentl je mu ta'n melgawlejit tel saputa'siss apje'jg sapalqe'g saqati'gtug."

25 Ta'n tujiw unaqapemg ula nutmi'tij, sighti paqalaiultijig aq pipanima'titl, "Gatu wen gisi ugs'tawiaten?"

26 Se'sus angamaji aq telimaji, "Ula na ma' gis tla'taqati'gw mimajuinu'g, gatu Gjinisgam ms't go-qwei gis tla'teget."

27 Na Pie'l telimatl, "Gjisaqamaw, ms't goqweieg gis naqtmeg'pneg aq nige' majulgwaluleg. Go-qwei msntesnen?"

28 Se'sus telimaji unaqapemg, "Teliaq na telimuloq, ni'n na mimajuinualsiap. Ta'n tujiw pm-gopia's elege'witewei nt'pun na ni'neg gigto'qi pm-gopultitoqs'p newtisga'qal je ta'pu elege'witewe'l mutputi'l. Na'te'l assumtoqs'p newtisgegsijig je

ta'pu piltu nemigsijig mimajuinu'g tleiauwultijig
Lesui'pe'gatig.

²⁹ Ta'n te'sit wen naqt'g'pnn wiguowal aq ugtiga'taqanmual ugjit majulgwalin ni'n guguntew me' pugwelgl jel mu ta'n goqwei naqt'g'p. Ta'n te'sit wen naqalapni wijig'tili, un'jang aq ungi'gu ugjit majulgwalin ni'n, na me' gugunata pugwelgig jel mu ta'n naqalapni. Ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu' ignmuaten iapjiwewei mimajuaqan.

³⁰ Ugs'tqamug na pugwelgig ta'n nige' nigan-pugultijig gatu ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu' na ugtejgewa'jultitaq. Na pugwelgig ta'n nige' na ugtejgewa'jultijig gatu ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu' na amgwesewa'ju'litaq."

20

A'tugwaqan na lugowinu'g iga'taqanigtug

¹ "Ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu' pa na wijei aq na ji'nm assutg mesgi'g iga'taqan ta'n nigwejig aloqomanaqsi'g. Gisapniaq maja'sit aq naji agase'walaji ta'siliji ji'nmu ugjit lugowilita iga'taqanigtug.

² Ta'n tujiw agase'walaji lugowinu' na wel'te'tg apangituan te'silitl lugowinu'l newta'ig ugjit te's newte' na'weg. Na tujiw elgimaji naji lugutinew ugtiga'taqang.

³ Ta'n tujiw pesgunateg ajieq assusit ap eliet utang aq nemiaji ta'siliji ji'nmu alpugultiliji guj-mug magasan. Mo tal lugutili'gw.

⁴ Na telimaji, ‘Getu lugutioq ntiga’taqang. Apangitulitoqs’p ta’n goqwei telteg.’ Ta’sijig wel’te’tmi’tij aq nat lugutijig iga’taqanigtug.

⁵ Na assusit ap eliet utang ta’n tuijw mewlia’gwej aq agase’walaji igtigi lugowinu’. Ta’n tuijw si’st ajiej na wijkei tela’teget.

⁶ Suel na’n ajiej ap eliet utang aq ap nemiaji igtigi ji’nmu alpugultili. Pipanimaji, ‘Mo go-qwei tel lugutiwoq gisgug aq nige’ geget na’gweg gaquiaq. Tal gi’s mo elugutiwoq gisgug?’

⁷ Teluejig, ‘Mo wen aqase’walugsiweg.’ Na assusit telimaji, ‘Na to’q wije’wigw aq lugowigw.’ Ta’sijig wel’te’tmi’tij aq nat lugutijig iga’taqanigtug.

⁸ “Ta’n tuijw gis asugom ajiet aq je me’, assusit telimatl na nigani lugowinu'l, ‘Wigum lugowinu'g aq apangitu. Tmg apangitu ta'n ugtejg weji agase’wal’g’pnig aq ugtejg apangitu ta'n amg-wesewei agase’wal’g’pnig.’

⁹ Te’sit ji’nm ta’n poqt lugwep na’n ajieteg apangitut newta’ig.

¹⁰ Na ji’nmug ta’nig gesi egsitpu’g poqji lugutipnig tel’ta’sultijig me’ gaqi apangitujig je mu esgwieliji. Gatu te’sit elg apangitut newta’ig.

¹¹ Na suliewei wesua’tu’tij gatu pilsima’titl assusilitl.

¹² Na lugowinu telimatl assusilitl, ‘Alt ji’nmug pas’g elugutipnig gjija’ji’jg gatu elugutieg’p newtigisg’g. Wesgowita’ieg me’si p’teg na’gu’setewigtug. Gi’l wijkei teli apangitajig ta’nig ugtejgewei poqji lugutipnig st’ge’ ninen.’

¹³ “Na assusit telimatl, ‘Nitap, mu opla'lulun

muta wel'te'tmu't'p apangitulin newta'ig ugjit lug-wen newtigisg'g.

¹⁴ Nige' ugsua'tu gsulieweim aq nmiates. Getu' apangitmaq na ji'nm ta'n ugtejg weji agase'wal'g'p wijkei st'ge' gi'l.

¹⁵ Telteg tla'tun ntsulieweim ta'n tel puatm? Etug gi'l wisguen ta'n ni'n teli ulm'tu.' ”

¹⁶ Se'sus telimaji ta'ni eimu'tiliji na'te'l, “Ta'n wen ugtejg eig na niganpuguitew, aq ta'n wen niganpuguit na ugtejg i'ttew.”

*Se'sus wesgutg ta'n tli np'tew
(Malg 10.32-34; Lu'g 18.31-34)*

¹⁷ Ge's Se'sus aq unaqapemg el'ta'jig Selusalemg, gmetug ela'laji pas'g unaqapemg aq gelulaji.

¹⁸ Telimaji, “Jigs'tuigw. Ni'n na mimajuinu-alsiap. Nige' el'ta'igw Selusalemg, Na'te'l niganpugultijig patlia'sg aq nujrina'mua'tijig Mo-wisewei ttplutaqan la'litaq aq ilsumitaq npmn.

¹⁹ Na tujiw ignmuitaq ta'nig mu Lesui'peulti'gw ugsua'linew. Wegla mimajuinu'g maligmitaq, nip-ispaqante'itaq aq gujjiewte'itaq. Utqotalitaq gatu na nesuguna'q iga'qt'tew minunsia's.”

*Na e'pit ta'n pewalaji uggyisg
gigjiw pmgopita'lji Se'suseg
(Malg 10.35-45)*

²⁰ Na e'pit ela'laji uggyisg Se'suseg. Ula e'pit na Sepeti ugte'piteml. Nutgul'pa'sit aq pipanimatl Se'susal ugjit ul'te'lman.

²¹ Se'sus pipanimatl, “Goqwei pewatmn?”

Telimtl, “Teplumi't'p na ngwis pmgopitew gti-naqanmg aq igtig pmgopitew gpatatujmg ta'n tujiw elege'witewin.”

22 Se'sus telimaji e'pit uggwisg, “Mo geituoq ta'n goqwei pipanigesioq. Getu' ulmajeioqos st'ge' ulmajeia's.”

Telima'titl Se'susal, “E'e gis tla'tegetesnen.”

23 Se'sus telimaji, “E'e, na ulmaje'toqs'p gatu mo telgita'siw ta'n wen pmgopitew ntinaqanmg gisna ntpatatujmg. Na nujj ta'n eig wa'so'q gis gisgaja'toqopnn negla ugt'punual aq ignmuata ta'ni mgnmanew.”

24 Ta'n tujiw newtisgegsiliji unaqapemg nutma'titeg, na wegaiugtua'tiji na tapusiliji ji'nmu.

25 Na glaman Se'sus wigumaji ms't unaqapemg aq telimaji, “Geituoq na niganpugultijig ta'n mu Lesui'peulti'gw na assuma'tiji ugmimajuinu'. Na espo'ltilijig niganpugultijig ilsuma'tiji aq telima'tiji esgwia'tiliyi ta'n goqwei tla'taqatinew.

26 Gatu ma' tla'taqatiwoq st'ge' wegle niganpugultijig. Pa na ta'n getu wen te'sioq gtu' gugung ml'gigno'ti, amujpa na elugowaji esgwia'tiliyi.

27 Pa na ta'n getu wen te'sioq gtu' niganpuguij, amujpa na gistejuit ms't ta'n te'siliyi.

28 Amujpa tla'tegetew pa na wijei aq tela'tegei. Ni'n na mimajuinualsiap gatu mu weji pgisinap ugjit lugowugsin, awna weji pgisinap lugowan igtigig aq ne'po'qsin ugjit ugs'tawian pugwelgig mimajuinu'g.”

*Se'sus nepilaji tapusiliji ta'n nepapigwa'lijii
(Malg 10.46-52; Lu'g 18.35-43)*

29 Se'sus aq unaqapemg pemi nqatmi'tij Jeligo pugwelgig mimajuinu'g majulgwala'titl Se'susal.

³⁰ Na tapusijig ji'nmug ta'n nepapigwa'jig pemgopijig gmetug awtigtug. Telimujig Se'susal pemielitl aq na glaman pocji sesgwejig, "Saqamaw, geitueg na wetapegsin Ta'piteg. Ewlite'lminen."

³¹ Na mimajuinu'g telima'tiji puntoqsigw. Gatu na tapusijig me' aji sespe'gig, "Gjisaqamaw, geitueg wetapegsin Ta'piteg. Ewlite'lminen!"

³² Se'sus naqa'sit aq pipanimaji, "Goqwei pe-walioq tla'tegen ugjit gilew?"

³³ Teluejig, "Gjisaqamaw, gsatmugeg welapieg's."

³⁴ Se'sus ewlite'lmaji aq sama'tuaji ugpugugual. Smtug wel nmitegejig, aq majulgwala'titl Se'susal.

21

Se'sus pisgwi'puluet Selusalemg

(Malg 11.1-11; Lu'g 19.28-40; Sa'n 12.12-19)

¹ Pemita'tij gigjiw Selusalemg, peita'jig na utanji'j teluisig Petpage', ta'n eteg na gm'tn teluisit Olipet. Se'sus wigumaji tapusiliji unaqapemg.

² Telimaji, "La'tigw utanji'j nigantug aq sm-tug nmiatoqs'p te'sipow gelpisit na'te'l aq maw un'jann. Apgwa'lug aq jugwa'lug ni'neg.

³ Pa na nat wen pipanimugsioq nat goqwei, tlimatoqs'p, 'Gjisaqamaw pewalaji.' Na smtug iga'lata wegla te'sipowa."

⁴ Ta'n goqwei niganijitegewinuaq teluepnaq na giasgiw tliatew. Na st'ge' gis ewi'gas'g,

⁵ "Naji tlimug mimajuinu'g
tleiawultijig Selusalemg,
'Nige' gtelege'witemuow wejgu'et,
Welm'toq aq wejgwi'puluet.

Pemi'puluet te'sipowji'j un'jann.' ”

⁶ Na unaqapemg nigana'tijig aq tela'tegejig ta'n Se'susal gis telimji.

⁷ Jugwa'la'tiji na te'sipowl aq un'jann Se'suseg. Ugpitu'gunmua elegetua'tiji ugpaqamuaq aq Se'sus tepa'sit te'sipowji'j un'jann.

⁸ Na pugwelgig mimajuinu'g niganita'jig awtigtug aq siplamgo'la'tiji ugpitu'gunmua awtigtug. Igtigig temsmi'titl nipispaqann aq eloqotu'titl awtigtug.

⁹ Na te'sijig mimajuinu'g niganita'jig aq te'sijig majulgwala'titl ta'n Se'sus eli'puluet. Pocji sesgu'tijig, “Emtoqwalanej Ta'pito'q uggwisl. Gemite'lmanej muta Gisiteget pajiji gepmite'lmatl. Pipanimg'tjig ms't wen wa'so'q emtoqwalan.”

¹⁰ Se'sus pisgwa'j Selusalemg, pugwelgig mimajuinu'g ta'n eimu'tijig ma'muni sespenma'tijig. Ta'sijig pipanigesultijig, “Wen ta net?”

¹¹ Alt mimajuinu'g ta'n majulgwala'titl Se'susal teluejig, “Ula na niganigjitegewinu Se'sus. Tleiawit na gjigan Nasaletg, ta'n eteg Galaliewa'gi.”

*Se'sus emittugwet gjia'sutuo'guomg
(Malg 11.15-19; Lu'g 19.45-48; Sa'n 2.13-22)*

¹² Se'sus pisgwa't gjia'sutuo'guomg aq tewaqtes-guaji ta'n te'siliji etli pgwateligatiliji aq etli ntuisga'tiliji. Aputasgejio'toqol na patawuti'l ta'n mimajuinu'g sa'se'wa'taqatiliji suliewei aq na mut-puti'l ta'n mimajuinu'g pemgopultijig aq netuis-gela'tiji plesg.

¹³ Telimaji wegla mimajuinu', "Ewi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatignigtug ta'n goqwei Gjinisgam teluep,

'Nignen thuisitew gjia'sutuo'guom,
gatu e'wmuoq ugjit gmutnesg wiguow.' "

¹⁴ Na nepapigwo'ltijig aq asgajo'ltijig el'ta'jig Se'suseg ge's eimlitl gjia'sutuo'guom aq nepilujig ms't.

¹⁵ Na niganpugultijig patlia'sg aq nujigina'mua'tijig Mowisewei tplutaqan wegaiultijig ta'n tujiw nemitu'tij gelu'lgl paqalaiwaqann. Ap wegaiultijig ta'n tujiw nutma'tiji ta'n goqwei mijua'ji'jg al sesgu'tiliji gjia'sutuo'guomg muta mijua'ji'jg teluejig, "Emtoqwalanej Ta'pito'q uggwisl!"

¹⁶ Na glapis Se'susal telimgwi'titl, "Mo nutuawjig ta'n mijua'ji'jg teluejig?"

Se'sus telimaji, "E'e, nutaqig. Geitu gilew gis gitmuoqop Gjinisgam ugtwi'gatign ta'n ewi'gas'g, 'Gis gina'muoqig mijua'ji'jg aq gopisung ugjit tetapu emtoqwalanew Nisgaml.' "

¹⁷ Na Se'sus naqalaji wegla mimajuinu' aq ejigla'sit na gjigan. Eliet Pettani aq getgunit na'te'l.

*Se'sus gisa'latl miti'sl gispaslin
(Malg 11.12-14,20-24)*

¹⁸ Na gisi egsitpu'geg ge's Se'sus apaja'sij gjigang na gewising.

¹⁹ Nemiatl miti'sl ta'n teluisilitl pi'gmenaqlsi. Eliet na miti'seg gatu mo goqwei lastenug, pas'g eta nipi'g. Na tujiw teluet, "Ma nugu nigwenug ula miti's." Smtug na miti's gaqi gispasit.

20 Se'sus unaqapemg nemitu'tij ma'muni paqlaiultijig. Pipanima'titl, "Tal gi's tel jaql gispasit ula miti's?"

21 Se'sus telimaji, "Migwite'tmug ula. Pa na uli gtlams'tasultioq aq mu megtmuoq, gilew elg wijei gis tla'latoqs'p. Pa na gtlams'tasultioq na gisa'latoqs'p st'ge' ni'n aq na gisa'latoqs'p gm'tn majasitew aq gtapa'sitew gta'nug.

22 Pa na gtlams'tasultioq, msntoqs'p ta'n getu goqwei pipanigesultioq ta'n tujiw a'sutma'tioq."

Tami weja'toq Se'sus ugml'gigno'tim
(Malg 11.27-33; Lu'g 20.1-8)

23 Se'sus apaja'sit Gjia'sutuo'guomg. Ge's etl gina'muet, niganpugultijig patlia'sg aq igtigig mawagnutmewinu'g peita'jig aq pipanima'titl, "Tal gis tla'tegen weget? Wen ignmasg assusuti ujgit tla'tegen wegla ta'n goqwe'l?"

24 Se'sus telimaji, "Elg pipanimuloq nat goqwei, aq ta'n gisi tlimioq ta'n goqwei pipanimultes, na tujiw tlimulitoqs'p ta'n weja'tas'g na ntassusutim.

25 Wen ignmuapnn Sa'n Nutsign'tuet assusuti ujgit sign'tuan mimajuinu', Na Gjinisgam gisna mimajuinu'g?"

Na poqji sespagnutma'tijig. Nat wen teluet, "Taluutesnu? Pa na tluieigw, 'Gjinisgam pet-gimapnn,' na tujiw pipanimugsitesnu, 'Goqwei ujgit mo getlams'tuawoqop Sa'n?' "

26 Gatu igtig teluet, "Pa na tluieigw, 'Mimajuinu'g ignmua'tipnn ml'gigno'ti,' na jipasultitesnu ta'n mimajuinu'g tla'taqatitaq muta tel'te'lma'titl Sa'nal na niganigjitegewinu."

27 Awna Se'susal telima'titl, "Mo geitueg."

Na Se'sus telimaji, “Elg ni'n ma' tlimuluoq ta'n weja'tu ntml'gigno'tim ugjit gis tla'tegen wegla ta'n goqwe'l.”

A'tugwaqan na tapusijig ji'nmji'jg

28 “Tal'te'tmoq? Na ji'nm geggunaji ta'pusili juggwisg. Telimatl uggwisl ta'n maw gisiguitl, ‘Gwi's, pewalul lien aq tl lugwen ntiga'taqang gis-gug.’

29 Na ji'nmji'j telimatl ujjl, ‘Mo getu' liew,’ gatu tel'gne'ge'l sa'se'wita'sit aq eliet naji lugwet iga'taqanigtug.

30 Na ji'nm eliet igtigl uggwisl aq wijei pipanimatl. Uggwisl telimtl, ‘E'e lia's,’ gatu mo eliegup.

31 Na tegen tela'tegess ta'n ujjl pipanimj?”

Na niganpugultijig patlia'sg teluejig, “Maw gisiguit tela'teget ta'n ujjl telimj.”

Se'sus telimaji, “Telimuloq, ta'nig nujintutma'tijig suliewei aq e'pijig ta'n netuisgalsultijig ignmua'tital Gjinisgam ilgwenan gesgmnaq gilew ignmuawoq Gjinisgam ilgwenugsinew.

32 Sa'n Nutsign'tuet gis pegising'p ugjit musga'tugsinew na gelu'lg awti ta'n pmita'toqs'sp. Mo getlams'tmuoq ta'n goqwei gis tlimugsioqop, gatu na nujintutma'tijig suliewei aq e'pijig ta'n netuisgalsultijig getlams'tua'tipnn. Ta'n gisi gj'i'tuoq ula mu gawasgita'sultiwoq, mu ejiglita'woq lue'utigtug aq mu getlams'tmuoq ta'n goqwei Sa'no'q telimugsioqop?”

*Gina'masutiewei a'tugwaqan na ji'nmug
ta'n ango'tmi'tij aloqomane'gati
(Malg 12.1-12; Lu'g 20.9-19)*

³³ “Jigs'tuigw aq tlimulitoqs'p igtig gina'masutiewei a'tugwaqan. Newtejgeg na'gweg na ji'nm assutg maqamigew. Na iga'taqaliji aloqomanaqsi'g. Llutaqana'toq na maqamigew aq mulqatg elmalqeи ugjit ta'n tl pepgijo'tutal aloqomann. Na el'toq na espapiteg wen'ji'guom ta'n tl al gigto'qwapitew. Na tujiw emqatuaji ta'siliji nuji iga'taqu'tiliж ugjit ugapanigteueim. Toqo tujiw eliet na'tami se'g.

³⁴ Ta'n tujiw aloqomann gaqigwegl, na ji'nmug ta'n e'wmi'titl aloqomanaqsi'l mawo'tu'titl. Toqo tujiw assusit elgimaji uglugowinumg na'te'l ugjit gugunmnew ugsulieweim.

³⁵ Ta'n tujiw assusit uglugowinumg peita'jig na'te'l, na ji'nmug ta'n e'wmi'titl aloqomanaqsi'l goqqwa'la'tiji. Newte'jilitl matta'titl, igtigl ne'pa'titl aq igtigl gun'tewta'titl.

³⁶ Na assusit ap elgimaji igtigi lugowinu', me' pugwenniji aq amgweseweieg. Na ji'nmug ta'n ango'tmi'titl aloqomanaqsi'l wijei tele'wa'tiji negla lugowinu'.

³⁷ Na tujiw assusit elgimatl uggwisl na'te'l. Teluet, ‘Negla ji'nmug ta'n e'wmi'tij aloqomane'gati gepmite'lma'tital ngwisl.’

³⁸ Gatu ta'n tujiw nemitura'titl uggwisl na telue-jig, ‘Ula na assusit uggwisl. Ge' ne'pa'nej aq na tujiw ula iga'taqan ginuewe'tew.’

³⁹ Na goqqwa'la'titl, tewege'titl gujmug iga'taqanigtug aq ne'pa'titl.”

⁴⁰ Na tujiw Se'sus pipanimaji na mimajuinu' ta'n jigs'tugwi'titl, “Ta'n tujiw na assusit apaja'sit wiguaq, tala'lata negla ji'nmug ta'n e'wmi'tlij aloqomane'gati?”

41 Alt telima'titl, "Amujpa mu ewlite'lmagwi negla ne'pa'tegewinu'g aq ne'pa'ta. Na tuijw pipanimata igtigi e'wmi'tinew ugmaqamigem. Negla mimajuinu'g ul'te'tmi'titaq ignmuau assusilitl aloqomann gisna suliewei ta'n tuijw gaqigwegl aloqomann."

42 Se'sus telimaji, "Gis gitmoq Gisiteget ugtwi'gatign ta'n tel wi'gas'g,
 'Na gun'tew ta'n nujitaqatijig mo pewatmi'tip
 na me' gepme'tas'g je mu esgwiaqal gun'tal
 aq mawn'g ms't goqwei wen'ji'guomigtug.
 Ula Gjinisgam gisite'tg aq tela'teget.
 Me' gatu ula we'gwi ula's'g.'

43 "Telimuloq, Gjinisgam ma' ignmugiwoq pis-gwita'new ta'n ilgwenaji mimajuinu'. Na ign-muata igtigi mimajuinu'. Wegla mimajuinu'g teta'pua'taqatijig ms't goqwei ugit Gjinisgam.

44 Ta'n getu wen nisietew ula gun'tewigtug, paqsipge'tesintew aq ta'n tuijw na ula gun'tew gegujaq nat wen, na paqsipge'toqwetew."

45 Na niganpugultijig patlia'sg aq Palasiaq nutua'tij a'tugwaqan ta'n Se'susal gi's teluelitl, mo welgwijulti'gw muta geitu'tij Se'susal wesgumgwi'titl.

46 Na getu' ugsua'la'titl, gatu mu tela'taqati'gw muta jipala'tiji mimajuinu' ta'n majulgwala'titl. Wegla mimajuinu'g tel'te'lma'titl Se'susal na ni-ganigjitegewinu.

22

A'tugwaqan ta'n Gjinisgam wigumaji mimajuinu'

*ugjit mesgi'g pestie'waqan wa'so'q
(Lu'g 14.15-24)*

1 Se'sus ap telimaji mimajuinu' a'tugwaqan ugjit gina'muanew nat goqwei.

2 Teluet, "Ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu' na pa wijkei aq elege'wit ta'n gisgaja'toq mesgi'g pestie'waqan ta'n tujiw uggwisl getu' malie'wiliteg.

3 Elgimaji uglugowinumg ugjit jugwita'new pestie'waqan negla mimajuinu' ta'n pewalaji eimu'tinew na pestie'waqan. Gatu mo wen getu' liegw.

4 Na tujiw elgimaji igtigi lugowinu' aq telimaji lta'new aq tlimanew wegra mimajuinu'g ta'n gis wigumgig, 'Jugwita'gw, ms't goqwei gisgat-teg. Gi's ne'po'jig wen'jitia'mug aq mawi glu'sijig wen'jitia'm'ji'jg. Ms't goqwei gisgat-teg. Jugwita'gw muta ngwis getu' malie'wit.'

5 Gatu na ta'n wigumujig mo jigs'tmi'ti'gw. Pas'g siaw tel lugutijig. Newte'jit ugtiga'taqan eliet aq igtig magasan naji pana'toq.

6 Me' igtigig goqqwa'la'tij na elege'wit uglugowinumg. Emegwei'wa'tiji aq ne'pa'tiji.

7 Na elege'wit wegaig, aq elgimaji ugsma'gnismg ugjit ne'pa'new negla ne'pa'tegewinu' aq elg nu'gwa'tu'tij gjigan ta'n ne'pa'tegewinu'g wigultijig.

8 Na tujiw elege'wit wigumaji igtigi uglugowinumg aq telimaji, 'Malie'wimgewei pestie'waqan gisgat-teg. Gatu wegra mimajuinu'g ta'nig wigumg'pnig mo tepawtulti'gw ugjit jugwita'new pestie'waqan.

9 Nige'lta'gw utane'l awti'l aq wigumug ta'n te'sit wen nemioq!"

10 Na glaman lugowinu'g el'ta'jig utane'l awti'l aq wiguma'tiji pugwenniji mimajuinu. Ela'la'tiji pestie'waqan gitg gelu'sultiliji aq ta'ni mu gelu'sultligwi. Na wejgwa'la'tiji pugwenniji ta'n wesgowa's'g pestie'waqan.

11 "Na elege'wit pisgwa't aq alapit. Nemiatl ji'nmul ta'n mo tetapu gnesiligul. Ula ji'nm mo nasguagul na aligal ta'n te'sit wen ignmut ugjit na malie'waqan pestie'umg.

12 Elege'wit pipanimatl, 'Nitap, tal gi's mo nasgmun na aligal ta'n pewalul nasgnm?' Na ji'nm mo goqwei teluegw.

13 Na tujiw elege'wit telimaji uglugowinumg, 'Ugsua'lug ula ji'nm aq gl'pilu uggwat aq ugpitn. Tua'l gujmug ta'n oqonitpa'q. Na'te'l atgitemitew aq wipitl seggapitasitew muta ulmaje'tew.'

14 "Gjinisgam wigumaji pugwenniji mimajuinu' gatu megnaji tegle'ji'jg ugjit pisgwita'new mesgi'g pestie'waqan wa'so'q."

*Wen apangitg suliewei g'pnno'lewa'jg
(Malg 12.13-17; Lu'g 20.20-26)*

15 Na tujiw Palasiaq naqala'titl Se'susal aq mawita'jig na'tami se'g. Agnutma'tijig ta'n tl gistesguanew Se'susal.

16 Na glaman elgimaji unaqapemua aq Elot unaqapemg Se'suseg. Wegla ji'nmug telima'titl Se'susal, "Nujigina'muet, geju'leg apjiw teluen ta'n goqwei teliaqewe. Tetapu gina'muen ta'n Gjinisgam tel pualaji gji'tunew mimajuinu'. Mo sespete'tmun ta'n goqwei mimajuinu'g tluetaq.

Gepmite'lm't ta'n wen ewle'jit st'ge' gepmite'lm't ta'n wen milesit.

¹⁷ *Gatu tal'te'tmn, tliminen, tetapua'taqatieg apangitmnen Lo'mewei elege'wit na suliewei ta'n pipanimatl apangituan te's mimajuinu'l tleiawilitl Lo'mewa'gig gisna moqwa'?"*

¹⁸ *Gatu Se'sus gejiaji ugjigistesguanew aq telimaji, "Wesgijiangamgusultioq, pas'g getuaps-gnioq.*

¹⁹ *Ge' musga'tuigw na suliewei ta'n mimajuinu'g apangitmuane new Lo'mewei elege'wilitl."*

Smtug na newte' pegisitua'titl.

²⁰ *Pipanimaji, "Wen ugsisgw aq ugwisunm ewi'gas'gl na sulieweigtug?"*

²¹ *Telima'titl, "Na Lo'mewei elege'wit."*

Na glaman Se'sus telimaji, "Na to'q, apangitug na g'pnno'lewa'jg ta'n goqwei g'pnno'lewa'jg ign-mugsioq e'wmnew aq ignmug Gjinisgam ta'n go-qwei ignmugsioq e'wmnew."

²² *Ta'n tujiw nutmi'tij ta'n goqwei Se'sus gi's teluet, paqalaiultijig aq naqala'titl.*

Mimajuinugi'g siawi emittugwala'titl Nisgaml wa'so'q

(Malg 12.18-27; Lu'g 20.27-40)

²³ *Na wijei na'gweg ta'sijig Satusiaq peita'jig Se'suseg. Getlams'tmi'tij na ma' nugu minunsulti'gw mimajuinugi'g ta'n npu'ti'tij. Telima'titl,*

²⁴ *"Nujingina'muet, Mowiso'q teluep, 'Pa na ji'nm nepg's ta'n tujiw mo un'janigw, uggjignaml amujpa malie'witaq sigu'sgwal glaman gisi gugunata mijua'ji'jg ugjiti na nepg'pnaq ji'nmaq.'*

²⁵ “Jijuaqato'q na lluigneg te'sijig wijig'tultijig ji'nmug. Mujga gisiguitaq malie'wipnaq gatu nepg'pnaq aq mo geggunagupni mijua'ji'jg. Na glaman ta'puewa'j malie'wi'tipna sigu'sgwa.

²⁶ Na wijkei ap teliaq ugjit na ta'puewa'j, aq nepg'pnaq. Si'stewa'j wijkei tla'tegepnaq glapis ms't lluigneg te'si'tipni wijkei gis tla'taqatipnig.

²⁷ Na toqo ugtejgeweieg na e'pitaq nepg'pnaq.

²⁸ Nige' tlimigw, ta'n tujiw Gjinisgam minua'laj npuinu', wen ugte'pitental na e'pilitl? Na lluigneg te'sipnaq gis malie'ulti'tipnn na wije'l e'pilipna.”

²⁹ Se'sus telimaji, “Me' gatu oplite'tmoq. Mo geituoq Gjinisgam ugtwi'gatign aq mo geituoq ta'n Gjinisgam telignaj.

³⁰ Ta'n tujiw na npuinu'g minunsultitaq, ma' nugu malie'ulti'gw. Na tlo'l titaq st'ge' ansale'wiliji wa'so'q.

³¹ Awan'ta'sultioq ta'n goqwei Gjinisgam teluet ta'n tujiw wesgutg'p na minunsimg. Ula ewi'gas'g,

³² ‘Ni'n na Gjinisgam ta'n Aplam me' emtoqwalit.

Elg Isaq me' emtoqwalit aq elg Je'gop me' emtoqwalit.’

“Mimajuinu'g ta'n me' mimajultijig emtoqwala'titl Gjinisgaml, mu na npuinu'g.”

³³ Ta'n tujiw mimajuinu'g nutmi'tij, paqalaiultijig ta'n Se'sus tel gina'muelij.

*Na mawi gepme'g tplutaqan
(Malg 12.28-34; Lu'g 10.25-28)*

³⁴ Ta'n tujiw Palasiaq nutma'tij ta'n Se'sus gis magnimapni na Satusiaq, na Palasiaq mawita'jig Se'suseg.

³⁵ Newte'jit na nutagnutmewinu aq getu' weje'watl Se'susal. Wejo'tg gistesguan.

³⁶ Pipanimatl, "Nujigina'muet, tegen mawi gepme'g tplutaqan?"

³⁷ Se'sus telimatl, "Amujpa pajiji gsal Gisiteget na Gjinisgam ta'n emtoqwalt. Amujpa me' gesalt Gjinisgam je mu ta'n teli gsalj mimajuinu'g. Ta'n tujiw tela'tegen ta'n pas'g goqwei amujpa e'we'n ms't gml'gigno'tim musga'tun me' gesalt je mu mimajuinu'g. Ta'n tujiw angite'tmn ta'n pas'g goqwei amujpa me' gepmite'l'mt je mu gepmite'l'mawjig mimajuinu'g.

³⁸ Ula na mawi espe'g aq mawi gepme'g tplutaqan.

³⁹ Na ta'pueweit ta'n mawi gepme'g na, amuj igtigig mimajuinu'g teli gsalt st'ge' ta'n gi'l teli gsalsin.

⁴⁰ Ms't tplutaqann ta'n Mowiso'q aq niganijitegewinugi'g gis ewi'gmi'tipnn telueg wijkei st'ge' wegla tapu'gl tplutaqann."

*Wen ta Nujius'tawi'wet
(Malg 12.35-37; Lu'g 20.41-44)*

⁴¹ Ge's na Palasiaq me' eimu'tijig Se'suseg na pipanimaji,

⁴² "Tal'ta'sioq ugjat na negm ta'n tel wi'tut Nujius'tawi'wet? Tami wetapegsit negm?"

Telimgwi'titl, "Ta'piteg wetapegsit."

⁴³ Se'sus pipanimaji, "Tal gis na Wejuli Nisgam gisa'lapnn Ta'pital tel wi'tapnn Wa'so'qewei Gjisaqamaw muta Ta'pito'q teluep,

⁴⁴ 'Gisiteget telimatl
na Wa'so'qewe'l Gjisaqamawl ta'n emtogwalgl,

“Pa'si tet ntinaqanmg glapis
wissuignemaqig ta'nig getan'sgig
aq gisa'l'gig gepmite'lmulinew?”’

⁴⁵ Pa na Ta'pito'q tl wi'taj ‘Wa'so'qewei Gjisaca-
maw,’ tal gis Gjisacqamaw ugtapegsitew Ta'piteg?”

⁴⁶ Lpa mo wen gisi talimagul Se'susal ta'n go-
qwei gis pipanigesilitl. Na weja'tegemgeg tujiw
mo wen nugu tewjita'qw pipaniman ugjít nat go-
qwei. Ms't wen jipaqa'sit ugjít pipaniman Se'susal
agnutgl nat goqwe'l.

23

*Se'sus telimaji mimajuinu' mu tla'taqatinew
st'ge' Palasiaq gi's tela'taqatipnig
(Malg 12.38,39; Lu'g 11.43,46; 20.45,46)*

¹ Na tujiw Se'sus gelulaji mimajuinu' aq un-
aqapemg.

² Teluet, “Na nujigina'mua'tijig Mowisewei
tplutaqan aq Palasiaq nessutmalsewugsi'gw ta'n
telueg Mowisewe'l tplutaqann.

³ Na amuj mu elistmuoq ta'n telimugsioq gatu
mut tla'taqatigw st'ge' ta'n tela'taqati'tij muta ta'n
goqwei pestunmi'tij na mo majulgwatmi'ti'gw.

⁴ Pipanima'tiji igtig mimajuinu' tla'taqatinew
ta'n goqwe'l metue'gl gatu mo nugu
apoqonma'tigwi. Negmow pa na wijei aq na ji'nm
ta'n tepo'toqol gesguggl goqwe'l igtigl ugpaqamg
gatu ma' nugu apoqonmagul pma'latmn.

⁵ Ms't goqwei tela'taqati'tij na pewala'tiji mima-
juinu' angamanew aq gesite'lmanew. Ewi'gmi'tij
Nisgamewei tplutaqan m'gegnigtug aq nasgmi'tij
na m'gegne'l ugtugwejanual aq ugpitnual. Nat

goqwe'l milamu'gl aq weli angamgugl nisaqiaqal ugqotmua.

⁶ Gesatmi'tij pemgopulti'tij ta'n mimajuinu' gepmite'lmuqwi'tiji pestie'umg. A'sutuo'guomg gesatmi'tij pemgopulti'tij nigantug muta pewatmi'tij ms't wen nmianew.

⁷ Gesatmi'tij gepmite'lmuq magasang aq awtig-tug. Pewatmi'tij tl wi'tugsinew, 'Nujigina'muet.'

⁸ Gilew pa na wijei aq mimajuinu'g ta'n wi-jig'tultijig. Mut ignmanew igtigig tl wi'tugsinew nujigina'mua'tijig muta pas'g newte'jit ta'n pet-gimut gina'mugsinew ms't goqwei.

⁹ Mut tl wi'tanew niganpuguit, 'Nujinen' muta pas'g newte'jit ta'n gujjinu wa'so'q.

¹⁰ Mut ignmanew igtigig tl wi'tugsinew assusul-tijig muta ni'n na Nujiugs'tawi'wet petgimimg ujtit niganpuguin.

¹¹ Ta'n getu wen mawi espe'g te'sioq na amujpa elugowaji ms't igtigi.

¹² Ta'n getu wen getu' espite'l sit na Gjinis-gam mu gepmite'lmagul. Ta'n getu wen mu es-pite'l sigw na Gjinisgam gepmite'lmatil."

Se'sus gelulaji mimajuinu'g ta'n wesgijiangam-gusultiliji

(Malg 12.40; Lu'g 11.39-42,44,52; 20.47)

¹³ "Tetuji mtue'tew ujtit gilew ta'n gegina'mua'tioq Mowisewei tplutaqan aq gilew ta'n teluisultioq Palasiaq muta wesgijiangamgusultioq. Mu getlams'tmuoq na agnutmaqan ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu' aq mu ignmuoq igtigi gtlams'tmnnew aq majulgwalanew Gjinisgaml.

14 Tetuji mtue'tew ugjit gilew ta'n gegina'mua'tioq Mowisewei tplutaqan aq gilew ta'n teluisultioq Palasiaq muta wesgijiangamgusultioq. Sigu'sgwaq weli gluloqig gatu gemutmoq ugtaligamual. Gesatmu'tioq ugjit mimajuinu'g ul'te'l mugsinew ta'n tuijw pegiji a'sutma'tioq. Me' Gjinisgam ma'muniw ugtapulugsitoqs'p je mu igtigig mimajuinu'g.

15 “Tetuji mtue'tew ugjit gilew ta'n gegina'mua'tioq Mowisewei tplutaqan aq gilew ta'n teluisultioq Palasiaq muta wesgijiangamgusultioq. Gaqi peggwita'ioq gta'nug aq pugwelgl maqamigal ugjit gisa'loq newte'jit mimajuinu majulgwaline. Ta'n tuijw majulgwalugsioq, gisa'loq pilui awti lien. Me' wele'g'p ge's mu weltesgugsiwoq. Gisa'loq ma'muniw ugtapulan Mn'tua'gig je mu gilew ta'n tli gtapu'titoqs'p.

16 “Tetuji mtue'tew ugjit gilew ta'n getu' niganilgwenoq igtigig muta pa na wijei aq nepapigwo'l tijig. Ula tel gina'mua'tioq, ‘Pa na ta'n getu wen elui'tmasit gjia'sutuo'guom ta'n tuijw teplutgl tla'tegen nat goqwei ugjit Nisgam, na mu amujpa tela'tegegw. Gatu ta'n getu wen elui'tmasit suliewei ta'n eteg na gjia'sutuo'guom ta'n tuijw teplumatl Nisgaml tla'tegen nat goqwei na amujpa tela'teget ta'n goqwei teplutg.’

17 Telimuloq, gilew pa na wijei aq nepapigwo'l tijig mimajuinu'g aq mo nestmu'tioq ta'n goqwei Gjinisgam tel puatg. Gjia'sutuo'guom me' gepme'g je mu na suliewei ta'n eteg na a'sutuo'guomg. Na suliewei gepme'g muta gis ignmatas'g'p gjia'sutuo'guomg.

18 Elg gegina'mua'tioq, 'Ta'n getu wen elui'tmasit patgulmesigaqan ta'n tuijw teplutg nat goqwei, mu na amujpa tela'tegegw ta'n goqwei teplutg. Gatu ta'n getu wen elui'tmasit nat goqwei ignmuatl Nisgaml na amujpa tela'teget ta'n goqwei teplumatl Nisgaml.'

19 Me' gatu gilew pa na wijkei aq nepapigwo'tijig. Mo nestmutiwoq ta'n goqwei Gjinisgam tel puatg. Na patgulmesigaqan me' gepme'g je mu na ignmatimgewei ta'n eteg na'te'l. Na ignmatimgewei gepme'g muta gis eteg na patgulmesigaqanigtug.

20 Na glaman, ta'n getu wen elui'tmasit na patgulmesigaqan, na elui'tmasit patgulmesigaqan maw ta'n goqwei tepteg na'te'l.

21 Ta'n getu wen tel wi't'g a'sutuo'guom ta'n tuijw teplumatl Nisgaml nat goqwei na elui'tmasit na gija'sutuo'guom aq maw Gjinisgam ta'n eig na'te'l.

22 Ta'n getu wen elui'tmasit Gjinisgam umutgi wa'so'q ta'n tuijw teplumatl Gjinisgaml nat goqwei, na elui'tmasit Gjinisgam ugt'pun aq maw elg Gjinisgam ta'n pemgopit na'te'l.

23 "Tetuji mtue'tew ugjit gilew ta'n gegina'mua'tioq tplutaqan aq gilew ta'n teluisultioq Palasiaq muta wesgijiangamgusultioq. Gis ignmuoq Gjinisgam weljema'gewe'l ta'n tel wi'tmi'tij, mint, til aq gamm. Te's newtisga'qal weljema'gewe'l ganie'ultioq na newte' ignmuoq Gjinisgam gatu mo tela'taqatiwoq ta'n goqwei gepme'gl tplutaqann teluegl. Mo tetapu tla'taqatiwoq, mo ewlite'lmawoq igtigig aq mo getlams'tmuawoq Gjinisgam. Amujpa tela'taqatioq wegla aq maw ta'n goqwei gis

tela'taqatioq.

²⁴ Gilew pa na wijkei aq nigani ilgwenteget ta'n nepapigwa't. Ta'n tuijw menaqa ignmuoq Gjinisgam weljema'gewe'l na gilew pa na wijkei aq ta'n wen mo gesatmug esamqwan p'tewei ta'n tuijw u'j pitjapij. Gatu ta'n tuijw mu majulgwatmoqol gepme'gl tplutaqann na gilew pa na wijkei aq na ji'nm ta'n mesa'latl melgwlejilitl aq mo geitug na gis tla'teget.

²⁵ "Tetuji mtue'tew ugjit gilew ta'n gegina'mua'tioq tplutaqan aq gilew ta'n teluisultioq Palasiaq muta wesgijiangamgusultioq. Menaqa waqama'loq gulaqanmuaq aq ggapji'jmuaq aq pijo'tuoq mijipjewei ta'n gi'gaji gisa'loqig igtigig ignmugsinew muta niganite'l'sultioq.

²⁶ Gilew ta'n tel wi'tugsioq Palasiaq na pa na wijkei aq ta'n wen nepapigwa't. Mo nestmutiwoq ta'n goqwei Gjinisgam tel puatg. Tmg tetapuita'sultigw aq tetapua'lug igtigig aq na tuijw tetapugamigsultitoqs'p.

²⁷ "Tetuji mtue'tew ugjit gilew ta'n gegina'mua'tioq tplutaqan aq gilew ta'n teluisultioq Palasiaq muta wesgijiangamgusultioq. Gilew pa wijkei aq npuinue'l gun'tal. Waqame'g aq gesi wape'g gatu ta'n npuinu elising lame'g maqamigew na pas'g waqan'tal aq ta'n goqwei sugul'gaq.

²⁸ Mimajuinu'g tel'te'lmi'tij apjiw tela'taqatioq ta'n goqwei Gjinisgam tel puatg, gatu ggamlamunuaq wajua'tioq egsuo'qonn aq pata'taqann."

Mimajuinu'g ta'n wesgijiangamgusultijig na

*msnmi'titaq
ta'n goqwei te'pmi'tij
(Lu'g 11.47-51)*

²⁹ “Tetuji mtue'tew ugjít gilew ta'n gegina'mua'tioq tplutaqan aq gilew ta'n teluisultioq Palasiaq muta wesgijiangamgusultioq. Gelu'lgl aq weli angamgugl gun'tal gaqama'toqol ta'n na niganigjitegewinugi'g elisultijig aq wel'gna'tuoqol gun'tal ta'n gelu'sultipnig mimajuinu'g gisi utqatalut'pnig.

³⁰ Telueioq, ‘Pa na mimajultiegs'p na tuijw sa'q, mu wijei tela'taqatigegpnn st'ge' nngi'gunaqi'g ta'n ne'pa'titeg negla niganigjitegewinugi'g.’

³¹ Gatu telimuloq ilsumsultioq ta'n tuijw neia'tuoq wetapegsultioq na mimajuinugi'g ta'n ne'pa'tipni na niganigjitegewinugi'.

³² Na glaman nige' siawa'tuoq ta'n goqwei gn'gi'gunaqi'g tela'taqatipnig.

³³ Gilew pa na wijei aq mtesgmug aq mtesgmug un'janua. Tal gi's tel'ta'sultioq mo te'pmuoq pijo'lugsinew Mn'tua'gig?

³⁴ Na glaman telimuloq, Petgitmultoqs'p niganigjitegewinu'g, ne'tata'sultijig mimajuinu'g aq nujigina'mua'tijig tplutaqan. Alt ne'pa'toqs'p aq alt gujjiewta'toqs'p. Igtigig nipispaqaneiaten a'sutuo'guoml aq igtigig tuaqtesguaten na ms't utann.

³⁵ Gjinisgam ilsumugsitoqs'p gilew aq gn'gi'gugi'g. Msntoqs'p ta'n goqwei te'pmoq muta na gelu'sultipnig mimajuinugi'g ne'po'qopnig. E'pelo'q na amgwesewa'juipnaq ta'n ne'po't'pnaq aq Saglaiao'q na Palatjiaoq uggewisal ugtejgewa'juipnaq ta'n ne'po't'pnaq. Saglaiao'q

etl ne'po't'pnaq nigantug a'sutuo'guomg aq ugtejg na patgulmesigaqan ta'n nu'gwa'tas'g wius.

³⁶ Telimuloq, teliaq na Gjinisgam ilsumugsitoqs'p ms't te'sioq ta'n mimajultioq gisgug aq msntoqs'p ta'n goqwei te'pmoq."

*Se'sus ewlite'lmaj i mimajuinu' tleiawultilij
Selusalemg
(Lu'g 13.34,35)*

³⁷ "Gilew ta'n tleiawultioq Selusalemg, me' gatu ewlite'lmuoq muta niganigjitegewinugi'g ne'po'qopnig aq wegla ta'n Gjinisgam petgimapni ula gjigang gun'tewtoqopnig. Gaqaits getu' mawa'luloq ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu' pa wijei aq goqoli'gwej teli mawo'laj un'jang gatu gilew mo ne'gaw pewaliwoq tla'tegen.

³⁸ Na glaman Gjinisgam naqt'tew gta'sutuo'guomuow aq maja'sitew.

³⁹ Telimuloq, ma' nugu ap nmiwoq glapis tlue-toqs'p, 'Gepmite'lmanej na newte'jit ta'n gis petgimut uigkeit tla'tegen ta'n goqwei Gisteget tel putatg.' "

24

*Se'sus teluet na gjia'sutuo'guom seioqta's'gt'tew
(Malg 13.1,2; Lu'g 21.5,6)*

¹ Se'sus naqt'g na gjia'sutuo'guomg aq unaqapemg gigto'qopugutugwi'titl. Na gelu'lgni'titl ta'n tel ml'gita's'g na gjia'sutuo'guom.

² Se'sus telimaji, “Ge' angaptmug na gun'tal ta'n nasegnas'gl na gjia'sutuo'guom. Telimuloq wejgu'aqal na na'gwegl ta'n ula gjia'sutuo'guom seioqta's'gt'tew. Te's gun'tew ta'n nasegnas'g na'te'l majat's'gt'tew. Ms't nitjioqta's'gt'tal.”

*Se'sus wesgutg ta'n goqwei tliatew
ge's mu ugs'tqamu gespaqami'g
(Malg 13.3-13; Lu'g 21.7-19)*

³ Ge's Se'sus pemgopit gm'tn ta'n teluisit Olipet, unaqapemg peita'lji negmeg. Pas'g negmow eimu'tijig na'te'l glaman unaqapemg pipanimgwi'titl, “Ge' tliminen ta'n tujiw giasgiw ula ms't tliatew. Tliminen ta'n goqwei tliatew ujit musga'tun gi'l apaja'sin aq ugs'tqamu gespaqami'gt'tew.”

⁴ Se'sus telimaji, “Angweiasultigw aq mut ign-muanew wen lue'wa'lugsinew.

⁵ Pugwelgig mimajuinu'g peita'taq aq tluetaq, ‘Ni'n na Nujiugs'tawi'wet.’ Lue'wa'lata pugwen-niji mimajuinu'.

⁶ Nutmatoqs'p matntimg tepaw aq nutmatoqs'p igtigl matntimgl na'tami se'g, gatu mut we'gwata'sultine. Ula amuj tliatew, gatu mo teltenug giaspiaq ugs'tqamu.

⁷ Mimajuinu'g tleiarwultijig pilue'l umutgiwal matntultitaq. Ms't tami gaqaqisg milapegsultijig mimajuinu'g ma' gtunenatulti'gw aq me' matntiten. Pestmo'qon i't'tew aq maqamigew majat's'gt'tew ms't tami.

⁸ Ta'n tujiw wegla gis tliatal na tujiw gji'jutoqs'p nat goqwei me' metue'g jugu'atew.

9 “Na tuijw laplusang ta'sioq pijo'lugsitoqs'p aq ta'sioq amasgipnnugsitoqs'p aq je we'gaw ta'sioq ne'po'qsitoqs'p. Gaqaisg mimajuinu'g tleiawultijig pilue'l umutgiwal masgelmugsitoqs'p muta majulgwalioq ni'n.

10 Pugwelgig ma' ul'te'lmi'gw aq puni gtlams'tasulti'gw. Wegla mimajuinu'g ilsutmuatultitaq aq masgeltultitaq.

11 Toqo tuijw pugwelgig nujiegsua'tijig niganigjitegewinu'g ne'ita'taq aq pugwelgig elue'wa'laten.

12 Na tl pugwelgt'tal lue'uti'l ugs'tqamug. Lpa me' pugwelgig mimajuinu'g puni gsalata igtigi.

13 Gatu na mimajuinu ta'n siawi gtlams'tuitew ta'n teli pgitawsij na ugs'tawiaten.

14 Na gelu/lg agnutmaqan ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu' amujpa pestunmas'gt'tew ta'n telgi'g ugs'tqamu, Ta'n tuijw gaqaisg mimajuinu'g tleiawultijig pilue'l umutgiwal gisi gj'i'tu'tij ula gelu/lg agnutmaqan na tuijw giaspiatew ms't go-qwei.”

*Se'sus wesgutg nat goqwei ta'n ma'muniw
wina'tas'g*

(*Malg 13.14-23; Lu'g 21.20-24*)

15 “Na niganigjitegewinuaq ta'n teluisipnaq Taniel wesgutg'pnaq nat goqwei ta'n metu angamgug. Na winjig nmitutoqs'p gaqamig gjia'sutuo'guomg.” (Pewaluloq ns'tmu'tinew ula.)

16 “Ta'n tuijw ula tliatew na mimajuinu'g ta'n eimu'tijig Jutiaewa'gig amujpa lsumultitaq gm'tnigtug.

17 Na tujiw na mimajuinu eig's gujmuq wiguaq na mut pisgwa'wij wiguaq nmisgm̄n nat goqwei.

18 Na mimajuinu ta'n eig's iga'taqanigtug ma' apaja'sigw wiguaq ugjut ugpit'u'gunml̄.

19 Ta'n tujiw ula tliatew ma'muniw mtue'tew ugjut e'pijig ta'n getu' un'janultijig aq e'pijig ta'nig apje'ji'jultiliji mijua'ji'jg gegguna'tiji.

20 Pipanimug Gjinisgam ma' ugsmultigw miaw-ipug gisna atlasmutigis'g.

21 Na ta'n tliatew me' tetuji mtue'tew je weja'tegemg ugs'tqamu gisita's'geg glapis gisgug. Ap ma' nugu tlianug.

22 Gatu Gjinisgam welm'toq aq pas'g ta's'gl na'gwegl iga'tutal ugjut nat goqwei ma'muniw mtue'g muta teli gsalaji na mimajuinu' ta'n nisi mgnapni. Pa na Gjinisgam iga'toqol pugwelgl na'gwegl ugjut nat goqwei ma'muniw mtue'g, ma' wen ugs'tawugsi'gw.

23 “Pa na wen telim'sg, ‘Ge’ lapa’si, ula na tet na Nujiugs'tawi'wet,’ gisna nat wen telim'sg, ‘Gis neia'sit na'te'l,’ mut gtlams'tuaw.

24 Pugwelitaq nujiegsua'tijig ni-ganigjitegewinu'g ne'ita'taq aq te'sijig tluetaq, ‘Ni'n na Nujiugs'tawi'wet.’ Tla'taqatitaq gaqaisg milamu'gl paqalaiwaqann muta ne'gaw getu' lue'wa'la'tita na mimajuinu' ta'n Gjinisgam nisi mgnapni.

25 Jigs'tuigw muta ula gis nigani tlimuloq ge's mu tliatew.

26 “Pa na alt mimajuinu'g tlimultaq, ‘Ge’ lapa’si, negm ta'n ilgwenaji mimajuinu' eig paqtaqamigtug,’ mut liew na'te'l. Pa na tlimultaq,

'Jugu'a, ula tet, negm eig wen'ji'guomigtug,' mut glams'tuaw.

²⁷ Ni'n na mimajuinualsiap. Ta'n tujiw pgis-intes na neia'sites st'ge' na wasoqotesg neia's'g ugjipenug aq pitiata's'g musigisg weja'tegemg ugjipenug glapis tg'snug. Na ms't wen nmi'tew.

²⁸ "Gji'tutoqs'p ta'n nepg wi'sis epij na ga'qaqujg mawita'taq na'te'l."

*Ta'n goqwei tliatew ta'n tujiw Se'sus pegising
(Malg 13.24-27; Lu'g 21.25-28)*

²⁹ "Tel'gne'nug ta'n tujiw tetuji mtue'tew na na'gu;set mqatawamugsitew aq tepgun;set ma' nmiaqwi. Gloqowejg ugji nisita'titaq musigisg'tug aq elg ta'n te's'g goqwei musigisg'tug ewnasiatetw.

³⁰ Na tujiw nat goqwei neia's'gt'tew musigisg'tug ujgit musga'tugsinew na ni'n ta'n mimajuinualsiap na jugu'a's. Na tujiw gaqaaisg mimajuinu'ugs'tqamug atgitemultitaq ta'n tujiw nmi'taq ni'n ta'n mimajuinualsiap wa'so'q wejgwi nisa'sia's alugwigktug. Na tujiw mawigna's aq Gjinisgam ma'muni gepmite'lmitew.

³¹ Mesgi'g pipugwaqan mtetaqt'tew. Pqot-gima's ntansale'witemg ta'n telgi'g ugs'tqamu. Mawo'lata ms't Gjinisgam ugmimajuinumg ta'n gisi mgnapni. Wegla mimajuinu'g eimu'tijig ms't tami ugs'tqamug aq wa'so'q."

*Se'sus wesgumatl minijgewei miti'sl
(Malg 13.28-31; Lu'g 21.29-33)*

³² "Wesgumg na miti's ta'n teluisit pi'gmenaqsi muta getu' gina'muloq nat goqwei. Ta'n tujiw na miti's poqji nipiju'a'ti'tij, na tujiw geituoq gigjiw nipg iga'q.

³³ Na wijei ta'n tujiw nmituoqol ms't goqwe'l ma'muniw mtue'gl ta'n gis tlimuloq ne'ita'tal, na tujiw gji'tutoqs'p apugjig apaja'sia's.

³⁴ Migwite'tmug ula. Ta'n goqwe'l gis tlimuloq tliatal ge's mu alt mimajuinu'g ta'n gisgug mima-jultijig npu'titaq.

³⁵ Ta'n goqwe'l etegl musigisg'tug na gaqiatatal aq ugs'tqamu gaqiatew, gatu ta'n goqwei gis tlueiap na amujpa tliatew."

*Mo wen geitug ta'n ugs'tqamu gaqiatew
(Malg 13.32-37; Lu'g 17.26-30,34-36)*

³⁶ "Mo wen geitoq giasgiw ta'n tliatew ms't goqwei ta'n gis tlimuloq. Na wa'so'q ansale'wijig mu geitu'ti'gw aq ni'n na Gjinisgam uggwisl mu geitu, pas'g nujj geitoq.

³⁷ Ni'n na mimajuinualsiap aq ta'n tujiw apaji pgisintes na ms't wijei tliatew st'ge' ta'n goqwei teliaqap ta'n tujiw mimajiteg Noao'q.

³⁸ Assma na na'gwegl ge's mu mespo'qegup ugs'tqamu, mimajuinugi'g siaw tlo'ltipnig st'ge' nige' mimajuinu'g tela'taqatijig. Mijjultipnig, malie'ultipnig aq je me', glapis na wijei na'gwieg ta'n tujiw Noao'q tepa'siteg ugtuluaq.

³⁹ Wegla mimajuinugi'g mo geitu'tigupnig ta'n goqwei iga'qt'tew glapis ugs'tqamu mespo'qeg. Na tujiw webla nepmu'tipnig samqwanigtug. Na wije'tew ta'n ni'n na mimajuinualsiap apaja'sia's. Mimajuinu'g ma' gji'tu'ti'gw ta'n tujiw pgisintes glapis ni'n i'ttes ugs'tqamug.

⁴⁰ Na tujiw tapusijig ji'nmug tl lugwetaq iga'taqanigtug. Newte'jit ugsua'laten aq igtig nqalaten.

41 Tapusijig e'pijig muling etl nugwa'gittutaq glumgl. Newte'jit ugsua'laten aq igtig nqalaten.

42 “Na to'q, ango'tmug muta mo geituoq na na'gweg ta'n ni'n na Gjisaqamaw pgisintes.

43 Geitoq na assusit gejiasnn ta'n tujiw gmutnesl wejgu'elitl tepgig, na ma' ignmuagul gmutnesl pis-gwa'lin wiguaq.

44 Na iapji gisgajo'lting muta ni'n na mima-juinualsiap aq etugjel pgisintes ta'n tujiw mo etlite'lmiwoq.”

Lugowinu ta'n wel lugwet
(Lu'g 12.41-48)

45 “Na lugowinu ta'n gis lita'sualut aq natawe'g tetapua'latl assusilitl. Na iga'lut'p niganpuguin es-gwieliji lugowinu' aq smata ta'n tujiw gewisutilij.

46 Ula lugowinu no'q ul'ta'sitew ta'n tujiw assusilitl pgisinnij muta geitoq ugtlugowaqan tetapua'toqop.

47 Na mihamuj telimuloq, na assusit ignmuatal ugtlugowinuml niganpugutmlin ta'n telgi'g assutg.

48 Gatu na igtig lugowinu ta'n mo gelu'sigw na tluetew, ‘Pgije'tew na assusit ta'n tujiw pegising.’

49 Na nqana'matew, gise'tew aq je we'gaw emeg-wei'wata igtigi lugowinu'.

50 Na assusit apaja'sitew ta'n tujiw ula lugowinu'l mu etlite'lmagugul aq mu esgmalagugul.

51 Na ulmajii ilsumatal aq tla'latal ta'n tla'luj na wesgijiangamgusultijig. Tli atgitemitew aq seg-gapitasitew muta ma'muniw welmaje'g na tujiw.”

25

A'tugwaqan na newtisgegsijig e'pite'sg

¹ “Ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu', na wijei aq newtisgegsijig e'pite'sg ta'n nespnm'i'titl wasoqwegl aq a'sugua'titl ji'nmul. Ula ji'nm eliet ta'n etl malie'witew.

² Na'nijig e'pite'sg piluasultijig, gatu esgwia'tijig geitmo'l'tijig.

³ Na piluasultijig nespnm'i'titl wasoqwegl gatu mo mimei nespnm'i'tigul.

⁴ Na geitmo'l'tijig nespnm'i'titl wasoqwegl aq mimeio'qig ta'n waju'pega'tijig mimei.

⁵ Na ji'nm pegije'g pegising. Na e'pite'sg siawi esgmala'titl glapis getugsultijig. Toqo nep'tijig.

⁶ “Na gisgattpa'q we'gaw nat wen telimaji e'pite'sg, ‘Na ji'nm pegising. Jugwita'gw aq ultesgug.’

⁷ Na newtisgegsijig e'pite'sg menjita'jig aq gisgaja'tu'titl wasoqwegl.

⁸ Na piluasultijig e'pite'sg pipanima'tiji geitmo'ltiliji, ‘Ge' ta's'g mimei mqatuieg. Geget naqa'suegl.’

⁹ Na geitmo'l'tijig e'pite'sg telima'tiji, ‘Moqwa', mo tepianug ugjit ta'n te'si'gw. Magasang lta'gw aq nattelmug ta's'g ugjit gilewewe'l.’

¹⁰ Na glaman wegla piluasultijig e'pite'sg maita'jig nattelmi'tij mimei. Ta'n tujiw gisi maita'jig na ji'nm aq ugte'pitempl pisgwa'tijig ta'n mijjuaqan wesgowa's'g. Na geitmo'l'tijig gisgajo'l'tijig. Wije'wa'tiji na wen'ji'guomigtug aq nat wen gepsoqwa'toq ga'qan.

11 “Tel'gne'geg na igtigig e'pite'sg apaita'jig wen'ji'guomg aq teluejig, ‘Saqamaw pana'tuinen na ga'qan.’

12 Telimgwi'titl, ‘Moqwa’. Telimuloq, mu nenu'luoq.’ ”

13 Na tujiw Se'sus telimaji mimajuinu', “Ango'tmug, muta mo geituoq ta'n tegen na'gweg apaja'sia's ugs'tqamug.”

*A'tugwaqan nesisijig lugowinu'g
(Lu'g 19.11-27)*

14 “Ta'n getu tami Gjinisgam ilgwenaji mima-juinu' na tliatew pa wijei aq ta'n goqwei teliaq ula a'tugwaqan. Na ji'nm ilajit muta getu' liet na'tami se'g. Na wigumaji uglugowinumg aq ni-ganpugua'laji ango'tmnew ta'n goqwei assutg.

15 Te's newte'jilitl telgi'g suliewei ignmuaj ta'n tli gii ango'ttew ugsulieweimpl. Ignmuatl newte'jilitl na'n pituiptnnaqana'igl. Ignmuatl igtigl ta'pu pituiptnnaqana'igl aq ignmuatl ap igtigl pas'g pituiptnnaqana'igl. Na tujiw maja'sipnaq.

16 Na ji'nm ta'n ignmut'p na'n pituiptnnaqana'igl, pogji lugwet aq e'w'g na suliewei ugjiti me' ganie'win suliewei. Wel lugwet lpa ganie'wit ap igtig na'n pituiptnnaqana'igl.

17 Na ji'nm ta'n ignmut'p ta'pu pituiptnnaqana'igl na wijei tela'teget. Ganie'wit igtig ta'pu pituiptnnaqana'igl.

18 Gatu na ji'nm ta'n ignmut'pnn pituiptnnaqana'igl awna mulqatg maqamigeg aq na suliewei ta'n wejiaq ugtassusiteml iga'toq elmalqeig'tug.

19 “Gis pmiaq na assusit apaja'sit aq pipanimaji ugtlugowinumg, ‘Tali e'wmoqs'p na suliewei.’

20 Na ji'nm ta'n ganie'wipnn na'n pituiptnnaqana'igl ignmuatl assusilitl ms't suliewei aq teluet, ‘Saqamaw, ignmui'tp na'n pituiptnnaqana'igl aq e'wmap uigkeit ganie'win ap igtig na'n pituiptnnaqana'igl.’

21 Assusit telimatl, ‘Me'gite'lmul. Wel lugwen aq gelu'sin lugowinu. Na tetapua'tege'tp ta'n tel puatm. Teli ntawo'tmn apje'jg suliewei na nige' iga'lul me' aji ms'gi'g ango'tmn. Pisgwa'tinej aq mawatalultinej.’

22 “Na ji'nm ta'n ganie'wipnn ta'pu pituiptnnaqana'igl pegising aq elg ignmuatl assusilitl ms't suliewei. Teluet, ‘Saqamaw, ignmui'tp ta'pu pituiptnnaqana'igl aq e'wmap uigkeit ganie'win ap igtig ta'pu pituiptnnaqana'igl.’

23 Na assusit telimatl, ‘Me'gite'lmul. Wel lugwen aq gelu'sin lugowinu. Na tetapua'tege'tp ta'n tel puatm. Teli ntawo'tmn apje'jg suliewei na nige' iga'lul me' aji ango'tmn. Pisgwa'tinej aq mawatalultinej.’

24 “Na ji'nm ta'n ignmut'pnn pituiptnnaqana'igl pegising aq telimatl assusilitl, ‘Saqamaw na metue'g ta'n tel lugowul. Getu' ganie'win je we'gaw ta'n mo iga'taqu'tp. Pewatmn apangituaqan ta'n mu te'pmun.

25 Jipalul aq na glaman mimugwa'tuap gsulieweim maqamigeg. Ula nige' pegisitul.’

26 “Na assusit telimatl, ‘Malein aq mo tali ug-tapsuniwn. Geitu'n na ganie'wi je we'gaw ta'n mo iga'taquap aq pewatm apangituaqan ta'n mu te'pmu.

27 Gatu goqwei ugjit ntsulieweim e'wmu's'p ugjit me' ganie'win ta's'g suliewei? Nige' gi'l ignmuigg ntsulieweim aq je me'.'

28 Na tuijw assusit telimaji igtigi lugowinu', 'Ugsua'tug pituiptnnaqana'igl aq ignmug na ji'nm ta'n metlas pituiptnnaqana'igl gegbungl.

29 Ta'n wen gegbungl ta's'gl, me' pugwelg ignmuaten glapis pa na ul tepiej. Gatu na negm ta'n apje'jg gegbung, me' ms't ugsua'tuaten.

30 Ula lugowinu ta'n mo wetapsunigw tua'lug aq ltesgug ta'n etl oqonitpa'q. Na'te'l tltemitew aq seggapitasitew wipitl muta ulmaje'tew.' "

Se'sus wesgutg ta'n Gjinisgam ilsumata mimajuinu'

31 "Ni'n na mimajuinualsiap aq apaja'sia's ugs'tqamug ugjit mimajuinu'g gepmite'lminew. Ms't ansale'wijig wije'witaq. Pmgopa'sia's nt'pung ta'n wijkei aq elege'wit ugt'pun.

32 Gaqaish mimajuinu'g tleiwultijig pilue'l umutgiwal ugs'tqamu tl mawita'taq na'te'l. Na tuijw nigtuo'la's ta'pu nemigsijig, pa wijkei aq ji'nm ta'n angrewewaji ugtue'mg tel nigtuo'laji jijgluewji aq te'plji.

33 Na mimajuinu'g pa na wijkei aq jijgluewjig na igo'la's ntinaqanmg aq na mimajuinu'g pa na wijkei aq te'pljig na igo'la's ntpatatujmg.

34 Ni'n ta'n elege'witewi tlima's mimajuinu ntinaqanmg, 'Gjinisgam na nujj. Gilew ta'n nujj getu' gepmite'lmuqsiq jugwita'gw ni'neg. Ignmugsitoqs'p ms't goqwe'l na negmewe'l ta'n gisitoqop ugjit gilew weja'tegemgeg ugs'tqamu gisita's'geg.

35 Gewisinap aq esmioqop, getu' samqwaiap aq esamqwo'ltniqop. Emittugwe'winuiap aq wigumioqop giguowal.

36 Waqqaj gegnesiap aq gegno'tliqop. Gesnugwaiap aq angweiwioqop. Laplusang eimap aq emittugwalioqop.

37 "Na tujiw mimajuinu'g ta'n gis tla'taqatijig ta'n goqwei Gjinisgam pewatg pipanimitaq, 'Gjisaqamaw, ta'n tet etl guisinu't'p aq esmuleg'p, gisna getu' samqwa't'p aq esamqwo'ltieg'p?

38 Ta'n tet etl nmu'leg'p emittugwe'winui't'p aq wigumuleg'p nignaq, gisna waqqaj gegnesi't'p aq gegno'tuleg'p?

39 Ta'n tet etli gsnugwa't'p gisna laplusang pisi't'p toqo ap mittugwaluleg'p?"

40 Na tujiw ni'n na elege'wit tlima's, 'Na ni'n gisi apoqonmuioq te's tujiw apoqonmuoq ntimimajuinumg je tlia ewle'jultijig.'

41 "Na tujiw mimajuinu'g ta'n eimu'tijig ntpatatujmg tlima's, 'Jiglita'gw ni'neg, Gjinisgam ilsumugsitoqs'p ta'n goqwei te'pmoq. El'toqop pugtew ta'n iapjiw naqa'sueg. Pija'lata Gjimn'tu'l aq unaqapemg na'te'l. Nige' pewaluloq lta'new na'te'l.

42 Gewisinap gatu mo esmiwoqop, getu' samqwaiap gatu mo samqwan ignmuiwoqop.

43 Emittugwe'winuiap gatu mo pewaliwoqop pisgwa'n giguowal. Waqqaj gegnesi gatu mo goqwei ignmuiwoqop. Gesnugwaiap aq laplusang eimap gatu mo apoqonmuwoqop."

44 "Na wegla mimajuinu'g pipanimitaq, 'Gjisaqamaw, ta'n tet mo apoqonmulueg'p ta'n tujiw gewisineg, gisna getu' samqwaneg, gisna

emittugwe'winuineg, gisna ewlgmneg, gisna gesnugwaneg gisna laplusang pisineg?"

45 Na tlima's, 'Telimuloq, na te's tuiiw mo gisi apoqonmuawoqop ntmimajuinumg je tlia ewle'jultijig, na geitu mo getu' apoqonmuiwoqop.'

46 Na wegla mimajuinu'g lgimaten ta'n iapjiw ulmajo'litaq gatu mimajuinu'g ta'n eimu'titaq ntinaqaneg lta'taq wa'so'q ugjut msnmnew iapji-wewei mimajuaqan."

26

Niganpugultijig wesgutmi'tij ta'n tl gimi ug-sua'la'tital

Se'susal ugjit ne'pa'new

(Malg 14.1,2; Lu'g 22.1,2; Sa'n 11.45-53)

1 Ta'n tuiiw Se'sus gaq gina'muet wegla ta'n goqwe'l, na telimaji unaqapemg,

2 "Ni'n na mimajuinualsiap. Na Siawa'timgewei Pestie'umg pmietew tapuguna'qt'tew. Na tuiiw nat wen ignmuitew ta'nig masgelmijig aq gujjiewte'itaq."

3 Na tuiiw niganpugultijig patlia'sg aq igtigig mawagnutmewinu'g weltesgatultijig Gaiapasal wiguaq. Negm na espe'g patlia's.

4 Wesgutmi'tij maw Gaiapas ta'n tl gimi ug-sua'la'tital Se'susal ugjit ne'pa'new.

5 Teluejig, "Ma gis tla'taqatiwgw pestie'umg ta'n tuiiw pugwelgig mimajuinu'g eimu'tijig tet. Ji-juqa ms'gi'gt'tew goqwei pegwatu'tij."

Se'sus emittugwet Pettani

(Malg 14.3-9; Sa'n 12.1-8)

⁶ Se'sus emittugwet Pettani. Na'te'l pisgwa't Simonal wiguaq. Simon na ji'nm ta'n gegung'p na gsnugowaqan ta'n teluisig leplsi.

⁷ Na e'pit pegising. Ela'latl pu'taiji'tl. Ula na gun'tewe'get ta'n teluisig alapastl. Waju'pelitl mego'tigewei amjaqto'suti. Na e'pit guta'tuatl Se'susal un'jig ula amjaqto'suti, ge's Se'susal etlatannitl.

⁸ Na Se'sus unaqapemg nemitu'tij, na wegaiulti-jig. Teluejig, "Me' gatu pisuo'tg na amjaqto'suti.

⁹ Na ntuisgetmg gisi guguntesnu mesgi'g suliewei aq gisi ignmuanes ewle'juinu'g."

¹⁰ Se'sus gejiaji telueliji aq telimaji, "Mut lugowaqana'law na e'pit. Gisi ula'teget ugjit ni'n.

¹¹ Iapji pugwelgig ewle'juinu'g wijitgweiugsitoqs'p gatu ma' iapjiw gis wijitgweiuloq.

¹² Ta'n tujiw guta'tuij amjaqto'suti nun'jieg, na pas'g gisgaja'lit ugjit utqatalimg.

¹³ Telimuloq, ta'n ula e'pit gis tla'tegej na ugji migwite'lmaten, ta'n getu tami na gelu/lg agnut-maqan pestunten ta'n telgi'g ugs'tqamu."

*Se'sus unaqapeml netuisgaltl ugjit ne'pa'ten
(Malg 14.10,11; Lu'g 22.3-6)*

¹⁴ Na tujiw Se'sus unaqapeml ta'n teluisilitl Suta Isgaliot, elielitl ta'n niganpugultijig patlia'sg eimu'tijig.

¹⁵ Pipanimaji, "Goqwei ignmuitoqs'p apoqon-mulinew ta'n tl gisapsnatesnu Se'sus?"

Na glaman wel'te'tmi'tij aq nesisga'qal suliewe'l ignmua'titl Sutaal.

¹⁶ Na weja'tegem geg tujiw Suta gwilg ta'n tl ntuisgalatal Se'susal ugjit ugsua'lugsin.

*Se'sus aq unaqapemg mawatalultijig
 Siawa'timgewei Pestie'umg
 (Malg 14.12-21; Lu'g 22.7-13,21-23; Sa'n 13.21-30)*

¹⁷ Na tujiw iga'q na amg wesewei na'gweg mima-juinu'g e'wmi'tij pipnaqan ta'n mo apita'tas'gtnug, Se'sus unaqapemg pipanimgw'i'titl, "Tami tet pewalieg gisgaja'tunen wela'gewei ugjiti Siawa'timgewei Pestie'umg?"

¹⁸ Se'sus telimaji, "Lta'gw na ji'nm ta'n ultesguanew na gjigang aq tlimug, Nujina'muet teluet, 'Ta'n goqwei weji pgisinap, getu' tliaq ula na'gweg. Ula na wela'gewei ugjiti Siawa'timgewei Pestie'umg, ni'n aq nnaqapemg getu' tlatalultieg giguaq.' "

¹⁹ Na Se'sus unaqapemg maita'liji aq gisgaja'tu'tilij Siawa'timgewei wela'gewei.

²⁰ Na wijei wela'gw, Se'sus aq unaqapemg pem-gopita'jig ugjiti wela'gewei.

²¹ Ge's etlatalulti'tij, Se'sus telimaji, "Na telimu-loq, nat wen te'sioq ntuisgalitew."

²² Na unaqapemg we'gwi ms'go'ltijig aq ingute'jit pipanimatl, "Gjisaqamaw, mu ta gatu wesgumiwn ni'n?"

²³ Se'sus telimaji, "Gtapegwija'tutew pipnaqan wijei eptaqanigtug maw ni'n, na negm ntuisgalitew.

²⁴ Ni'n na mimajuinalsiap. Amujpa np'tes st'ge' ta'n tel wi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatign. Gatu mawi mtue'tew ugjiti na ji'nm ta'n ntuisgalitew. Etug me' glu'lgtesoq ugjiti na ji'nm mu ugs'tqamuigusnn."

²⁵ Na tujiw Suta, ta'n getu' ntuisgalatal Se'susal, teluet, "Nujigina'muet mu ta gatu wesgumiwn ni'n?"

Se'sus telimatl, "Gi'l na teluen."

Ugtejgewei ta'n Se'sus aq unaqapemg mawatalultijig

(*Malg 14.22-26; Lu'g 22.14-20; 1 Golintewaq 11.23-25*)

²⁶ Na ge's Se'sus aq unaqapemg etlatalulti'tij, Se'sus wesua'toq pipnaqan aq miwatmuatl Nisgaml. Na tujiw nasgwa'toq pipnaqan aq ignmuaji unaqapemg. Na telimaji, "Ula na na'qi, ms't ta'n te'sioq ugsua'tug aq malqotmug."

²⁷ Na tujiw wesua'latl nqanipsmun aq miwatmuatl Nisgaml. Ignmuaji unaqapemg aq telimaji, "Ugsua'tug ta'n te'sioq aq wet samqwoltigw.

²⁸ Ula na nmal'tem. Gjinisgam teplumasis apigsigtmuanew pugwelgig mimajuinu'g ugtlue'utiwal ta'n tujiw lita'sualitaq ni'neg. Teplumaji tla'tegen, muta nmal'tem guta's'gt'tew ta'n np'tes gujjieweigtug.

²⁹ Ula telimuloq, ma' nugu samqwaw moqopa'q glapis na na'gweg tli ultesgatultitesnu nujj ugtelege'wa'gimg wa'so'q. Na'te'l ap samqwoltitesnu."

³⁰ Na gis tclimateg, a'sutmaqanewintu'tijig aq tewita'jig. El'ta'jig na gm'tnigtug teluisit Olipet.

Se'sus gejiaji Pie'lal aq igtigi unaqapemg naqalguta

(*Malg 14.27-31; Lu'g 22.31-34; Sa'n 13.36-38*)

³¹ Se'sus telimaji unaqapemg, "Ula wijei ulo'nug, ta'n te'sioq naqalitoqs'p aq

ugsmultitoqs'p. Gjinisgam ugtwi'gatign tel
 wi'gas'g,
 Gjinisgam teluet,
 'Ne'pa's nujiangweiwaji ugtue'mg
 aq jijgluewjig se'so'togu'titaq.'

³² Gatu gis minunsian, na lia's Galaliewa'gi ge's mu
 peita'woq na'te'l."

³³ Pie'l telimatl, "Etug ms't mimajuinu naqalultaq, gatu lpa ma' naqalulnu."

³⁴ Se'sus telimatl Pie'lal. "Telimul ula. Ge's mu napew getu'g egsitpu'nug, si'st tluetes mo nenuiwn."

³⁵ Pie'l telimatl, "Lpa ma' tluew mo nenu'lu, je
 lia npman maw gi'l."

Ms't Se'sus unaqapemg teluejig wijkei st'ge' Pie'l.

*Se'sus naji a'sutmat ta'n teluisig Getsemani
 (Malg 14.32-42; Lu'g 22.39-46)*

³⁶ Ta'n tujiw Se'sus aq unaqapemg peita'titeg na gm'tng, el'ta'jig ta'n eteg iga'taqan teluisig Getsemani. Na telimaji, "Pe'l tet pita'qw, ala tet eliei, naji a'sutmai."

³⁷ Na nespajiji Pie'lal aq tapusiliji Sepeti ugwigsg. Se'sus ma'muniw ewlgwijing aq ma'muni ulmajita'sit.

³⁸ Telimaji unaqapemg, "Ma'muni ewlgwijn. Sigtu ulmajita'si. Siaw i'mu'tigw tet. Mut nep'tinew aq a'sutmessewigw."

³⁹ Na me' naqajijge'le'l eliet. Nutgul'paqjetesing maqamigeg muta tetuji gitnmat. A'sutmat, "Gjinisgam gi'l na nujj, etawaqtmul jigla'tui ula ulmajo'qon ta'n wejgu'aq. Gatu na tliaj st'ge' ta'n gi'l tel puatmn, mu na ta'n ni'n tel puatm."

40 Na tel'gne'geg na apsgwa'sit ta'n nesisiliji unaqapemg eimu'tiliji aq nemiaji nep'tiliji. Tugwa'latl Pie'lal aq telimatl, "Tal gis gilew mo gis alapultiwoq ge's etli a'sutmai?

41 Angaptmu'tigw aq a'sutma'tigw glaman ma' mn'tu gisa'lugsiwoq tla'taqatinew lue'uti'l. Getu' tla'taqatioq pas'g mo gis tla'taqatiwoq muta wesami gtugsultioq."

42 Ap na ta'puewei Se'sus naji a'sutmat, "Gjinsgam gi'l na nujj, pa na ula ulmajo'qon ma' gisi jigla's'gttnug aq amujpa ulmaje'tes, na tlaj st'ge' ta'n gi'l tel puatmn."

43 Na ap apsgwa'sit aq ap nemiaji unaqapemg nep'tiliji. Me' gatu tetuji gtugsultijig.

44 Na ap Se'sus naqalaji aq ap si'stewei wijei teli a'sutmat.

45 Na tujiw eliet ta'n unaqapemg eimu'tiliji aq telimaji, "Me' nep'tioq aq etli atlasmultioq. Ni'n na mimajuinualsiap aq nige' gi's iga'q ugjit iga'limg na lue'winu'g ugpitnuaq."

46 Mn'jita'qw, maita'nej. Ge' lapita'gw, na ji'nm ta'n gisi ntuisgalit pegising."

*Mimajuinu'g goqqwa'la'titl Se'susal
(Malg 14.1,2; Lu'g 22.1,2; Sa'n 11.45-53)*

47 Me' Se'sus etlewistoq na tujiw Suta, newte'jilitl unaqapeml pegisinnitl. Pugwelgig mimajuinu'g pema'tu'titl espo'qwas'gl aq petgute'gne'l peji wije'wa'titl Sutaal. Niganpugultijig patlia'sg aq natawo'ltijig ji'nmug elgima'tiji wegla mimajuinu' na'te'l.

48 Na Suta gis telimaji na mimajuinu', "Ta'n tegen ji'nm wesgaqalm'g na negm ta'n pewaloq. Ugsua'lug."

49 Eliet Se'suseg aq teluet, "Nujigina'muet, me' taliasgig?" Na tujiw wesgaqalmatl.

50 Se'sus telimatl, "Smtug lugwaten gtlugowaqan!"

Na igtigig goqqwa'la'titl Se'susal aq melgigna'titl.

51 Se'sus unaqapeml wesua'toq espo'qwas'g aq taqamatl espe'g patlia'sl ugtlugowinuml. Lpa mente'muatl ugs'tuaqan.

52 Gatu Se'sus telimatl, "Masgwa'l na tlawo'q, muta ta'n wen e'watl tlawo'qol na ugji np'tew.

53 Geituoq apoqonmatimg puatma's, pas'g glula's nujj aq smtug petgimata lluigneg te'sisgegsiliji je ta'pu pituiptnmaqaniliji ansale'wiliji ugjit apoqonmuin?

54 Gatu ta'n goqwei tliatew amujpa teliaq st'ge' ta'n goqwei gis ewi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatigng."

55 Na tujiw Se'sus telimaji na mimajuinu', "Pegisuloqiq espo'qwasijig aq petgute'gne'l muta getu' goqqwa'l'lioq. Tel'te'l'mioq na pa wijei aq nat wen gmutnesg. Te'sigisg'g etl gina'muap gjia'sutuo'guomg gatu mo tala'liwoqop na'te'l.

56 Gatu ula gis tliaq ugjit gisa'tun tlian ta'n goqwei ta'n niganigjitegewinugi'g ewi'gmi'tip."

Na tujiw ms't unaqapemg naqalgwi'titl aq wesmultiliji.

*Nuji ilsutaqatijig ilsuma'titl Se'susal ne'po'qsilin
(Malg 14.53-65; Lu'g 22.54,55,63-71; Sa'n
18.13,14,19-24)*

57 Na webla ta'n gisi goqqwa'la'titl Se'susal
ela'la'titl Gaiapas wiguaq aq pisgwa'la'titl. Na
nujina'mua'tijig tplutaqan aq igtigig ta'n ni-
ganpugultijig etl mawita'tij maw Gaiapasal na
espe'litl patlia'sl.

58 Na gnegg ugtejge'l Pie'l majulgwalaji aq
pisgwa't iga'taqanigtug ta'n espe'litl patlia'sl
wen'ji'guoml gigto'qwagwegl. Na epa'sit maw
ta'nig ango'tmi'tij gjia'sutuo'guom. Na'te'l etli
esgmatg ta'n tliatew.

59 Na lamguomg Gaiapas wiguaq, nigan-
pugultijig patlia'sg aq nuji ilsutaqatijig maw
agnutma'tijig nat goqwei ta'n pisui ilsutmuang
Se'susal ugjit ne'po'qsilin.

60 Gatu lpa mo na we'jitu'a'ti'gw goqwei, we'gaw
pugwelgig pisui agnima'titl aq egsuaqanima'titl
Se'susal. Na tujiw tapusijig ji'nmug gaqamijig

61 aq teluejig, "Ula ji'nm nutaqatt'p teluep, 'Ni'n
gis suisgo'tutes na gjia'sutuo'guom aq nesuguna'q
gisi ilitutes.' "

62 Na espe'g patlia's gaqama'sit aq pipanimatl
Se'susal, "Getu asitemjig webla ji'nmug? Goqwei
getu' tluen?"

63 Gatu Se'sus mo gelusigw. Ap Gaiapas gelulatl,
"Lui'tmasi Nisgameg aq tliminen pa na gi'l na Nu-
jiugs'tawi'wet. Tliminen pa na gi'l na Gjinisgam
uggwisl."

64 Na tujiw Se'sus telimatl, "Gi'l na teluen.
Ni'n na mimajuinualsiap, gatu nige' telimuloq,

nmioqs'p pmgopia's Gjinisgam ta'n mawignat ugtinaqanmg aq wejgwi nisa'sites alugwigktug."

⁶⁵ Ta'n tujiw espe'g patlia's ula nutuateg, na we'gwi uggwaig aq ugpi'tu'gunml sewisgina'latl. Teluet, "Ula ji'nm anmimatl Nisgaml. Mu amujpa nujo'teget telimugsi'gw ula ji'nm gesapuguet muta gis nutmugg ta'n tujiw anmimatl Gisitegelitl.

⁶⁶ Tal'te'tmoq nige' muta gis nutuoq ta'n tujiw gesapuguet?"

Mimajuinu'g na'te'l telima'titl, "Teliaq, ula ji'nm ma'muni pata'teget aq amujpa ne'po't."

⁶⁷ Na tujiw elusguma'titl aq taqama'titl. Alt paqtne'ita'titl

⁶⁸ aq telima'titl, "Pa na gi'l na Nujiugs'tawi'wet, tliminen na ta'nig gisi tqam'sgig!"

Pie'l teluet mo nenuagul Se'susal

(Malg 14.66-72; Lu'g 22.56-62; Sa'n 18.15-18,25-27)

⁶⁹ Pie'l me' pemgopit gujmug. Na e'pite's ta'n elugowatl gjipatlia'sl eliet Pie'leg aq telimatl, "Gi'l na elg wijitgweia't'p na Se'sus ta'n tleiwit Galaliewa'gi."

⁷⁰ Gatu Pie'l petgwasit aq telimatl, "Lpa mo geju'lu ta'n goqwei wesgutmn."

Na mimajuinu'g ta'n eimu'tijig na'te'l nutua'titl ta'n goqwei Pie'lal teluelitl.

⁷¹ Pie'l gaqama'sit aq eliet ta'n eteg na ga'qana'tas'g. Na tujiw igtig e'pit nemiatl aq telimaji mimajuinu ta'n alpugultiliji na'te'l, "Ula ji'nm al wije'wapnn na Se'susal ta'n Nasalet tleiwilitl."

⁷² Ap Pie'l petgwasit aq teluet, “Elui'tmasi, mo nenuaq na ji'nm ta'n wesgumt.”

⁷³ Na tel gneegg ta'sijig ji'nmug ta'n alpugultijig tlima'titl Pie'lal, “Talma gi'l wijtgweia't'p muta ta'n teli'sin geju'leg ta'n wejien.”

⁷⁴ Na tuiiw Pie'l elui'tmasit aq teluet, “Gjinisgam gisi ugtapulitew pa na tli egsueian. Mo nenuaq na ji'nm.”

Giasgiw na tuiiw napew getu'g.

⁷⁵ Pie'l mi'gusit ta'n Se'susal gisi tlimal, “Ge's mu napew getu'g na si'st tluetes mo nenuiwn.”

Na tuiiw Pie'l maja'sit aq sigt'temit.

27

Lesui'paq ela'la'titl Se'susal Piloteg

(Malg 15.1; Lu'g 23.1,2; Sa'n 18.28-32)

¹ Ta'n tuiiw gisapniaq, ms't niganpugultijig patlia'sg aq igtigig niganpugultijig mawita'jig aq agnutmi'tij ta'n tl ne'pa'ten Se'susal.

² Alt gelpila'titl Se'susal aq ela'la'titl Piloteg. Pilot na niganpuguit g'pnno'lewigtug.

Sutao'q ne'pa'sipnaq

(Paqlalaiwaqann 1.18,19)

³ Na Suta ta'n netuisgelapnn Se'susal gejiatl ne'po'qsilital. Na mesge'g. Wesua'toq na nesisga'qal suliewe'l aq apaji ignmuaji na niganpugultiliji patlia'sg aq natawo'ltijig.

⁴ Telimaji, “Gisi pata'tegei muta pisui opla'laq. Na ji'nm ta'n mo goqwei opla'tegegup aq nige' elg pisui ne'pa'ten.”

Na telima'titl Sutaal, “Mu sespetalsultiweg. Gi'l na gtla'taqan, mu ninen.”

5 Suta paqiatgweitestogol na suliewe'l epsaq-taqtug gjia'sutuo'guomg. Maja'sit aq gestunepilsit.

6 Na niganpugultijig patlia'sg megnmi'tij na suliewei aq teluejig, "Ula suliewei na gis apangita'tas'g'p ugjit ne'po'qsin na ji'nm. Gt'tplutaqanminu telueg mo teltenug ugjit gini e'wmnew ula suliewei a'sutuo'guomg."

7 Na wel'te'tmi'tij e'wmnew suliewei ugjit pegwatelmnew iga'taqan. Na ji'nm ta'n etl gisiaj wowg na netuisgmaji gjipatlia'sg ugtiga'taqanm. Na gjipatlia'sg e'wmi'tij iga'taqan ugjit utqutaqane'gati. Mimajuinu'g ta'n mu Lesui'peulti'gw utqatalujig na'te'l.

8 Nige' gisgug na iga'taqan me' tel wi'tas'g na mal'tewig maqamigew.

9 Na niganigjitegewinuaq ta'n teluisipnaq Jelamaia teluepnaq ula na gis teliaqap. Na teluep,

"Ta'sijig Lesui'paq wel'te'tmi'tij e'wmanew nesisga'qal suliewe'l ugjit apangitman newte'jit ji'nm. Ula suliewei ugsua'tu'titl,

10 aq apangitua'titl na ji'nmul ta'n etliaji wowg ugjit ugtiga'taqanm. Na gis tliatew giasgiw st'ge' ta'n goqwei Gisiteget telimip."

Pilot gelulatl Se'susal

(*Malg 15.2-5; Lu'g 23.3-5; Sa'n 18.33-38*)

11 Na tujiw Se'sus gaqama'lut Piloteg muta Pilot niganpuguit ugjit Lo'mewei g'pnno'l. Pilot pipanimatl Se'susal, "Gi'l na Lesui'paq ugtelege'witemual?"

Se'sus telimatl, "Gi'l na teluen."

¹² Na niganpugultijig patlia'sg aq natawo'ltijig gelula'titl Pilotal aq pisui elsutmu'a'tital Se'susal gatu Se'sus mo goqwei teluegw.

¹³ Na tujiw Pilot pipanimatl Se'susal, “Mo nut-mun ta'n goqwei gis elsutmasgig?”

¹⁴ Lpa Se'sus mu gelusigw, na tujiw Pilot pajiji paqalaig.

Pilot ilsumatl Se'susal ugjit ne'po'qsin

(*Malg 15.6-15; Lu'g 23.13-25; Sa'n 18.39—19.16*)

¹⁵ Te's Siawa'timgewei pestie'umg na Lo'meweい niganpuguit ta'n eig Selusalemg tewalqa'latal newte'jilitl ta'n laplusang pisilitl. Tewalqa'latal ta'n tegenn na mimajuinu'g wel'te'lma'titl ugjit tu'elin.

¹⁶ Na tujiw pisit laplusang na ji'nm ta'n teluisit Se'sus Palapas. Na wel nenut.

¹⁷ Ta'n tujiw mimajuinu'g gisi mawita'ti'tij, Pilot pipanimaji, “Tegen pewalioq tualqa'lan, Se'sus Palapas gisna Se'sus ta'n mimajuinu'g tel wi'ta'titl Nujiugs'tawi'wet?”

¹⁸ Pilot gis geitoq na niganpugultijig wesua'la'tipnn Se'susal muta wisgua'la'titl.

¹⁹ Ge's Pilot pemgopij ta'n etli ilsutegej, ugte'pitempl petgitmlij agnutmaqan ta'n telueg, “Mut nasalsiw goqwei ula ji'nm muta gelu'sit. Wela'gweg pewi'g'p. Welmajita'sip aq me' nige' jipaqa'si.”

²⁰ Na niganpugultijig patlia'sg aq mawag-nutmewinu'g munsaiwa'tiji mimajuinu' pipanimanew Pilotal ugjit tualqa'lan Palapasal aq ne'po'qsilin Se'susal.

²¹ Pilot ap pipanimaji, “Tegen wegla tapusijig pewalioq iga'lan?”

Telimgwi'titl, “Iga'l Palapas.”

²² Pilot pipanimaji, “Gatu nige' tala'lates Se'sus ta'n tel wi'tut Nujiugs'tawi'wet?”

Ms't teluejig, “Gujjiewta'nej!”

²³ Galu Pilot pipanimaji, “Goqwei gisi pata'toq?”

Na mimajuinu'g ma'muni sesgu'tijig, “Gujjiewta'nej!”

²⁴ Na tujiw Pilot nest'g mo wetapsuninug ugjit siawi glulaji muta ma'muni uggwaiultiliji. Na ugpitnn gesispa'toqol aq telimaji mimajuinu', “Mu ni'n tela'tegew ula ji'nm npuaqan. Gilew ula gisi pgwa'tuoq!”

²⁵ Ms't mimajuinu'g telima'titl, “Ninen aq nn'janinaq gisi pgwatutesnen ugjit ula ji'nm npmn.”

²⁶ Na tujiw Pilot tela'teget ta'n goqwei mimajuinu'g pewatmli'tij, na iga'latl Palapasal aq pipanimaji ugsma'gnismg wisqapaqtan Se'susal. Ta'n tujiw Se'sus gisi wisqapaqto'teg, na Pilotal elgimtl ugjit gujjiewto'qsin.

*Sma'gnisg maligima'titl aq amasgipnna'titl
Se'susal*

(*Malg 15.16-20; Sa'n 19.2,3*)

²⁷ Na tujiw sma'gnisg pegisula'titl Se'susal na g'pnno'lo'guomg. Na ms't sma'gnisg mawita'jig na'te'l.

²⁸ Se'susal utapsun menina'tua'titl aq pitu'gwala'titl, e'wmi'titl megwe'litl pitu'gunn muta getu' maligima'titl.

²⁹ Goqominaqsie'l na gigto'qopito'tu'tij aq nasa'tua'titl Se'susal un'jig. Gmu'j ignmut

ugpitn inaqanei. Na tuiw gigto'qi nutgulpita'jig aq maligima'titl. Teluejig, "Pgitawsi muta elege'witewin ugjit Lesui'paq."

³⁰ Na elusguma'titl aq nat wen wesua'toq na gmu'j ta'n ignmatl Se'susal. E'wmi'tij ula gmu'j aq matta'titl un'jig.

³¹ Ta'n tuiw siwi maligima'titl mena'tua'titl na pitu'gunn aq apaji nasa'tua'titl utapsunn. Na ela'la'titl ta'n tl gujjiewta'tital.

Se'sus gujjiewto't

(*Malg 15.21-32; Lu'g 23.26-43; Sa'n 19.17-27*)

³² Ge's maita'jig gjigang, na weltesgua'titl ji'nmul teluisilitl Simon, tleiawilitl Sailin. Na sma'gnisg gisa'la'titl Simonal pmapinmilin gujjiewei ugjit Se'sus.

³³ Na el'ta'jig ta'n teluisig Golgota. Ula wisun telueg waqan'tewatpat.

³⁴ Na'te'l ignmua'titl Se'susal moqopa'q ta'n wiaqpega'tas'g nat goqwei wisqe'g. Ta'n tuiw Se'sus wett'g, mu esamqwagw.

³⁵ Na gujjiewta'titl aq utapsunn elegetu'tij ta'n wen ugtete'tal.

³⁶ Na tuiw pemgopita'jig na'te'l aq angama'titl.

³⁷ Sma'gnis ewi'g'g agnutmaqan. Ula telueg ta'n Se'sus ilsumut gujjiewto'qsin. G'p'taq Se'sus un'ji nastmi'tij na agnutmaqan. Telueg, "Ula na Se'sus, na elege'wit ugjit Lesui'paq."

³⁸ Na sma'gnisg tapusiliji gmutnesg gujjiewta'tiji etuiw Se'suseg, newte'jít ugtinaqanmg aq igtig ugpatatujmg.

39 Mimajuinu'g ta'n el'ta'jig gjigang gisna maita'jig na'te'l naqita'jig aq angama'titl Se'susal. Un'jiwal pepuegetil aq maligima'titl.

40 Alt telima'titl, "Gi'l getu' seioqte'mu't'p gjia'sutuo'guom aq getu' ilitu't'p pas'g nesuguna'q. Mo gis tla'tegewn. Pa na gi'l na Gjinisgam uggwisin, ugs'tawi'si aq nisalsi na gujjieweigtug!"

41 Na niganpugultijig patlia'sg, nujigina'mua'tijig Mowisewei tplutaqan aq mawagnutmewinu'g na maligima'titl Se'susal.

42 Teluejig, "Gisi ugs'tawiapni igtigi, gatu mo gisi ugs'tawi'sigw? Teluep negm na elege'witewit ugjit Lesui'paq. Pa na nige' gisi ugji nisa'sij na gujjieweigtug, na gtlams'tuatesnen."

43 Elita'sualatl Gjinisgaml aq teluet negm na Gjinisgam uggwisl. Na to'q, ge' angamlij etugjel Gjinisgam ugs'tawian!"

44 Je we'gaw na gmutnesg ta'n mawi gujjiewta'sijig elg wijei tel maligima'titl.

Se'sus nepg

(*Malg* 15.33-41; *Lu'g* 23.44-49; *Sa'n* 19.28-30)

45 Na mewlia'gwej, ta'n telgi'g na umutgiwaq oqonitpaqamugwa's.g. Me' oqonitpa'q glapis si'st ajiej.

46 Na'tami si'st ajiej, Se'sus gesigaw sesgwet, "Eloi, Eloi, lama sabachthani?" ta'n telueg, "Ntnisgamum, Ntnisgamum, tal gis puna'lin ni'n?"

47 Ta'sijig ta'n gaqamultijig na'te'l nutua'titl aq teluejig, "Wigumatl Ilaijaal."

48 Newte'jit na'te'l eliputuaj spanj waju'peg mo-qopa'q. Naspilas'g gmu'jigtug aq elasqa'tuaj ugjit Se'susal samqwalin.

49 Gatu na igtigig awna teluejig, “Pe'l angamanej, etugjel Ilaija jugu'etew aq ugs'tawiatal!”

50 Se'sus ap sesgwet aq nepgaq.

51 Na tujiw na mesgi'g elaqpilaqan ta'n gaqapitg gjia'sutuo'guom pasgina's'g g'p'taq glapis epune'g. Maqamigew gesigaw maja's'g aq lpa gun'tal pasgine'tesgl.

52 We'gaw na maqamigew ta'n eteg utqutaqane'gati pasgina's'g, aq pugwelgig nisi npu'tijig minua'lujig. Wegla na Gjinisgam ummimajuinumg.

53 Ta'n tujiw Se'sus gis minunsitew wegla mimajuinu'g naqtmi'tij utqutaqane'gati aq pisgwita'jig sape'wig gjigang. Pugwelgig mimajuinu'g nemia'tiji.

54 Na niganpuguit sma'gnis aq igtigi sma'gnisg angama'titl Se'susal npmlin Na nemitu'ti'tij maqamigew maja's'g aq ms't goqwei gi's tliaq, sigt'ta'sultijig aq teluejig, “Negmaq giasgiw Gjinisgam Uggwisl.”

55 Na pugwelgig e'pijig gnegg eimu'tijig aq angaptmi'tij ta'n goqwei gis tliaq. Peji majulgwala'tipnn Se'susal weja'tegemg Galaliewa'gi glapis Selusalemg aq apoqonmua'tipnn.

56 Newte'jit teluisit Mal Matle'n aq igtig teluisit Mali na Ji'mej aq So'sep uggwijual. Negm na Sepeti ugte'pitml.

Se'sus utqatalut

(*Malg 15.42-47; Lu'g 23.50-56; Sa'n 19.38-42*)

57 Ge's mu na'gu;set galqwasiegw, wejgu'et milesuinu ta'n teluisit So'sep, Na tleiawit Alamatia. Negm na Se'sus unaqapeml.

58 Eliet Piloteg aq pipanimatl ignmagun Se'susal muta gis nepmlita. Pilot telimatl sma'gnisl, “Ign-muatmu So'sep na Se'suso'q.”

59 So'sep wesua'latl Se'susal aq oqonisgwa'latl pilei atla'wegnigtug.

60 Ge's mu Se'sus nepmugweg So'sep gisi pem-pujeteg mesgi'g elmalqeい gun'tewigtug. So'sep gis-gaja'toqop ula elmalqeい ugjut ta'n lsma'laten. Na nige' jugwa'latl Se'susal aq elsma'latl ula elmalqeい. Wesua'toq mesgi'g gun'tew aq te't'pja'toq ta'n weji pisgwa'timg elmalqeigtug. Na tuijw maja'sit.

61 Gigjiw ta'n Se'sus elisinnij pemgopijig Mal Matle'n aq na igtig Mali.

Sma'gnisg gelig'tijig ta'n Se'sus utqatalut

62 Na igtig na'gweg na atlasmutigisg'g. Na tu-jiw niganpugultijig patlia'sg aq Palasiaq el'ta'jig Piloteg.

63 Telima'titl Pilotal, “Saqamaw, migwite'tmeg na glusqapoq gesgmnaq nepmugweg teluepnaq, ‘Minunsia's gisi nsuguna'q.’

64 Nige' pewaluleg ango'tmn na utqutaqane'gati nesuguna'q. Mut wen ignmuaw pisgwa'n ta'n ji'nmaq elisinnij. Na tuijw unaqaqemg ma' gisi gmutnala'tigul Se'susal aq na tuijw tluetaq, ‘Min-un-sitaq.’ Na ula me' ms'gi'gt'tew egsuo'qon je mu esgwiaq ta'n ji'nmaq teluepnaq.”

65 Pilot telimaji, “Ugsua'lug ta'sijig sma'gnisg aq tlimug ango'tmu'tinew na utqutaqane'gati. Mut wen ignmuow pana'tun na elmalqeい.”

66 Na gji patlia'sg aq Palasiaq el'ta'jig utqutaqane'gati aq nasa'tu'tij agnutmaqan na gun'tewigtug te't'pja'tas'g'p ta'n etl pisgwa'tmg

utqutaqan ta'n Se'sus elisinnij. Ula agnutmaqan telueg, "Mut wen te't'pja'tuij ula gun'tew." Na tujiw iga'la'tiji sma'gnisg ango'tmnew utqutaqane'gati.

28

Se'sus minunsi

(*Malg 16.1-10; Lu'g 24.1-12; Sa'n 20.1-10*)

¹ Na atlasmutigisg'g gaqiaq. Wejgwapniaq aqan'tie'umg, Mal Matle'n aq igtig Mali ela'tijig naji angaptmi'tij ta'n Se'sus elisinnij.

² Na jiniw maqamigew gesigaw maja's'g. Gisiteget ugtansale'witeml wet neia'silitl wa'so'q. Ansale'wit pegising aq ejigli te't'pja'toq na gun'tew ta'n nigantug elmalqe. Wesgitgopa'sit ula gun'tewigtug.

³ Na telaset pa wijkei aq wasoqotesg aq utapsun teli gsi wape'g pa wijkei aq wastew.

⁴ Na sma'gnisg ta'nig eimu'tijig na'te'l ma'muniw jipaqa'tijig aq neng'tesultijig ta'n tujiw nemia'titl ansale'wilitl. Mesqanatesultijig maqamigeg.

⁵ Ta'n tujiw e'pijig pegisini'tij, na ansale'wit tlimaji, "Mut jipasinew. Geju'loq al gwiluoq Se'sus ta'n gujjiewto't'p.

⁶ Mu tet eimug. Na negm gis minunsi st'ge' ta'n teluep. Jugwa'tigw aq angaptmug ta'n elising'p."

⁷ Ta'n tujiw e'pijig pisgulapa'ti'tij elmalqe'g, na ansale'wit siawewistoq, "Na nige' la'tigw, nat tlimug unaqapemg, 'Se'sus gis minunsi.' Nigan lietew Galaliewa'gig. Na'te'l tl nmiatoqs'p. Mut awan'ta'sinew ta'n gis tlimuloq."

⁸ Na smtug e'pijig naqtm'i'tij utqutaqane'gati. Jaqalita'jig naji agnutmuhanew Se'sus unaqapemg

ta'n goqwei gis tliaq. Jipaqa'sipnig ta'n tujiw nemia'titl ansale'wilitl gatu welgwijingig muta Se'sus gis minunsit.

⁹ Ge's e'pijig ela'tijig ta'n Se'sus unaqapemg eimu'tili, Se'sus asuguaji aq telimaji, "Gjinisgam wel'te'lmugsioq." Na e'pijig ela'tijig Se'suseg aq sama'tua'titl ugkwatl. Emtoqwala'titl.

¹⁰ Se'sus telimaji, "Mut jipasultinew. Siawa'tigw aq tlimug nnaqapemg lta'new Galaliewa'gi ta'n tl nmi'taq."

*Sma'gnisg agnutma'tijig gjipatlia'sg
ta'n goqwei gis tliaq*

¹¹ Ge's na e'pijig siawa'tijig ta'n Se'sus unaqapemg eimu'tili, na sma'gnisg ta'n ango'tmi'tij utqutaqane'gati apaita'jig gjigang aq agnutmua'tiji niganpugultili, patlia'sg ta'n goqwei gis tliaq.

¹² Na gjipatlia'sg aq mawagnutmewinu'g agnutma'tijig ta'n goqwei gis teliaqap. Mo pewalagwi mimajuinu'g gjii'tunew ta'n goqwei gis teliaqap, glaman ignmua'tiji sma'gnisg mesgi'g suliewei.

¹³ Telima'tiji, "Pewaluleg tliman mimajuinu'g na ji'nmaq unaqapemg peita'lipni miawitpa'q aq gemutnala'tipnn ge's nep'tioq."

¹⁴ Pa na niganpuguit g'pnno'lewigtug nutmaj ula, ignmuatesnen suliewei aq ma' ilsumugsiwoq."

¹⁵ Na sma'gnisg wel'te'tmi'tij, wesua'tu'tij suliewei aq teluejig ta'n goqwei Lesui'paq gis telima'tipni. Na nige' gisgug me' Lesui'paq

teluejig, “Se'sus unaqapemg gemutnala'tipnn npuinu'l.”

Se'sus telimaji unaqapemg, “Naji pestunmu'tigw”

(*Malg 16.14-18; Lu'g 24.36-49; Sa'n 20.19-23; Paqlalaiwaqann 1.6-8*)

¹⁶ Na newtisgegsiliji je newt unaqapemg el'ta'liji na gm'tng Galaliewa'gig ta'n Se'sus telimapni Ita'new.

¹⁷ Nemia'tij Se'susal emtoqwala'titl jel tlia alt megtmu'tijig.

¹⁸ Na Se'sus gigja'siji unaqapemg aq na telimaji, “Gisi ignmuimg assusuti ta'n telgi'g wa'so'q aq ugs'tqamug.

¹⁹ Nige' Ita'gw ta'n telgi'g ugs'tqamug aq gina'mug mimajuinu'g ta'n goqwei gis gina'muloq. Tla'taqatigw glapis na ta'n tel gaqaisg mimajuinu'g tleiauwultijig pilue'l umutgiwal na nnaqapemultinew. Sign'tug ms't nnaqapemg. Te's sign'tuoq tlimug, ‘Na Gjinisgam ta'n teluisit Wegwisit Nisgam aq Ewjit Nisgam aq Wejuli Nisgam petgimugsieg sign'tunen ginu.’

²⁰ Gegnu'tmug majulgwatmnew ta'n te's'g goqwei gis gina'muloq. Na iapjiw wijitgweiuultoqs'p ula ugs'tqamug aq maw wa'so'q.”

Gelulg Glusuaqan: Gisiteget Agnutmugsi'gw Mi'kmaq: Mi'kmaq New Testament New Testament only

copyright © 2003 Canadian Bible Society

Language: Mi'kmaq

Translation by: Canadian Bible Society

Mi'kmaq New Testament About Mi'kmaq

Mi'kmaq is an Eastern Algonquian language, spoken by the Mi'kmaq First Nations people indigenous to Canada's Maritime Provinces and the Gaspé Peninsula of Quebec, with some dialects extending into Maine in the U.S. The nation has a population of about 40,000, of whom nearly 11,000 speak the Mi'kmaq language. Once written in Mi'kmaq hieroglyphic writing, it is now written using mostly letters of the standard Latin alphabet.

About This Translation

This is a translation of the New Testament in the Mi'kmaq dialect spoken in Quebec. The translation was coordinated under the auspices of the North American Branch of the Summer Institute of Linguistics. If you are interested in obtaining a printed copy of this Bible, please contact the Canadian Bible Society at <http://www.biblescanada.com>.

Copyright Information

The New Testament in Mi'kmaq © 1998 Canadian Bible Society

The text of the New Testament in Mi'kmaq that appears in this electronic format or website is for personal use only.

Up to five hundred (500) verses of the Bible text in any form (written, visual, electronic or audio) may be quoted without permission. The quoted verses may not be more than 50% of a complete book of the Bible, or more than 25% of the total text of the work in which they are quoted. Prior written permission must be obtained for any other use of the text. Copyright acknowledgement must in all cases appear on the title or copyright page. For more information on copyright conditions or to apply, visit <http://www.biblesociety.ca/copyright>

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.
Pictures included with Scriptures and other documents on this site are
licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses,
please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022
01b2c1f8-15e5-5274-84ee-867154576051